

ΕΥΦΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

Ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, 30 Ἰουνίου 1870. | ΕΤΟΣ Γ'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Δ'.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ.

(Ἐπόμνημα ἀναγνώσθην ἐν τῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ «ὁ Παρασσός.»)

Κύριοι,

Προτίθεται σήμερον νὰ ὁμιλήσω περὶ τινος οἰνοῦ ἐγκυκλίου ὑπὸ τὴν ἐξῆς ἡμερομηνίαν «1849, κατὰ μῆνα Μάρτιον, ἐπιμελήσεως ζ'» τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχείου, πρὸς ἀπαξάπαντας τοὺς εὐλογημένους χριστιανοὺς ἀπευθυνομένης, ἧς πρὶν ἀναγνώσω τὸ κείμενον θέλω παρουσιάσει ὑμῖν σύντομόν τινα περίληψιν.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ ἐγκύκλιος αὕτη περιέχεται ἐν τῷ περιοδικῷ «ἡ Καλλιόπη», ὅπερ ἐξεδίδετο ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας ἐν 1819

ἔτει· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εὔρον αὐτὴν ἐν τῷ γνωστῷ τοῦ Κ. Ἀγγελοπούλου συγγράμματι, τῷ διαλαμβάνοντι τὰ κατὰ τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον, ἐπειδὴ πρὸς τούτοις τὸ περιοδικὸν «ἡ Καλλιόπη» κατέστη σπάνιον, ἀπεφάσισα νὰ διαταράξω τὸν ὕπνον τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐγκυκλίου, ἀναγινώσκων αὐτὴν ἐν τῷ Φιλολογικῷ ἡμῶν Συλλόγῳ.

Μετὰ μακρόν τι καὶ πομπῶδες, κατὰ τὸ συνήθες, προοίμιον ὁ Πατριάρχης λέγων, ὅτι θέλει συμβουλευσεῖ ὅσα ἀνάγκη οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ μαθηταὶ νὰ ἐγκολποθῶσι καὶ οἱ τῶν κοινῶν πραγμάτων ἐπιστάται νὰ ἐνεργῶσιν, εἰδοποιεῖ, ὅτι γινώσκει τὴν ἐνιαχοῦ περὶ τε τὰ Γραμματικὰ μαθήματα καὶ τὰς Λογικὰς καὶ Ῥητορικὰς τέχνας, περὶ τε τὴν Θεολογίαν, τὴν Πίστιν καὶ τὰς Νηστείας ἐπιπολάζουσας καταφρόνησιν, τὴν ἐκ τῆς εἰς τὰ Μαθηματικὰ καὶ τὰς ἐπιστήμας ἀφοσιώσεως προερχομένην, ἐκ τῶν διαβολῶν δὲ ἀνδραρίων τινῶν ὑποθαλαπομένην.

Μετὰ ταῦτα, ἀντικρούων τὰ ἐπιχειρήματα

τῶν τὴν δυσκολίαν τῆς γλώσσης προβαλλόντων, σκοποὶ, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ προτρέπει τοὺς φιλομαθεῖς νὰ μὴ ἀποδειλιώσῃ, καὶ δι' ἄλλους μὲν λόγους, μάλιστα δὲ διότι, πάντων τῶν βιβλίων τῶν πνευματεμφορῶν πατέρων ἑλληνιστῶν γεγραμμένων, ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ σκιρτημάτων νεανικῶν ἀνασταλτικὴ καὶ βουλευμάτων ἀνδρικῶν σταθμητικὴ εἶναι.

Ἐπειτα, διατεινόμενος, ὅτι ὠφελιμώτερα τῶν Γένει ἢ παράδοσι τῶν Γραμματικῶν ἢ τῶν Μαθηματικῶν καὶ τῶν Ἐπιστημῶν, ἐπιφέρει, ὅτι δὲν ὠφελεῖ νὰ μανθάνωσιν οἱ νέοι ἀλγέβρας, κύβους, κυβοκύβους κτλ. ὅταν, βαρβαρίζοντες καὶ σολοικίζοντες, ἦναι πρὸς τοὺς ἀνείδειοι καὶ τῶν τῆς θρησκείας, ὅπως οἱ ἐκ τῆς δυσκολίας τῆς ἑλληνικῆς, τὰς ἐπιστήμας συμβουλευόντες.

Προχωρῶν ἀποφαίνεται, ὅτι ὄργη Θεοῦ θέλει ἐπιπέσει κατὰ τῶν διδασκόντων τὴν κατάλυσιν τῆς Νηστείας, εἰσαγόντων δὲ κυβείας καὶ χαρτοφορίας.

Προτείνων μεταξὺ τῶν ἄλλων τὴν διαίρεσιν τῶν Γραμματικῶν σχολείων ἀπὸ τῶν τῶν Μαθηματικῶν καὶ τῶν Ἐπιστημῶν, δογματίζει ὅτι δὲν πρέπει πρὶν τελειοποιηθῶσιν οἱ νέοι ἐν τοῖς Γραμματικοῖς νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὰ τῶν Ἐπιστημῶν σχολεῖα. Πλὴν ἐν ἐκείνοις διατρέχοντες, ἄς μὴ μανθάνωσιν μόνον τὴν τέχνην τοῦ ὀρθῶς λέγειν καὶ γράφειν, ἀλλὰ τὴν τε τῶν ἡθῶν χρηστότητα καὶ τὴν τῶν πατροπαράδοτων δογμάτων κατήχησιν. Ἀναδεικνύετε, ἐπιφέρει κατὰ τὸν Ἀπόστολον, τοὺς μαθητιῶντας χριστιανούς, ἑλληνίζοντας τὰς φράσεις καὶ Ἑλληνιστῶν χριστιανίζοντας τὰ δόγματα.

Ἐν τέλει δὲ τῆς ἐγκυκλίου ταύτης λέγεται, ὅτι ἡ τῶν παλαιῶν ὀνομάτων ἐπιφώνησις εἰς τὰ βαπτίζόμενα βρέφη, καταφρόνησις τῆς Ἑλληνικῆς ὀνοματοθεσίας οὕσα, διόλου ἀπροσφυῆς τυγχάνει. Ἄς λείψῃ λοιπὸν ἡ κατάχρησις αὐτῆ, ἵνα ὧσιν οἱ ἅγιοι προστάται τῶν νηπίων.

Τοιαύτη, Κύριοι, ἐν περιλήψει ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου, ἧς ἀναγινώσκω νῦν τὸ κείμενον.

Γρηγόριος εὐλόγος Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμηνικός Πατριάρχης.

Οἱ τῶ καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτῳ Πατριαρχικῷ Ἀποστολικῷ καὶ Οἰκουμηνικῷ Θρόνῳ ὑποκειμένοι Πανιερώτατοι Μητροπολίται καὶ ὑπέρτιμοι καὶ θεοφιλέστατοι ἀρχιεπίσκοποι τε καὶ ἐπί-

σκοποι, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοὶ καὶ ἐντιμώτατοι κληρικοὶ, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, εὐγενέστατοι ἄρχοντες καὶ τίμιοι προστώτες καὶ πρόκριτοι καὶ λοιποὶ ἀπαξάπαντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Περίεργον ἤθελε φανῆ καὶ περιττὸν ἀναμνηστικῶς περὶ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῶν κοινῶν τοῦ Γένους μας Ἑλληνομουσιῶν, ἐφιλοτιμούμεθα νὰ προομιιάσωμεν γενικὸς ἐπαίνους τῆς παιδείας καὶ τῶν μαθησέων, καὶ νὰ ἐπισωρεύσωμεν ἐνθυμήματα ἀποδεικτικά καὶ ἐπιχειρήματα συστατικά τοῦ θεοσδότου χρήματος τούτου· ἐπεὶ δὲ καὶ ἐν ταῖς προλαβούσαις Πατριαρχίαις μας ἐφιλοτιμηθῆμεν νὰ ἐκτελέσωμεν ἐκκλησιαστικῶς ὅλον ἐκεῖνο τὸ ἀπαραίτητον χρέος εἰς ἀπόδειξιν τῶν ἐκ τῆς παιδείας παντοίων ἀγαθῶν, καὶ εἰς προστασίαν κατάλληλον τῶν ἐπὶ κοινῇ ὠφελείᾳ φροντιστηρίων, καὶ ἤδη βλέπομεν, χάριτι Θεοῦ, ἀναβάσεις χριστιανικῶν ἀρετῶν ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀπανταχοῦ φιλοκάλων ὁμογενῶν μας, καὶ ζῆλον θερμώτατον, οὐ μόνον εἰς ἐπιμότασιν τῶν ἀκμαζόντων σχολείων, ἀλλὰ καὶ εἰς σύστασιν νέων ἄλλων εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἐν οἷς πρὸ πολλοῦ ἀπεσβέσθη τὸ τηλαυγέστατον τῆς παιδείας φῶς, τὴν ἀμάθειαν ἐνὶ λόγῳ φυγαδευομένην, καὶ τὰς μούσας εἰς τὴν φίλην αὐτῶν πατρίδα εὐθύμως πάλιν ἐπαναστρεφούσας καὶ ὅλους τοὺς ἐν ἀληθείᾳ πεπαιδευμένους τοῦ Γένους τὴν καλὴν ἀμιλλαν ἀμιλλωμένους καὶ τὴν δυνατὴν πρὸς τοῦτο λόγους καὶ συγγράμμασι προεχομένους ἀντίληψιν, τὸ ὅποιον εἶναι εἰς ἡμᾶς ὕλη χαρᾶς ὑπερβαλλούσης καὶ πνευματικῆς ἀγαλλιᾶσεως ἀφορμὴ πρόσφορος. Παραιτούμενοι λοιπὸν τῆς ἐν προομιίᾳ ἀκαίρου ταύτης φιλοτιμίας, ἵνα μὴ καὶ λύχνῳ φανῶμεν κατὰ τὴν παροιμίαν δεικνύοντες τὸν μέγαν φωστῆρα, τὸν ἥλιον, προαγόμεθα εἰς τὸ νὰ συμβουλευώμεν πατρικῶς ὅσα εἶναι ἀνάγκη καὶ οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων νὰ ἐγκολποθῶσι, καὶ οἱ ἐπιστάται τῶν τοιούτων κοινῶν πραγμάτων νὰ ἐνεργῶσι μὲ ὅλην τῆς ἀκριβείας καὶ προσοχῆς τῶν τὴν ἔκτασιν. Ἐπεὶ δὲ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρασιωπήσωμεν ὅτι ἀντιπίπτοντα εἰς τὴν εὐχάριστον αὐτὴν ψυχικὴν μας διάθεσιν μερικὰ συμβαίνοντα ἀνοικειῶς, διακόπτουσι τὴν συνέχειαν τῶν ἐλπίδων μας, τὰ ὅποια καὶ εἰς τὰς

ἐν τῷ ἀγιωνύμῳ Ὁρεὶ τοῦ Ἀθῶνος ἡσυχίους δατριβάς μας ἠκούομεν, καὶ ἤδη μετὰ τὴν ἐπανάκλησίν μας καὶ τρίτην ἐπὶ τοῦ ἀγιωτάτου Πατριαρχικῷ Ἀποστολικῷ καὶ Οἰκουμηνικῷ θρόνου ἐνίδρυσιν προσέβαλον πολλαχόθεν εἰς τὰς ἀκοάς μας· αὐτὰ δὲ εἶναι μερικὰ προσκόμματα σατανικὰ παρεμποδίζοντα τὰς προόδους τῶν νέων εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀληθοῦς παιδείας καὶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ τέλους αὐτῆς, ἧτοι τῶν χριστιανικῶν ἔργων τὴν κατόρθωσιν. Ἐπιπολάζει ἐνιαχοῦ μία καταφρόνησις περὶ τὰ Γραμματικὰ μαθήματα καὶ διόλου παραβλέψις περὶ τὰς λογικὰς καὶ ῥητορικὰς τέχνας, καὶ περὶ αὐτὴν ἐπὶ πᾶσι τὴν διδασκαλίαν τῆς ὑψηλοτάτης Θεολογίας, προερχομένη ἐκ τῆς ὀλοτελοῦς ἀφοσιώσεως μαθητῶν ὁμοῦ καὶ διδασκάλων εἰς μόνον τὰ Μαθηματικὰ καὶ τὰς ἐπιστήμας, καὶ μία ψυχρότης περὶ τὰ τῆς ἀνωμότητος ἡμῶν Πίστεως, καὶ ἀδιαφορία εἰς τὰς παραδοθεμένας νηστείας, προκύπτουσα ἐκ τινῶν διεσθαρμένων ἀνδραρίων, τὰ ὅποια, καθὼς τὰ ζιζάνια μεταξὺ τοῦ καθαροῦ σίτου, οὕτω καὶ αὐτὰ μεταξὺ τῶν πεπαιδευμένων τοῦ Γένους ἀνεφύησαν, πλανώμενα ὑφ' ἑαυτῶν καὶ πλανῶντα τοὺς ἀφελεστέρους καὶ ἀπεριφοράκτους τὴν διάνοιαν. Προβάλλουσιν οἱ πρῶτοι, ὅτι τῶν προγόνων ἡ Γλῶσσα, ἡ Ἑλλὰς ἐκείνη φωνὴ, καὶ δύσκολος εἰς τὴν κατάληψιν καὶ ἔξιν καὶ τρόπον τινὰ περιττὴ εἰς τὸ Γένος τὴν σήμερον, καὶ παρεισάγουσιν ἀλλοκότους τινὰς καινοτομίας καὶ νέας νομοθεσίας, ὥστε καὶ ἐτόλμησαν μερικὸν, καθὼς ἐμάθομεν, νὰ ἀντιστρατεύονται ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς καὶ νὰ κινῶσι κατ' αὐτῆς γλῶσσαν ὑβρίστριαν καὶ ἀχάλιον. Περὶ αὐτῶν λοιπὸν συλλογισθέντες καθ' ἑαυτοὺς, συνεπεράναμεν, ὅτι ἡ δὲν ἐνόησαν καλῶς οἱ τοιοῦτοι ὅσα τινὲς τῶν καθ' ἡμᾶς πεπαιδευμένων ἐγνωμάτευσαν περὶ Διαλέκτου Ἑλληνικῆς, καὶ ἀντὶ τοῦ νὰ γένωσι προσεκτικοὶ παρατηρηταί, ἔγιναν τολμηροὶ καὶ κακόσχολοι παρεξηγηταὶ τῶν γνωμολογηθέντων, ἀδικήσαντες τὸ περὶ τὴν θεοπεσίαν αὐτὴν διάλεκτον ἱερὸν σέβας ἐκείνων τῶν ἀξιεπαίων ἀνδρῶν· ἡ ἐνόησαν μὲν, μοχθηρὰ δὲ γνώμης παρεκτραπέντες, ἠθέλησαν νὰ φανῶσιν ἰδιαιτέρου συστήματος πρόαρχοι καὶ νὰ κατασταθῶσι διδάσκαλοι αὐτοχειροτόνητοι καὶ ἰδιοῤῥυθμοὶ νομοθέται πραγματευόμενοι τὸ κέρδος τῆς ἰδίας τιμῆς μὲ τὴν πικρὰν τῶν λόγου ἀξίῶν διαβολὴν καὶ συκοφαντίαν, ὡς ἄλλοι Ζώϊλοι καὶ Ἀ-

ρίσταρχοι, ἢ τέλος πάντων, ἀμαθεῖς ὄντες, μεταχειρίζονται τὴν ἀπάτην κατὰ τὴν μυθεομένην ἀλώπεκα, διὰ νὰ συνεπισύρωσι καὶ ἄλλους εἰς τὴν ὁμοίαν γελοιώδη κατάστασιν. Ἀναμφιβόλως κάθε καλὸν περιστοιχίζεται μὲ πολλὰς δυσκολίας καὶ τὰ ἀγαθὰ ἄσπορα καὶ ἀνήρωτα δὲν εὐρίσκονται εἰς τὸν βίον, καθὼς ἡ πείρα τὸ ἀπέδειξε καὶ εἰς τοὺς παλαιούς χρόνους καὶ τὸν χροσσοῦν ἐκεῖνον αἰῶνα καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καὶ εἶναι μάρτυρες ὅσοι τὸ διεξοδικώτατον στάδιον τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν καὶ μαθησέων διέτρεξαν καὶ διήθλησαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον. Ἀπειρέσιος εἶναι τρόντι ὁ πλοῦς καὶ ἀχανὲς τὸ πέλαγος τῆς Ἑλληνικῆς αὐτῆς γλώσσης, καθότι δὲν καταγίνεται μόνον εἰς κλίσεις καὶ σχηματισμούς, καὶ ὀρθογραφίας, καὶ εἰς τὸν ἐπιπλοκὴν κατὰ λόγον καὶ σύνταξιν, ἀλλὰ καὶ κάλλος ἀπαγγελίας, καὶ μεταφορὰς ὀνομάτων καὶ ὅσα τούτοις ὠρισμένα καὶ κύρια καὶ ἀναλίσεις, καὶ συνθέσεις, καὶ μεταφράσεις πρὸς ποικιλίαν καὶ ἕθος, καὶ μέγεθος, προθέσεων σημαίνόμενα, εἶδη ἐπιρρήματων, ἐνεργείας καὶ πάθη ῥημάτων, ῥυθμούς, μέτρα καὶ πάθη τῶν περὶ λέξιν ποιητικῆν ἐπαγγέλλεται, καὶ ὅσα ἄλλα οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος γραμματικοὶ διφορίζουσι πραγματεύεται· ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδειλιώσιν οἱ φιλομαθεῖς νέοι καὶ νὰ ἀπελπίζωνται, χειραγωγούμενοι μάλιστα ὑπὸ διδασκαλίας εὐμεθόδου καὶ ἀόκνης ἐπιμελούμενοι πρέπει νὰ ἦναι σταθεροὶ καὶ εὐέλπιδες, ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ πλέον δυσκατέργαστα γίνονται δοῦλα τῆς ἐπιμελείας· πόσον δὲ εἶναι ἀναγκαῖα ἡ γνώσις τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης, καὶ κατὰ πόσους τρόπους εἰς τὸν βίον ἐπωφελεῖς, μάλιστα ἐν ὀρθόδοξον, εἶναι καὶ τοῖς τυφλοῖς αὐτοῖς δῆλον, κὰν λέγωμεν ἡμεῖς, κὰν μὴ λέγωμεν, ἐπεὶ δὲ κατ' αὐτὴν ὄντων συγγεγραμμένων ὄλων τῶν θεοσῶφον βιβλίων τῶν πνευματεμφορῶν Πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ὄλων τῶν ἱερῶν νόμων καὶ κανόνων, δι' αὐτῆς μόνον εἰς τὴν ἀληθῆ κατανόησιν ἐκείνων διαπορθευόμεθα, καὶ δι' αὐτῆς τὰ πρὸς Θεόν ὅσα καὶ τὰ πρὸς ἀνθρώπους δίκαια διδασκόμεθα· αὐτὴ μᾶς χειραγωγεῖ καὶ εἰς τὴν κατάληψιν τῶν ἡθικῶν συγγεγραμμάτων τῶν παλαιῶν ἐκείνων σοφῶν· καὶ εἶναι λοιπὸν ἐκ τούτου καὶ σκιρτητικῆν νεανικῶν ἀνασταλτικῆν, καὶ ἀνδρικῶν βουλευμάτων σταθμητικῆν, καὶ ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων

των πρὸς ἀλλήλους δικαίων διδασκτικῆ δι' αὐ-
τῆς οἱ πεπαιδευμένοι ἐπιβάλλουσι καὶ εἰς τὰς
μεταφράσεις τῶν λόγου ἀξίαν δι' αὐτῆς ἐν τά-
ξει περαίνουσι τὰς περὶ διαφορῶν ὑποθέσεων
ἀλληλογραφίας δι' αὐτῆς καὶ πολιτικαὶ πρά-
ξεις ρυθμίζονται, καὶ ἀρεταὶ λογικαὶ καὶ πνευ-
ματικαὶ κατορθοῦνται· αὐτὴν καὶ οἱ ἐκ τοῦ
Γένους πενόμενοι ἔχουσι γαλήνιον ὄμιον· αὐτὴ
καὶ παρὰ πάντων τῶν σοφῶν Εὐρωπαϊῶν θαυ-
μάζεται καὶ κροτεῖται καὶ εἰς ἡμᾶς διεσώθη
μόνος πολύτιμος θησαυρὸς καὶ μόνον κειμήλιον
χαρακτηριστικὸν τῆς προγονικῆς εὐγενείας,
ὥστε παραλογίζονται προφανῶς καὶ ψεύδονται
ἀνυποστόλως οἱ στρεβλόχειλοι ἐκεῖνοι καὶ τῶν
λόγων ἄτοποι κυβιστὰι καὶ παράδοξοι. Καὶ
κατὰ σύγκρισιν δὲ καὶ παράθεσιν εὐρίσκειται ἐ-
πωφελεστέρα τῷ Γένει καὶ ἀναγκαιότερα ἢ πα-
ράδοσις τῶν Γραμματικῶν ἀπὸ τὴν διδασκα-
λίαν τῶν μαθηματικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν· ἐ-
πειδὴ ἐκεῖνη συμβάλλει γενικῶς εἰς ὅλα ἢ τὰ
περισσότερα ἐπαγγέλματα, τῆς δὲ, εἰς ἄλλα
θεωρεῖται τὸ χρήσιμον· διὸ καὶ ὅσον ἀπαιτεῖ
ἢ προκειμένη τοῦ Γένους κατάστασις πρέπει νὰ
παραδίδῃται εἰς τὰ σχολεῖα, καὶ ὄχι τὸ ἔρ-
γον νὰ γίνηται ἀπέρργον καὶ τὸ ἀπέρργον ἔρ-
γον, καὶ νὰ λαμβάνῃ τὸ χρήσιμον τοῦ ἀναγκαι-
οῦ τὴν προτίμησιν· ἐπειδὴ τίς ὠφέλεια,
προσκολλώμενοι οἱ νέοι εἰς τὰς παραδόσεις αὐ-
τὰς, νὰ μαθάνωσιν ἀριθμούς καὶ ἀλγεβρας
καὶ κύβους καὶ κυβοκύβους καὶ τρίγωνα καὶ
τριγωνοτετράγωνα καὶ λογαριθμούς καὶ συμβο-
λικούς λογισμούς καὶ τὰς προβαλλομένας ἐλ-
λείψεις καὶ ἄτομα καὶ κενὰ καὶ δίνας καὶ δυ-
νάμεις καὶ ἔλξεις καὶ βαρύτητας καὶ φωτὸς
ιδιώματα καὶ βόρεια σέλα, καὶ ὀπτικά τινα,
καὶ ἀκουστικά, καὶ μυρία τοιαῦτα καὶ ἄλλα
τερατώδη, ὥστε νὰ μετρῶσι τὴν ἄμμον τῆς
θαλάσσης καὶ τὰς σταγόνας τοῦ ὑετοῦ καὶ νὰ
κινῶσι τὴν γῆν, ἐὰν αὐτοῖς δοθῇ πῆ στῶσι,
κατὰ τὸν Ἀρχιμήδην, ἔπειτα εἰς τὰς ὀμιλίας
τῶν βάρβαροι, εἰς τὰς γραφὰς τῶν σόλοικοι,
εἰς τὰ τῆς θρησκείας ἀνείδειοι, εἰς τὰ ἦθη πα-
ράφοροι καὶ διεφθαρμένοι, εἰς τὰ πολιτεύματα
ἐπιβλαβεῖς καὶ ἄσημοι πατριῶται καὶ ἀνάξιοι
τῆς προγονικῆς κλήσεως; Εἰς τοιοῦτους παρα-
λογισμούς περιπίπτουσι οἱ τοῦ κόμματος ἐκεῖ-
νου, ὅσοι, προφασιζόμενοι τὰς δυσκολίας τῆς
Ἑλληνικῆς διαλέκτου καὶ ὡς περιττὴν αὐτὴν
καὶ ἄχρηστον προτείνοντες, συνελάνουσι τοὺς
νέους εἰς μόνην τὴν ἐξακολούθησιν καὶ γύμνα-

σιν τῶν μαθηματικῶν, καὶ κακοβούλως ἐμπο-
δίζουσι τὰς προόδους αὐτῶν εἰς τὴν ἀληθῆ
παιδείαν· τὸ δὲ ἄλλο κόμμα τῶν ἀδιαφορη-
τῶν, οἵτινες τῆς πλατείας ὁδοῦ τῆς εἰς ἀπώ-
λειαν ἀγούσης καθηγεμόνες καὶ ὀδηγοὶ γίνον-
ται, διδάσκοντες μὲ τὸ παράδειγμα τῆς διε-
φθαρμένης διαγωγῆς τῶν τὰς καταλύσεις τῶν
παραδεδωμένων νηστειῶν καὶ προσέτι τὰς κυ-
βείας, τὰς χαρτοφωρίας καὶ πανουργοδιπλωμα-
τικούς τινὰς τρόπους καὶ μακιαβελισμούς, διὰ
νὰ προξενῶσι διχαστασίας καὶ διαίρεσεις μεταξὺ
τῶν εὐσεβῶν καὶ νὰ θριαμβεύωσιν αὐτοὶ, πράτ-
τοντες ἴδια τέλη καὶ σκοποὺς, καθὼς ἤκουσα
μεν. Αὐτοὶ οἱ πονηροὶ ἄνθρωποι καὶ γόητες εἶναι
προφανεῖς λυμεῶνες, καὶ ψυχικῶς καὶ σωματι-
κῶς γίνονται εἰς τοὺς ἀφυλάκτους καὶ νωθροὺς
ἐπιζήμιοι· εἶναι πεπαρρησιασμένοι παραβάται
τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων καὶ ἀποστολι-
κῶν διατάξεων· καὶ ἂν δὲν προλάβωσι νὰ σω-
φρονισθῶσι καὶ νὰ ἀφεθῶσιν ἀπὸ τὰς σαθρὰς
καὶ ἀντιθέους διδασκαλίας τῶν, θέλει ἐπέλθει
κατ' αὐτῶν ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, ὡς υἱῶν ἀπει-
θείας, καὶ θέλουσι πειραθῆ τῆς ἀποτομωτάτης
ἐκκλησιαστικῆς παιδείας, θεατριζόμενοι καὶ
στηλιτευόμενοι πανταχοῦ καὶ ὡς μέλη σεσηπό-
τα ἀποκοπτόμενοι τῆς ὀλομελείας τῶν πιστῶν,
ἵνα μὴ ἡ λύμη αὐτῶν γίνηται διαδόσιμος εἰς τὰ
λοιπὰ ὑγιαίνοντα μέλη τοῦ χριστιανώμου πλη-
ρώματος. «Οὐαὶ γάρ, φησι, τῷ ἄνθρωπῳ ἐκεῖνῳ,
δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται» καὶ «Καλὸν ἦν,
εἰμὴ ἐγεννήθῃ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος» αὐτοὺς πρὸς
τὸ παρὸν τοὺς Ἑκκλησιαστικούς ἐλέγχους καὶ
περὶ τῆς μιᾶς καὶ περὶ τῆς ἄλλης τῶν καινο-
τομούντων φατρίας ποιούμεθα, ἅμα μὲν περι-
μένοντες τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῶν καὶ μεταμέ-
λειαν, ἅμα δὲ καὶ δίδοντες νύξιν εἰς τοὺς ἀλη-
θεῖς τοῦ Γένους πεπαιδευμένους καὶ γνησίους
τῆς εὐσεβείας λατρευτὰς καὶ θεράποντας διὰ
νὰ διαλύωσι τὰς σατανικὰς αὐτῶν πλεκτάνας,
ὡς ἀραχνῶδη ὑφάσματα. Ἀποτεινόντες δὲ τὸν
λόγον πρὸς τε τοὺς κατὰ τὸπον ἀρχιερατικῶς
προϊσταμένους ἀγαπητοὺς ἐν πνεύματι ἀδελ-
φούς, πρὸς τοὺς ἐν διδασκαλικαῖς καθέδραις
τῶν κατὰ μέρος Ἑλληνομουσεῖων γνησίως δια-
πρέποντας, πρὸς τοὺς φιλομαθεῖς νέους, πρὸς
τοὺς ἐπιτρόπους καὶ ἐπιστάτας τῶν κοινῶν,
καὶ πάντας ἀπλῶς τοὺς ὁμογενεῖς, τὰ γνήσια
καὶ εὐπειθῆ τέκνα τῆς κοινῆς μητρὸς ἁγίας
τοῦ Χριστοῦ Ἑκκλησίας, ὑπαγορεύομεν πατρι-
κῶς καὶ ἐντελλόμεθα καὶ ἀποφαινόμεθα συνα-

δικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων Ἀρχιε-
ρέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι
ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν,
τὰς βεβήλους κεροφωρίας καὶ τὰς σαθρὰς ἀν-
τιθέους διδασκαλίας τῶν εἰρημένων νὰ μισήτε
καὶ νὰ ἀποστρέψῃθε, διακρίνοντες αὐτοὺς, ὡς
ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον, καὶ τὸ πῦρ μακρό-
θεν ἐκ τοῦ καπνοῦ. Ἴδὲ ἀσπίδος ὑπὸ τὰ χεῖλη
αὐτῶν εἶναι κεκρυμμένος ἔτοιμος νὰ διαφθέρῃ
τοὺς ἀστηρικτοὺς περὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν
ἄλλην εὐμάθειαν· καὶ κατὰ τὸν θεῖον ἀπόστο-
λον: Βλέπετε καὶ προσέχετε ὅσον τὸ δυνατόν,
ἵνα μὴ συλλαγωγῆσθε ὑπὸ τῆς κενῆς ἀπάτης
αὐτῶν καὶ τερατολογίας καὶ ἐκτραχηλίζῃθε
κατὰ μικρὸν ἀπὸ τὰ ὄργια τῆς ἀληθοῦς παι-
δείας, ἣν καὶ οἱ γνήσιοι τοῦ Θεοῦ θεράποντες
καὶ πνευματέμφοροι Πατέρες μνηθέντες, διαλάμ-
πουσιν ὡς ἀστέρες πολύφωτοι εἰς τὸ νοητὸν
στερέωμα τῆς ἐκκλησίας· ἐπειδὴ ἡ ἐπαπειλου-
μένη ἐκ τῆς ψευδοδιδασκαλίας ζῆμια, δὲν εἶναι
μόνον ἡ τῆς προγονικῆς Δαλέκτου κατάργησις,
ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ τὴν ἀμώμητον Πίστην ψυχρό-
της, ἡ λεληθότως προξενουμένη ἐκ τῆς ἀκατα-
ληψίας ὄλων ἐπίσης τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγ-
γραμμάτων καὶ ἡ διαφθορὰ τῶν ἡθῶν. Ἀναγκαι-
οῦτατον εἶναι ἐνθα καὶ ὁ τόπος καὶ ὁ τρόπος
εὐχερῆς καὶ ἀρμόδιος νὰ διαιερωθῶσι τὰ Γραμ-
ματικὰ σχολεῖα ἀπὸ τὰ τῶν ἐπιστημονικῶν
καὶ Μαθηματικῶν, καὶ νὰ γίνωνται κεχωρισμέ-
ως ἐν μέρει αἱ παραδόσεις, διὰ νὰ μὴ λαμβά-
νωσιν ἐκ τοῦ προχείρου ἀφορμὴν οἱ νέοι, καὶ
φεύγοντες ἀπὸ τὰς τάξεις τῶν Γραμματικῶν,
προσκολλῶνται εἰς τὰς ἄλλας· εἶδὲ καὶ τοῦτο
εἶνε ἀδύνατον, νὰ γίνωνται ἐν τάξει αἱ παρα-
δόσεις, καὶ μήτε οἱ μαθηταὶ νὰ ἔχωσιν ἀπόλυ-
τον ἄδειαν πρὸ τῆς τελειοποιήσεως τῶν εἰς τὰ
Γραμματικὰ νὰ προσέρχονται εἰς τὰς μαθήσεις
καὶ ἐπιστήμας, μήτε οἱ διδάσκαλοι νὰ τοὺς
δέχωνται ἀκαταρτίστους καὶ ἀνασκήτους, βαρ-
βαρίζοντας ἔτι καὶ σολοικίζοντας, καὶ εἰς τὰ
λοιπὰ τῆς τέχνης χωλαίνοντας· ἐπειδὴ τοιοῦτοι
ὄντες οἱ προσερχόμενοι δὲν δύνανται νὰ εὐδοκι-
μῶσιν ἀναλόγως, ὥστε καὶ ἑαυτοῖς καὶ τοῖς δι-
δασκάλοις νὰ προξενῶσι δίκαιον κλέος καὶ αὐ-
χνημα· ἀφ' οὗ δὲ γένωνται ἐγκρατεῖς τοῦ καθ'
Ἑλληνας λόγου, καὶ γυμνασθῶσιν ὅσον ἀρκεῖ
καὶ εἰς τὰς Λογικὰς καὶ Ῥητορικὰς τέχνας,
τότε ἂς ἀνοίγωνται ἐλευθέρως αὐτοῖς καὶ τὰ
προαύλια τῶν ἐπιστημῶν, καὶ ὅλης ἐν γένει
τῆς Φιλοσοφίας καὶ προχωρήτωσαν καὶ εἰς

ἐκεῖνα κατὰ τάξιν καὶ βαθμίδον· καὶ ἡ παρά-
δοσις δὲ τῶν Γραμματικῶν νὰ μὴν ἔχη βάσιν
τὴν τέχνην τοῦ ὀρθῶς λέγειν καὶ γράφειν, ἀλλὰ
νὰ ἐνασχολῆται καὶ περὶ τὴν χρηστότητα τῶν
ἡθῶν καὶ τὴν κατήχησιν τῶν πατροπαράδοτων
δογμάτων, ἰδιαιτέρας περὶ τούτου γενομένης
ὑπὸ τῶν διδασκάλων τῆς Θεολογικῆς ἀναπτύ-
ξεως, καὶ ἀπλῶς ἄλατι πνευματικῶν νὰ ἦναι
ἵρτυμένα αἱ διδασκαλίας, τῶν διδασκάλων καὶ
αἰχμαλωτίζουσαι πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑποτα-
γὴν τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὸν θεῖον ἀπόστολον,
νὰ ἀναδεικνύωσι τοὺς μαθητιῶντας Χριστιανούς
Ἑλληνίζοντας τὰς φράσεις, καὶ Ἑλλήνας Χρι-
στιανίζοντας τὰ δόγματα, τὰ ἦθη καὶ τοὺς
τρόπους. Ταῦτα πατρικῶς συμβουλευόμεν καὶ
ἀμεταθέτως ἐπιτάττομεν, διὰ νὰ ἐνεργῶνται
ἀπαραλλάκτως μὲ ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην προ-
σοχήν, μάλιστα ὑμῶν τῶν συναδελφῶν ἀγίων
Ἀρχιερέων καὶ τῶν κατὰ τόπους προκρίτων
τῶν ἐγκεχειρισμένων τὴν ἀναγκαίαν φροντίδα
καὶ ἐπιμέλειαν τῶν κοινῶν χρέος ἰδιαίτερον
ἀπαραίτητον εἶναι ἢ χωρὶς ἀναβολῆς καιροῦ
σύστασις τῶν ὀροθηθέντων εἰς τὰ ὑπὸ τὴν
προστασίαν σας σχολεῖα διὰ τὴν ἀρίστην ἀρ-
μοσίαν καὶ θεοφιλῆ τάξιν αὐτῶν, καθὼς καὶ ἡ
ἐξῶσις ἀπ' αὐτῶν τῶν κακοῦθων ἐκεῖνων, ὅσοι,
ἐχθροὶ ὄντες ἀδιάλλακτοί τῆς βελτιώσεως καὶ
τοῦ Τιμίου Χριστιανικοῦ πολιτεύματος τῶν
ὁμογενῶν, γίνονται μὲ τὰς παραλελογισμένας
διδασκαλίας τῶν καὶ τοὺς διεφθαρμένους τρό-
πους τῆς ζωῆς τῶν ψυχρότητος αἷτιοι περὶ
τὴν Γραμματικὴν παιδείαν, καὶ ἀδιαφορίας
περὶ τὰ ἱερά καὶ σεβάσμια, μετακινούντες
ὄρια ἀρχαῖα ἃ ἔθεντο οἱ Πατέρες ἡμῶν· κα-
θότι ἂν δὲν μεταπεισθῶσι καὶ δὲν θελήσωσι νὰ
μεταβάλωσιν ἦθη καὶ φρονήματα, πρέπει νὰ
ἀποβληθῶσιν ἐξάπαντος, ὡς προσκόμματα καὶ
πέτραι σκανδάλων, κατὰ τὴν περὶ αὐτῶν ἀπό-
φασιν τοῦ Παναγίου Πνεύματος. «Ὁδοποιήσατε
γάρ, φησι, τῷ λαῷ μου καὶ τοὺς λίθους ἐκ τῆς
ὁδοῦ διαρρίψατε, ἵνα μηδὲν ἢ σκῶλον, μηδὲ
κώλυμα τῷ λαῷ τῆς θείας ὁδοῦ καὶ εἰσόδου.»
Καὶ ἡ κατὰ καινοτομίαν παρὰ ταῦτα εἰσα-
χθεῖσα τῶν παλαιῶν Ἑλληνικῶν ὀνομάτων
ἐπιφώναις εἰς τὰ βαπτίζομενα βρέφη τῶν πι-
στῶν, ὡς ἠκούσαμεν, λαμβανομένη ὡς μία κα-
ταφρόνης τῆς Χριστιανικῆς ὀνοματοθεσίας,
εἶναι διόλου ἀπροσφυῆς καὶ ἀνάγκαστος ὄθεν
ἀνάγκη ἢ Ἀρχιερωσύνη σας νὰ διαδώσητε πα-
ραγγελίας ἐντόνους εἰς τοὺς ἱερεῖς τῶν ἐνοριῶν

σας, και νοουθεσίας πνευματικὰς εἰς τοὺς εὐλο-
γημένους ἐπαρχιώτάς σας, διὰ νὰ λείψῃ του-
τεῦθεν καὶ ἡ κατάχρησις αὐτῆ, καὶ ἀφεθέντες
τῆς ἀκαίρου καὶ μηδὲν ἐχούσης τὸ χρήσιμον
φιλοτιμίας καὶ ἐπιδείξεως οἱ γονεῖς καὶ ἀνά-
δοχοι νὰ ὀνοματοθετῶσιν εἰς τὸ ἐξῆς ἐν τῷ
καιρῷ τῆς θείας καὶ μυστικῆς ἀναγεννήσεως τὰ
εἰθισμένα ταῖς εὐσεβέσιν ἀκοαῖς πατροπαράδοτα
Χριστιανικὰ ὀνόματα τῶν ἐγνωσμένων τῆ ἐκ-
κλησία, καὶ τῶν ἐνδόξως ὑπ' αὐτῆς ἐορταζο-
μένων Ἁγίων, διὰ νὰ ἴναι ἔφοροι καὶ φύλακες
τῶν βαπτιζομένων νηπίων καὶ ταχεῖς καὶ
ἀδιάλειπτοι χορηγοὶ τῆς χάριτος αὐτῶν εἰς
τὰς μετὰ πίστει ἐπικλήσεις. Γινώσκοντες δὲ
κοινῶς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν προστασίαν
ἀέννησαν καὶ ἐτοιμὴν εἰς διατήρησιν ἀπαράτρε-
πτων τῶν προαθέντων, ὀφείλετε θαρρούντως
ν' ἀναγγέλλητε ἐν παντὶ καιρῷ καὶ νὰ δηλο-
ποιῆτε ἐν γραφῇ ἀληθείας τὰ διατρέχοντα, ἵνα
διὰ τῆς ὑπεροχῆς πνευματικῆς δυνάμεως, τῶν
ἐπιπροσθούτων διαλυομένων, συντηρηῆται καὶ ἡ
ἠθικὴ τῶν ὁμογενῶν κατάστασις, καὶ ἡ τῶν
σχολείων εὐρύθμια οἴασσῃν, θολερὰς ἐπιμιξίας
ἐλευθέρως καὶ πανταχόθεν ἀβλαβῆς καὶ διὰ τῆς
κοινῆς ἡμῶν καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐλλογιμῶν
διδασκάλων φιλοπόνου ἐπιμελείας καὶ φιλοτί-
μου καλλιτεργίας καρποφορῶσιν εἰς ἐξήκοντα
καὶ ἑκατὸν καρπὸν γενναῖον καὶ ὠραῖον, ψυχι-
κὸν ὁμοῦ καὶ σωματικὸν, Θεῷ εὐάρεστον, πρὸς
ὀφέλειαν τοῦ Γένους, κοινὸν ἔπιαινον τοῦ ὀνομα-
τός σας, εὐκλειαν τῆς πατρίδος καὶ ἡμετέραν
πνευματικὴν εὐφροσύνην διηνεκῆ, καὶ παντοτει-
νὴν χαρὰν ἀνεκλάληττον. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις
καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος, καὶ ἡ εὐχὴ καὶ ἡ εὐλο-
γία τῆς ἡμῶν μετριότητος εἴη μετὰ πάντων
ἡμῶν.

αφιθ'. κατὰ μῆνα Μάρτιον. Ἐπιμελήσεως ζ'.

† Ὁ Πατριάρχης Κ'πόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
Ἀποφαίνεται.

- † Ὁ Καισαρείας ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΣ.
- † Ὁ Ἡρακλείας ΜΕΛΕΤΙΟΣ.
- † Ὁ Νικομηδείας ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ.
- † Ὁ Βερροίας ΖΑΧΑΡΙΑΣ.
- † Ὁ Ἀγγύρας ΜΕΘΟΔΙΟΣ.
- † Ὁ Βιζύης ΙΕΡΕΜΙΑΣ.
- † Ὁ Μαρωρείας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ.
- † Ὁ Σίφου ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ.
- † Ὁ Δυρραχίου ΣΑΜΟΥΗΛ.
- † Ὁ Ἐφέσου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ.

- † Ὁ Κυζίκου ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ.
- † Ὁ Δέρκων ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.
- † Ὁ Κρήτης ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ.
- † Ὁ Σοφίας ΘΕΟΦΑΝΗΣ.
- † Ὁ Ἀρχιάλου ΕΥΓΕΝΙΟΣ.
- † Ὁ Σκοπίων ΑΝΘΙΜΟΣ.
- † Ὁ Δεβρών ΔΟΣΙΘΕΟΣ.
- † Ὁ Προικονήσου ΝΙΚΗΦΑΡΗΣ.

N. Δ. ΛΕΒΙΑΗΣ.

(Ἔπονται αἱ παρατηρήσεις.)

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΕΤΗΡΙΔΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΠΡΟΣ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝ. ΓΡΑΜ-
ΜΑΤΩΝ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ.

(Ἐκ τῶν ὑπομνημάτων τοῦ Φιλ. Συλ-
λόγου Παρνασσού).

— Annuaire de l' Association pour l' en-
couragement des études Grecques en France.
4e Année 1870.

Κύριοι,

Τοιαύτη εἶναι ἡ ἐπιγραφή βιβλίου ὀγκώδους,
ὅπερ ὁ ἐν Γαλλίᾳ σύλλογος πρὸς ἐνθάρρυνσιν
τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων μεθ' οὗ ἔχομεν
πρὸ καιροῦ συνάψει σχέσεις, ἔπειθε πρὸς τὸ
ἡμέτερον Γραφεῖον.

Τὸν Σύλλογον πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν Ἑλληνι-
κῶν γραμμάτων ἐν Γαλλίᾳ πάντες ὑμεῖς ἀπὸ
καιροῦ βεβαίως γινώσκετε ἰδρυθεὶς τῷ 1867
ὑπ' ἀνδρῶν τὰ πρῶτα μὲν φερόντων παρὰ τῆ
Γαλλικῆ φιλολογία, πεφιλημένων δ' ἰδίᾳ ἡμῖν
τοῖς Ἑλλησι, σκοπὸν προτίθεται τὴν ἐνθάρ-
ρυνσιν καὶ διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμά-
των ἐν Γαλλίᾳ καὶ τὴν ἀναγέννησιν καὶ ἀνα-
ζωπύρωσιν τῆς σπουδῆς τῆς Ἑλλ. γλώσσης
αὐτόθι. Βαίνων ἤδη πρὸς τὸ τέταρτον ἀπὸ τῆς
συστάσεως αὐτοῦ ἔτος ὁ Σύλλογος οὗτος, ὁμο-
λογουμένως πολλὰ κατώρθωσεν ἐν τῷ βραχεῖ
τούτῳ διαστήματι, ἐφ' ᾧ καὶ δικαίως τὴν
ἡμετέραν προσεῖλκεσεν εὐγνωμοσύνην. Ἡ προ-
κειμένη ἐπετηρὶς, ἧς ἀνάγνωσιν σύντομον προ-
τιθεμαι νὰ ἀνελιξῶ ἀπόψε ἐνώπιον ὑμῶν, πε-
ριλαμβάνει τὰς ἐργασίας τοῦ Συλλόγου, ἀπὸ
τοῦ Ἀπριλίου 1869 μέχρι τοῦ Ἀπριλίου 1870,

περιέχει δὲ καὶ τῶν ὑποβληθέντων ἐν τῷ Συλ-
λόγῳ ἀναγνωσμάτων τὰ κυριώτερα. Καὶ ἐν
πρώτοις, Κύριοι, ἀνοίγοντες τὸ βιβλίον, ἀπαν-
τῶμεν τὸν λόγον, ὃν κατὰ τὴν γενικὴν συνέ-
λευσιν τῆς 21 Ἀπριλίου, ἐξεφώνησεν ὁ τέως
πρόεδρος κ. Beulé, παραδίδων τὴν προεδρίαν
τῷ ἀξιοτίμῳ αὐτοῦ διαδόχῳ Brunet de
Presle. Ὁ λόγος οὗτος, Κύριοι, τοῦ βαθέως
ιστορικοῦ, τοῦ δεινοῦ ἀρχαιολόγου, τοῦ φιλέλ-
ληνος ἀνδρός, ὅστις μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου ὦν,
ἀρκεῖται νὰ ὀνομάξῃ ἑαυτὸν, μετριοφρόνως, πα-
λαιὸν μαθητὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς σχολ-
ῆς, εἶναι τι ἀριστουργηματικόν, ἐμπλεῶν φι-
λελληνισμοῦ, ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς ἐσχά-
της λέξεως, ἐμπλεῶν εὐγενῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλά-
δος αἰσθημάτων ἀνὰ πᾶσαν παράγραφον. Ἐν
ᾗ ἐποχῇ, Κύριοι, ἡ δυστυχὴς πατρίς μας
καθ' ἐκάστην τὰς βαναυσωτέρας καὶ οἰκτροτέ-
ρας ἀκούει τῶν ὕβρεων παρ' ἀγενῶν καὶ ἐξημ-
μένων ξένων, ἐνεκα τοῦ ἀπαισίου δράματος
τοῦ Ὄρωπου, ἀληθῆ παρηγορίαν ἐνσταλάζει ἐν
τῇ αἰμασσοῦσῃ ψυχῇ ἡμῶν ὁ προκειμένος λό-
γος. Λυποῦμαι ὅτι ὁ καιρὸς οὐδόλωσ μοι ἐπι-
τρέπει ὅπως σὰς ἀναγνώσω αὐτὸν ὀλόκληρον,
ἀλλὰ σύντομον ἀνάγνωσιν θέλω παράσχει ὑμῖν.
Μετὰ προοίμιον ἐν ᾧ ἀναφέρει συντόμως τὴν
κατάστασιν τοῦ Συλλόγου, παρατίθει μετὰ
ταῦτα τὰς διὰ τοῦ θανάτου κενωθείσας θέσεις
καὶ τὰ νεωστὶ καταταχθέντα μέλη. Ἐνταῦθα
ἀναφέρων περὶ τοῦ Συλλόγου τοῦ πρὸς διάδοσιν
τῶν Ἑλλ. γραμμάτων ἐν Ἀθήναις συστά-
τος, ὃν καλεῖ υἱὸν τοῦ Γαλλικοῦ Συλλόγου,
ἐπιφέρει πολλὰ καὶ καλὰ περὶ τῆς Ἑλλ. γλώσ-
σης, ἧτις εἰσέτι εἶναι ἀμόρφωτος, καὶ φρονεῖ ὅτι
ὁ Σύλλογος οὗτος ἔσται ὁ πρόδρομος τῆς νέας
Ἑλλ. Ἀκαδημίας. Παρακατῶν, Κύριοι, ἀναφέ-
ρει τὴν ὑπὸ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπουργείου τῆς παι-
δείας ἀναγνώρισιν τοῦ Συλλόγου, ὡς ἠθικοῦ
προσώπου, καὶ ἐπιφέρει τὰ ἐξῆς ἀξιοσημειώτα.

«Εἵμεθα ἀρκούντως Λατῖνοι, Κύριοι,
ὑδιὰ τῆς ἀνατροφῆς, τῆς γλώσσης καὶ τῶν
ἠθικῶν παραδόσεων. Ἡ Ῥώμη ὑπῆρξεν ἡ
ἡ βασιλις τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἀντὶ πόσου τιμῆ-
ματος! Τὰ παραδείγματα ἅτινα ἡ ἱστορία
ἡ τῆς παρουσιάσεως εἰς τὴν νεολαίαν δὲν εἶναι
ἡ παντάπασι καθησυχαστικά, καθόσον συγκε-
ἡ φαινοῦνται εἰς δύο κατηγορίας, ὑπὸ μὲν τὴν
ἡ δημοκρατίαν, ἡ ἄνευ ἐνδοιασμῶν βία, ὑπὸ δὲ
ἡ τὴν μοναρχίαν, ἡ ἄνευ αἰδούς ὑπακοῆς. Ἡ Ἑλ-
ἡ λὰς παρέχει μαθήματα ἡδύτερα καὶ ὑψηλό-
ἡ τερα' ἀπεκάλυψεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὅλα
ἡ τὰ εἶδη τῆς ποιήσεως, τὴν φιλοσοφίαν, τὰς
ἡ τέχνας, τὸ σέβας πρὸς τὴν πατρίδα, τὴν ἀπο-
ἡ στροφὴν πρὸς τὴν αἱματοχυσίαν ἐνεκα τῆς
ἡ πολιτικῆς, τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως καὶ
ἡ τοῦ λόγου, τὰ αἰσθήματα τῆς αὐταπαρνήσεως
ἡ τὰ ἀρμόζοντα εἰς πολίτας, καὶ τὴν περιφρό-
ἡ νησιν τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ὕλης, ἧτις ὑποῖ
ἡ τὴν ἀνθρωπίνην ἀξίαν καὶ διαδίδει ἰδεῶδες τι-
ἡ ρεις ὅλας τὰς ἡδονὰς μας. Ἄς ἐμμένωμεν πάν-
ἡ ποτε, Κύριοι, ἵνα τὰ τέκνα ἡμῶν, πλησιάζοντα
ἡ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, ἀναγινώσκωσι τὴν
ἡ Ἑλληνικὴν, ἀκούωσι τοὺς Ἑλληνας, καὶ ἀγα-
ἡ πῶσι τὴν Ἑλλάδα, καθόσον ἐκεῖ θὰ εὕρωσιν
ἡ ἐμπνεύσεις ὑγίαις τῆς ψυχῆς, καὶ θὰ μάθωσι
ἡ νὰ ὑπηρετῶσι κάλλιον τὴν πατρίδα των.»

Ἄλλὰ καὶ τὸ τέλος αὐτοῦ πρέπει νὰ παρα-
θεσωμεν.

Ὁ Σύλλογος μέχρι τοῦδε συνεδρίαζεν ἐν τῇ
αἰθούσῃ τῆς ὁδοῦ Haute-Feuille ἀλλ' ἤδη πα-
ρεχωρήθη αὐτῷ αἰθουσα τοῦ μεγάρου τῶν
ὠραίων τεχνῶν ἐπὶ τούτῳ ἐπιφέρει. «Βεβαίως
ἡ βαθεῖαν θέλετε αἰσθανθῆ εὐχαρίστησιν καθ'
ἡ ὅτι τὸ πρῶτον εὐρίσκεσθε ἐν τῇ αἰθούσῃ
ἡ ταύτῃ. Εἴθε ἐν πλήρει Ἑλλάδι. Ὁ νέος
ἡ ὑπουργὸς τῶν ὠραίων τεχνῶν ἀνεγνώρισεν ὅτι
ἡ ἐδῶ εἶναι ἡ θέσις μας. Ὅπως ἡ ἐταιρία τῆς
ἡ Γαλλικῆς ἱστορίας συνεδρίαζει ἐν τῷ μεγάρῳ
ἡ τῶν ἀρχαίων, ἐν μέσῳ τῶν διπλωμάτων καὶ
ἡ τῶν ἱστορικῶν μνημείων, ὅπως ἡ ἀρχαιολογικὴ
ἡ ἐταιρία συνεδρίαζει ἐν τῷ Λουβρῶ παρὰ τὰς
ἡ ἐκ πάντων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου περισυνα-
ἡ χθείσας ἀρχαιότητας, οὕτω σεις φιλοξενεῖσθε
ἡ ἐν τῷ μεγάρῳ τούτῳ τῶν ὠραίων τεχνῶν,
ἡ ὅπου ὅλα τὰ ἀριστουργήματα τῆς Ἑλλάδος
ἡ μετενηνεγμένα δι' ἀποτυπωμάτων παρουσιά-
ἡ ζονται εἰς τοὺς νεαροὺς τεχνίτας, ὡς σταθερὰ
ἡ πρότυπα οἱ ναοὶ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Σικε-
ἡ ντίας, αἱ προμετωπίδες τοῦ Μαραθῶνος καὶ
ἡ τῶν Νιοβιδῶν, τὰ ἀθάνατα Παναθηναῖα καὶ
ἡ καὶ στήλαι τῆς Ἀττικῆς, τὰ ἀνάγλυφα πασῶν
ἡ τῶν Ἑλληνικῶν σχολῶν, τὰ ἐκ τῶν περιφημῶ-
ἡ τέρων συλλογῶν τῆς Εὐρώπης ἐκλελεγμένα
ἡ ἀγάλματα, σὰς περικυκλοῦσι καὶ σὰς δικαιο-
ἡ λογοῦσιν.»

Ἐπεταί μετὰ ταῦτα ὁ λόγος τοῦ γραμμα-
τέως κυρίου Chassang ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ
λήξαντος ἔτους. Ἀναφέρονται τὰ ἀπονεμηθέντα
ἡ τὴν μοναρχίαν, ἡ ἄνευ αἰδούς ὑπακοῆς. Ἡ Ἑλ-
ἡ λὰς παρέχει μαθήματα ἡδύτερα καὶ ὑψηλό-

στικῆς γλώσσης βλέπει προσερχόμενον καὶ κεκυφῶτα τὸν φίλον αὐτοῦ Αὐγουστον.

Σωτήριος.

«Διατί προπατεῖς, φίλε ἰδικέ μου Αὐγουστε, λιγυσμένοι σήμερον ὡς ἂν εἰ ὁ κορμός σου ἔγεινε δύο διπλοῖ; ἔχεις ἀρὰ γε κοιλιόπονον καὶ γοργοριτὰ, ἢ ἀνεκάλυψας ὅτι οἱ ἰδικοί μας πρόγονοι Ἕλληνας ἐπροπάτου οὕτω; εἰπέ με τῆ ὥρᾳ ἐγγήγορα διατί; διότι δὲν ἐμπορῶ νὰ σὲ ἴδω εἰς τὴν ὁποίαν εὕρισκσαι κορμικὴν κατάστασιν.

Αὐγουστος.

Σήμερον τὸ πρῶνόν ἀναδιφῶν τὸ λεξικόν τοῦ Σουῖδα εὔρον τὴν λέξιν καμπύλος καὶ εὐθύς ὁ ἰδικός μου νοῦς ὑπῆγεν εἰς τὴν λέξιν καμπύρης· ἀποῦ εθεώρησα, ἐπαραλλήλισα καὶ ἐζυγίασα αὐτάς τὰς δύο λέξεις, ἐστοχάσθην ὅτι ἡ χυδαῖκὴ λέξις καμπύρης ἀπίσως παράγεται τὴν λέξιν καμπύλος, ὅθεν καμπυρός, ὅθεν καμπύρης, καὶ δόξα καὶ τιμὴ εἰς τὴν Γραικίαν, ἀπεφάσισα ὅτι ἡ λέξις καμπύρης εἶναι διεφθαρμένη ἀπὸ τὴν λέξιν καμπύλος· καὶ τὸσον ἐχάρην ὥστε ἀπὸ τὴν ἄκραν ἰδικὴν μου ἠδονὴν, καθὼς ὁ τὸν ὅποιον ἔχομεν πρόγονον Πυθαγόρας ἔθυσεν ἐκατόμβην ἀποῦ εὔρε τὸ περίφημον ἐκεῖνο διάγραμμα, οὕτω καὶ ἐγὼ ἔθυσα ὡς ἂν ἐκατόμβην τὴν ὀρθότητα τοῦ ἰδικοῦ μου κορμοῦ διὰ τὴν εὔρεσιν τῆς λέξεως καμπύρης καὶ προπατῶ τῆ ὥρᾳ καμπυρός.

Σωτήριος.

Ἄ φέρε, υγιεία σου, μεγάλη ἀνακάλυψις! Τοῦτο βεβαίως καταχωρηθῆν θέλει εἰς ἥτριον Λογίου Ἑρμοῦ, γράψον ἐπιστολὴν εἰς τὸν ἐκδότην τούτου, κ' αὐτὸς τὴν τυπώσῃ καὶ τὴν σχολιάσῃ θέλει. Σὺ μὲν εὔρες αὐτὴν τὴν λέξιν, ἀμμή κ' ἐγὼ δὲν κάθημαι ἄργός. Ἡ σούρδισις ἦτοι διάρροια ἐφάνη εἰς ἐμέ ὅτι εἶναι λέξις ἑλληνική. Τὴν ἐπίασα τὴν ἐμυρίσθην ἀπ' ὧδε, τὴν ἐμυρίσθην ἀπ' ἐκεῖ καὶ τέλος πάντων τὴν κατέλαβα· ἡ σούρδισις ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὴν λέξιν σορδισμός τὴν σημαίνουσαν τὸ μὴ καθαρῶς διαλέγεσθαι καὶ Ἑλληνίζειν καὶ μεταφορικῶς λέγεται καὶ εἰς τὴν διάρροϊαν, ἢ ὁποία δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ τὸν βαρβαρισμὸν καὶ τὸν σολοικισμὸν τῆς κοιτίας. Καὶ καθὼς λέγομεν τὴν φλυαρίαν λογοδιάρροϊαν, οὕτω καὶ τὴν κοιλιακὴν διάρροϊαν ἀντιστρόφως ὀνομάζομεν κοιλιόστο-

ρισμὸν. Ἡ λέξις γκερίζι τί εἶναι; Τουρκικὴ ἢ Ἑλληνική;

Αὐγουστος.

Πῶς ἔμπορεῖ νὰ εἶναι Ἑλληνική;

Σωτήριος.

Ἴσα αὐτὴ εἶναι ἡ μαγεία τῆς νέας ἰδικῆς μας μεθόδου· τὰς αἰ ὁποῖαι φαίνονται Τουρκικαί, Γαλατικαί, Ἰσπανικαί λέξεις ἢ νέα αὐτῆ τερατοποιοῦς μέθοδος ἐξελληνίζει καὶ καλλωπίζει. Ἰδοῦ τὸ ὅποιον νομίζεις Τουρκικὴν λέξιν γκερίζι, εἶναι ἑλληνικώτατον· διεφθάρη ἀπὸ τὴν λέξιν ἐκρυσσεῖον, σημαίνουσαν τὸν διὰ τοῦ ὁποῖου ἐκρέουσιν αἱ κοπρίαι τόπον.

Αὐγουστος.

Ὡ θαυμασία καὶ τὴν ὁποίαν πρέπει τις νὰ παραβάλλῃ με τὰς ὠφελιμωτέρας ἀνακαλύψεις, μέθοδος! Παρατήρησον πόσον ἡ νέα ἰδικὴ μας μέθοδος αὐτὴ ἐξευγενίζει τὰς λέξεις καὶ τὰς διδασκευτέρας καὶ τὰς δυσωδαστέρας! Νομίζω ὅτι τὸ ἐκρυσσεῖόν σου μ' ὄλον ὅτι εἶναι τόπος κοπρίων στάζει μελὶ ἀττικόν. Τίς φιλογενῆς δὲν προτιμήσειν θέλει νὰ κυλιῖται εἰς τὸ ἑλληνικόν καὶ εὐγενικόν ἐκρυσσεῖον, καὶ ὄχι νὰ κολυμβᾷ εἰς τὸ χυδαῖκόν ἀνθόνερον; ὦ μέθοδος, μέθοδος! !

Σωτήριος.

Μέθοδος, διὰ τῆς ὁποίας, ὑπέσχομαι ὅτι ἀποδείξειν ἐμπορῶ ἑλληνικὰς λέξεις ὅχι μόνον τὰς Τουρκικὰς, τὰς Γαλατικὰς, τὰς Ἀραβικὰς, τὰς Σλαβονικὰς, ἀμμή κ' αὐτάς τὰς Ἀθιγγανικὰς· ἐμπορεῖς ποτὲ νὰ συμπεράνης; ὅτι τὸ κενέφι, λέξις νομιζομένη Τουρκικὴ καὶ σημαίνουσα τὸν ἀπόπατον, εἶναι ἑλληνική; ἔως εἰς τὸσον ἑλληνικὴ εἶναι· διότι, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἀπόπατος εἶναι τόπος κενὸς φωτός καὶ σκοτεινός ἐξεπίτηδες, ὠνομάσθη κενόφως καὶ διαφθαρθεῖσα καὶ αὐτὴ ἡ λέξις, ἀλλ' οὐ μόνον, ὠνομάσθη κενέφι. Καὶ οἱ ἀπόγονοι τῶν ἐνδόξων Ἑλλήνων μὴ ἐξεύροντες τοὺς ἰδικούς μας προγονικούς θησαυρούς, ἐνομιζόμενοι ὅτι εἶναι ξένη λέξις αὐτὴ τὸ κενέφι, ἀποῦ δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ τοῦ; τόπους τοὺς κενούς φωτός.

Αὐγουστος.

Ὡ ἀνακάλυψις ἀξία τοῦ Ἑρμικοῦ φωτός. Ζήτω ἡ μέθοδος.

Σωτήριος.

Ἰδοῦ τρεῖς λέξεις, σορδισμός, ἐκρυσσεῖον καὶ κενέφι κάμνουσαι αἱ τρεῖς αὐταὶ τὴν ὁποίαν ἔως

τῆ ὥρᾳ δὲν ἐπλουτούσαμεν Ἑλληνικὴν φράσιν. Καὶ ἐμπορεῖς νὰ εἴπῃς «Οἱ κάτοικοι τῆ; δείνα πόλεως ἔχοντες ἐπιδημίαν σορδισμοῦ, τότεν ἐκβαῖνον καὶ ἐμβάινον εἰς τὰ κενόφωτα, ὥστε ἐκχυλίσθησαν τὰ ἐκρυσσεῖα.» Καὶ αἱ κύριαι τουρκικαὶ λέξεις εἶναι κ' αὐταὶ ἑλληνικαί, οἷον Μιμῆς, Ἰμβίσις, Ἀχμέδης. Φαίνεται εἰς σὲ τοῦτο παράδοξον, ἀμμή τῆ ὥρᾳ πιστεύσειν εἰς τοῦτο θέλεις; τὸ Μιμῆς εἶναι τὸ διεφθαρμένον τοῦ μίμος, τὸ Ἰμβίσις τοῦ ἴβυσις, τὸ Ἀχμέδης τοῦ ἐχεμῆδης, δηλ. ἐχέφροντις».

Καὶ οὕτως ἐξακολουθεῖ ἡ ὀμιλία μεχρισοῦ περὶ αὐτῶν τοῦ δύο φίλους καὶ διατάσσοσαι τὸν ὑπερέτην Μικην (τέως Μικέν), ὅστις ἀσχάλλει ἐπὶ τοῖς νεωτερισμοῖς τῶν κυρίων του, νὰ παραθέσῃ τράπεζαν.

Ἄλλ' ὁ Σωτήριος ἔχει θυγατέρα Ἑλενίσκην (κορακιστικὸς σχηματισμὸς τοῦ Ἑλέγκω) ἥτις ἀγαπᾷ τὸν Ἰωαννίσκον (Γιαγκον) καὶ θέλει νὰ τὸν νομφευθῇ, ἀλλ' ὁ Ἰωαννίσκος οὕτως εἶναι πτωχός, τὸ δε κυριώτερον δὲν θαυμάζει τὴν νέαν κορακιστικὴν γλῶσσαν καὶ ἐπομένως γαμβρός ἀνάξιος. Τί φαντάζεται ὅμως νὰ πράξῃ; Μετὰ συμβουλὴν τὴν Ἑλενίσκης γράφει τὸ ἐξῆς ἐγκώμιον τοῦ Σωτηρίου εἰς κορακιστικὴν γλῶσσαν καὶ κηρύσσεται ἐνθερμος ὀπαδὸς αὐτοῦ.

Ἐκθῆκας ἤρωσ θαυμαστός εἰς τῶν Γραικῶν τὸ γένος εἰς τὴν διεφθέραν τῶν σοφῶν θέλεις ταχθῆν γραμμένος.

Κάθε πρῶνόν λέξεις καινὰς ὡς θησαυρούς; προβάλλεις. Καὶ πρὸς κοινήν ὠφέλειαν εἰς τὸν Ἑρμῆν τὰς βάλεις.

Τὸ γένος δὲ εὐχάριστον, δὲν θέλει σιωπήσειν, Ἀμμή ἀνάταμα ὡς σοφὸν ἐσὲ θέλει ὑμνήσειν. Σὺ μὲ τὸ νι ἐγγλύκαται ὡς ἂν ποτὸν μοσχάτον. Τὸ τέλος τῶν χυδαῖκῶν στυφῶν ἀπαρεμφάτων. Σὺ ἔκαμες νὰ ἔχωμεν κατὰ χυδαίων μίσος, Μὴ τὰ ἐξεύρω, τὸ ἀποῦ, τὸ ἴδω, τὸ ἀπίσω. Καὶ κατὰ Μακαρωνιστῶν συγγραψας ἐναντίον, Ἐχθροῦς σχεδὸν μὰς ἔκαμες καὶ τῶν μακαρωνίων.

Τὸ γένος λοιπὸν εὐχεται πολλὰ ἔτη νὰ ζήσης, Ὡστε καὶ τὸ ἀλφάθητον αὐτὸ νὰ ἑλληνίσῃς.

Ἡ σκηνὴ καθ' ἣν ὁ Ἰωαννίσκος παρουσιάζεται εἰς τὸν Σωτήριον τὸ ἐγκώμιον τοῦτο εἶναι νοστιμωτάτη. Σὰς ἀναγινώσκω τὰ περιεργότερα μέρη.

Σωτήριος.

«Τί λέγεις; στίχους ἐτόλμυσας νὰ κάμῃς; ἡ γλῶσσα δὲν ἐφθασεν ἀκόμη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ νὰ ἐπιδέχεται τὴν ποιητικὴν ποικιλίαν καὶ

σοβαρότητα· διὰ τοῦτο ἀγωνιζόμεθα νὰ διορθώσωμεν καὶ νὰ πλουτίσωμεν πρῶτον αὐτὴν καὶ ὑστερον ν' ἀρχίσῃ τὸ γένος πεζῶς καὶ ποιητικῶς νὰ συγγράφῃ. Πρῶτον εἶναι ἡ μορφή, καὶ ὑστερον ἡ ὕλη. Πρῶτον τὸ πῶς καὶ ὑστερον τὸ τί, πρῶτον οἱ κανόνες τῆς γλώσσης, καὶ ὑστερον ἡ γλῶσσα· τοιοῦτο τεράστιον, τοιοῦτο θαῦμα ἀγωνιζόμεθα νὰ κάμωμεν· ἀμμή ἄς ἴδωμεν τοὺς ἰδικούς σου στίχους.

Αἱ! εὐθύς ἔπεσας ἀπὸ τὴν ποιητικὴν μεγαλειότητα· ἰδοῦ τὸ πρῶτον ἡμίστεχον.

Ἐμδῆκας ἤρωσ θαυμαστός εἰς τῶν Γραικῶν τὸ γένος θέλει γενῆν καλόν, ἂν θέλῃ μεταπλασθῆν οὕτω· Ἐκθῆκας ἤρωσ εἰς τῶν Γραι — μέγας — κῶν τὸ γένος

Ἰωαννίσκος.

Δὲν κατέλαβον· τί θέλει εἰπεῖν τὸ Γραι, καὶ τὸ μέγας, κῶν;

Σωτήριος.

Κεφάλαιον ἀποιήτικον! δὲν ἀναγνώσειν εἶχες εἰς τὴν ζωὴν σου ποτὲ τὸν, ὁ ὁποῖος λέγει, Ὁμομῆρος στίχον ὡς εἰπὼν, κατ' ἀρ' ἔζετο, ἢ ἀντὶ τοῦ καθέζετο; καὶ τὸ, αὐτὴν γὰρ μιν ὑπὸ τράβηκος αἰνὸς ἰκάνει» ἀντὶ τοῦ ὑφικάνει; οὕτω καὶ ὧδε τὴν λέξιν Γραικῶν τὴν ἐχώρισα εἰς τὴν μέσην, καὶ τὴν μίαν συλλαβὴν τὴν βάλλω ὧδε, καὶ τὴν ἄλλην ὑστερον ἀπὸ τὴν λέξιν μέγας διὰ τὴν ποιητικὴν ἄδειαν. Καὶ πῶς νὰ μὴ ἔχειν θέλω τοιαύτην ἄδειαν εἰς τὴν ποιητικὴν ἀποῦ τὴν ἔχομεν καὶ εἰς τὸν πεζὸν λόγον; δὲν ἀνέγνωσες εἰς τὸν λογιώτατον Ἑρμῆν αὐτὸ τὸ γλαφυρότατον καὶ γλυκύτατον κῶλον; τὸ, ἢ, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ οὐρανὸθεν καταβάς τῆς παλιγγενεσίας τοῦ Γραικοῦ γένους, ἄγγελος Ἰγνάτιος ἔδωκε γέννησιν, ἐφημερίς;»

Ἰωαννίσκος.

Ὡ! ἀληθινὰ κῶλον γλυκύτατον! ἀπορῶ, διατί δὲν λείγεις τὴν γλῶσσαν σου διὰ τὴν γλυκύτητά σου. Πολλὴν τρυφήν καὶ τιμὴν προσφέρει αὐτὸ τὸ κῶλον εἰς τὰ ὁποῖα ἤθελον τὸ προσφέρειν στόματα. Σὲ παρακαλῶ, εἰπέ τοῦτο πάλιν. Ἀμμή ἔπαρε πρῶτον καλῶς τὴν ἀναπνοήν σου, καὶ καθάρισον τὸν ἀρουγγά σου.

Σωτήριος.

Κχοῦ, κχοῦ, κχοῦ· ἢ, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ οὐρανὸθεν καταβάς τῆς παλιγγενεσίας τοῦ Γραικοῦ γένους, ἄγγελος Ἰγνάτιος ἔδωκε γέννησιν, ἐφημερίς.

Ἰωαννίσκος.

Ῥακίωτατον, νοστιμώτατον! μ' ὄλονθι δὲν ἐξύρω διατί λειποθυμῶ ἀπὸ τὴν ἰδονήν. Εἰπέ το πάλιν, ἂν ποτε νὰ χαρῆς τὰ ὀμμάτιά σου.

Σωτήριος.

Φθάνει πλέον. Τὰ τοιαῦτα κῶλα τόσον εὐκόλως δὲν προφέρονται.

Σωτήριος.

Ἔως εἰς τόσον ἐληφμονήσαμεν τὸ προκείμενον. Ἄς ἴδωμεν καὶ τοὺς λοιποὺς στίχους σου. Ἰδού αὐτὸς ὁ στίχος σου

Κάθε πρῶνόν λέξεις καινὰς ὡς θησαυροὺς προβάλλεις καὶ πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν εἰς τὸν Ἑρμῆν τὰς βάλλεις εἶναι ἐσφαλμένους. α'. Κάθε πρῶνόν εἶναι βαρβαρικόν, πρέπει καθ' ἓν πρῶνόν. β'. Ἡ συνθήκη δὲν εἶναι γλαφυρά. Πρέπει νὰ γενῆ οὕτω

Τὸν, ὁ ὁποῖος ὠφελεῖ κοινῶς, Ἑρμῆν ἐκδίδεις, καὶ δι' αὐτοῦ καθ' ἓν πρῶνόν μᾶς λέξεις καινὰς διδεις.

Ἰωαννίσκος.

Τί θέλει νὰ εἶπῃ τὸ αὐτὸς λέξεις καινὰς διδεις;

Σωτήριος.

Ἀττικισμὸς εἶναι τοῦτο, ἐννοεῖται ἐξωθεν ἢ εἰς πρόθεσις κατὰ συνειδητὴν μᾶς λέξεις καινὰς δίδεις, ἀντὶ εἰς ἡμᾶς λέξεις καινὰς δίδεις. Καὶ οἱ ἄλλοι στίχοι σου εἶναι κακῶς συνθεμένοι. Ἀμμὴ συγχωρῶ τὰ σφάλματά των διότι αὐτὸς ὁ στίχος σου μὲ ἀρέσκει κομμάτιον

Σὺ μὲ τὸ ν. ἐγλύκανας ὡς ἂν ποτὸν μοσχάτον τὸ τέλος τῶν χυδαίων στυφῶν ἀπαρεμμάτων

Ὁ ὁποῖος λέγει στίχος σου.

Τὸ Γένος λοιπὸν εὐχεταὶ πολλὰ ἔτη νὰ ζήτης, ὥστε καὶ τὸ ἀγράφητον αὐτὸ νὰ ἐλληνίσῃς.

Εἶναι στίχος ἠρωϊκώτατος, ὡς ἂν προφητεύσειν νὰ ἤθελες ὅτι ἐγὼ σκοπῶ ν' ἀττικίσω τὸ ἰδικόν μας ἀκλιτὸν ἀγράφητον! ἐγὼ ἐκδώσειν θέλω τοῦτο εἰς τὸν λόγιον Ἑρμῆν οὕτω. Ἄλφιον, Βήτιον, Γάμμιον, Δέλτιον, Ζήτιον, Ἰπιτιον, Θήτιον, Ἰωτίον, Κάππιον, Λάμψιδιον, Μιον, Νιον, Ξιον, Πιον, Ριον, Σίγμιον, Ταύιον, Χιον, Ψιον, κλ. κλ.

Ὁ Κ. St. Hilaire δὲν παρατείνει ὀρθῶς ποιῶν τὴν ἀνάλυσιν τῆς εἰς ἀδιάφορον ἂν ὁ Ἰωαννίσκος νομαφεύεται τὴν Ἑλληνιστὴν καὶ ἂν

ὁ Σωτήριος καὶ ὁ Αὐγουστὸς ἰατρεύονται ἀπὸ τὴν μανίαν αὐτῶν τοῦ κορακίζειν.

Ἡ κωμωδία αὕτη μνημεῖον οὕσα ἐκ τῶν περιεργωτάτων διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ σχηματισμοῦ τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσης εἶναι ἀξιοσημείωτος καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ὅτι περιέχει ἀρκετὰ τεμάχια διαφόρων τοπικῶν ἐλληνικῶν διαλέκτων. Ταῦτα παρεντίθενται ὅτι ἐν τῇ Γ'. πράξει ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος ἔρχονται κάτοικοι πρὸς τὸν Σωτήριον, ἐπιθυμοῦντες νὰ μάθωσι παρ' αὐτοῦ νέαν γλῶσσαν. Οὗτος προθύμως ἀποδεχόμενος παραγγέλλει αὐτοῖς νὰ λαμβάνωσιν ἐπὶ τσσαράκοντα ἡμέρας ὡς καθαρτικὸν ἀνὰ ἓν φύλλον Λογίου Ἑρμοῦ.

Ἐν τῇ γ'. πράξει ὑπάρχει ἀστεῖον μέρος ὅτε ἐπὶ τραπέζης ὁ Σωτήριος θέλει νὰ εἶπῃ νέαν τῆς ἐφευρέσεώς του λέξιν Ἑλαδιοξυδισαλατολαχανοκαρύκευμα. Σκαλόνει τὸ καρύκευμα εἰς τὸν λαϊκὸν τοῦ ἀτυχοῦς Σωτηρίου, ὅστις παρ' ὀλίγον ἐπνίγετο, ἂν ὁ Ἰωαννίσκος ἐμβάλλων ὀδοντάγραν εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ δὲν ἐξέστρεπε τὸ καρύκευμα, ὅπερ φρικτὰς εἶχεν ἀκάνθας κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς Ἑλενίσσης ὡς τὰ κόκκαλα τοῦ Σκορπιδιοῦ.

Τὴν ἀνάλυσιν ταύτην ἐπακολουθεῖ βιογραφικῶς ἀκριβῆς εἰ καὶ σύντομος τοῦ Νερουλοῦ μεθ' ἣν ἡ λήγει διατριβή.

Καὶ ἐρχόμεθα ἐπὶ τοῦ Κυρίου Gustave d' Eichthal τὴν διατριβὴν παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς βαθμιαίας μεταρρυθμίσεως καὶ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, χρησιμεύουσας ὡς εἰσαγωγὴ εἰς τὸν λόγον ὃν ἐξερῶνησεν ὁ Κ. Βασιλάδης πέρυσι κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτῆν τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ Κ. Eichthal εὐθὺς ἐν ἀρχῇ λέγει ὅτι ὁ μὲν Κ. St. Hilaire διὰ τῆς ἀναλύσεως τῶν κορακιστικῶν αὐτοῦ κατέδειξε τὴν πάλιν τὴν γενομένην ἐν ἀρχῇ τοῦ αἰῶνος τούτου μεταξὺ τῶν διαφόρων ἀναμορφωτικῶν συστημάτων, αὐτὸς δὲ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ λόγου τοῦ Κ. Βασιλάδου ὡς μνημείου θέλει νὰ καταδείξῃ εἰς ποῖον σημεῖον ἔφθασε σήμερον ἡ πάλιν ἡ μᾶλλον πῶς σήμερον ἐτελείωσεν διότι πιθανὸν μὲν νὰ γίνηται συζητήσις καὶ φιλονεικία σήμερον ἐπὶ μερικωτέρων ζητημάτων, τὸ οὐσιῶδες ὅμως ἐλύθη.

Μεταξὺ τῶν συστημάτων αἵτινα ἐν ἀρχῇ ἀνεφάνησαν, τοῦ ὑποστηρίζοντος δὴλον ὅτι τὸν σχηματισμὸν γλώσσης νεοελληνικῆς διὰ τῆς καταργήσεως καὶ ἀναπτύξεως μιᾶς διαλέκτου

ἐκ τῶν τοῦ λαοῦ, καὶ τοῦ ὑποστηρίζοντος τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐπανελθῶμεν εἰς τὸ λεξικόν καὶ τοὺς σχηματισμοὺς τῆς κοινῆς διαλέκτου, ἧτις προσελθούσα ἀπὸ τῆς ἀττικῆς μετὰ τὴν κατὰ κτησιν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐγένετο ἡ κοινὴ γλῶσσα τῶν πεφωτισμένων κλάσεων καὶ ἧτις ἐπὶ Βυζαντίου καὶ μετὰ τὴν πτώσιν αὐτοῦ διετηρήθη, ἡ ἐκλογή ἔπεσεν ἐπὶ τὸ δεύτερον καὶ γλῶσσα τοιαυτὴ σήμερον παντοῦ ὀμιλεῖται καὶ γράφεται μεταξὺ τῶν λογίων, πολλὰκις ὅμως γράφεται καὶ ὀμιλεῖται ἀθλιέστατα οὕτω καὶ ὁ μέλλον καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς ἐκφράζονται ἔτι μὲ βοθητικὸν ῥῆμα, ὁ δὲ παρακείμενος καὶ τὸ ἀπαρέμπατον σπανίως εἶναι ἐν χρήσει. Καὶ τούτου αἴτιον προσεπιλέγει ὁ Κ. Eichthal, καθόσον πάντες θελοῦντες νὰ γίνωσι εὐκατάληπτοι παρὰ τῆ λαῶ δὲν προχωροῦσι ριζικῶς πρὸς τὴν ἀναμόρφωσιν, ἢ δὲ κυβερνήτης βοηθοῦσα τὴν διχοστασίαν ταύτην συντάσσει τὰ ἐγγράφα τῆς εἰς ὕψος οὐδὲλως ἀκαδημαϊκόν. Παρατήρησις ὀρθοτάτη, Κύριοι, εἰ καὶ ὁ Κ. Eichthal δὲν ἐπιφέρει πρὸς κύρωσιν τῶν λόγων αὐτοῦ ἢ ἐπιστολὴν τοῦ βασιλέως ἐκ Κερκύρας, ὅτε ἡ βουλή συνεχάρη αὐτὸν ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ βασιλοπαιδοῦ Κωνσταντίνου. Τί θὰ ἔλεγεν ἂν ἐπιπτεν εἰς χεῖρας αὐτοῦ ἐγγράφον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ἢ τοῦ τῶν Ἑξωτερικῶν;

Εἰ καὶ ἡ σημερινὴ γλῶσσα ὁμοιάζει κατὰ τὸν Κ. Eichthal ὡς πρὸς τὸ ὕψος Γάλλον ἐνδεδωμένον ρουσανέλλαν, πλὴν ἀλλ' ὅμως βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον καθαρῶς ἐκκαθαρίζεται καὶ κτενίζομένη θὰ πλησιάσῃ πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν, ἐξαιρέσει ἐννοεῖται τῶν ἐκ τοῦ πολιτισμοῦ, τῶν συνηθειῶν καὶ τοῦ νεωτέρου τρόπου τοῦ σκέπτεσθαι προσελθουσῶν παραχωρήσεων. Προχωρῶν ὁ κύριος Eichthal διηγείται ὅτι ἡ τῆς γλώσσης ἀναγέννησις δὲν εἶναι νέα οὐδὲ περιορίζεται εἰς ὀλίγα ἔτη, μετὰ τοῦ Ῥιζοῦ δὲ Νερουλοῦ διαιρεῖ ταύτην εἰς τρεῖς περιόδους: τὴν α'. (1700—1750) περιλαμβάνουσαν τὴν φιλολογικὴν ἠῶ, ὅποτε τῇ βοήθειᾳ τῶν ἡγεμόνων τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαυίας ἤρξατο νὰ ἀναπτύσσεται ἡ γλῶσσα τὴν β'. (1750—1800) ὅποτε εἰσῆχθησαν καὶ μετεφράσθησαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν πληθεὺς ξένων ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπιστημονικὴ περίοδος δύναται αὕτη νὰ κληθῇ, καὶ τὴν γ'. νεωτάτην ὄλως, περιλαμβάνουσαν τὰς ἐνεργείας διαφόρων ἀνδρῶν καὶ ἰδίως τοῦ Κοραῆ πρὸς μόρφωσιν τῆς γλώσσης. Ἀναφέρων δὲ τὰς πρὸς μόρφωσιν τῆς

γλώσσης ἐνεργείας τοῦ Κοραῆ γνωστὰς ἄλλως ἡμῖν, καὶ δὴ καὶ ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν Κορακιστικῶν, προσεπιφέρει ὅτι νέα φάσις τῆς μορφῆς τῆς γλώσσης ἀρχεται διὰ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ συγγράμματος τοῦ Οἰκονόμου περὶ τῶν Ὁ. ἐρμηνευτῶν τῆς παλαιᾶς Θείας γραφῆς. Ὁ Οἰκονόμος χωρὶς νὰ ἀνατρέξῃ εἰς αὐστηρὰν σύνταξιν οὐδ' εἰς ὅλους τοὺς παλαιούς γραμματικὸς τύπους, πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν ὁποίων εἰσέτι δὲν προητοιμάσθη ἡ Ἑλλάς, ἀφαίρει πᾶν ὅ,τι εἶναι ἐναντίον πρὸς αὐτὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν κυρίαν μορφήν τῆς γλώσσης εἰς τρόπον ὥστε μεταξὺ τοῦ ἀρχαίου καὶ τοῦ νέου ἰδιώματος δὲν ὑπάρχει πλέον κεχαραγμένη γραμμὴ διακρίσεως. Οὕτω δὲ κατῶρθως γινόμενος καταληπτὸς τοῖς πᾶσι νὰ θεωρηθῇ ὡς τύπος πρὸς ὃν τείνει ἡ Νεοελληνικὴ ἡμῶν γλῶσσα.

Πολλοὶ ἠκολούθησαν, λέγει ὁ Κ. Eichthal, ἀπὸ εἰκοσαετίας τὴν ὑπὸ τοῦ αἰοιδίου Οἰκονόμου χαρᾶχθεῖσαν ὁδόν, αὐτὸς ὅμως περιορίζεται εἰς ἔργα τὰ ὁποῖα ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως ἐγνώρισεν καὶ ἐξετίμησεν. Καὶ δὴ πρῶτον ἀναφέρει τὰ συγγράμματα τοῦ Κ. Βαλέττα, τὸ περὶ Ὀμήρου καὶ τὰς ἐπιστολάς τοῦ Φωτίου, ἀπονέμει δὲ δικαίως ἐπαίνους εἰς τὸν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων σοφῶν παραγνωρισθέντα ἐν τοῖς ξένους φιλόλογοις διότι δὲν καταλήγει εἰς πούλος τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ διότι δὲν ἐνεδαπίσθη εἰς τὰ νάματα τῆς φιλοσοφίας τῶν γλαυκῶν. Καὶ πραγματικῶς ἡ γλῶσσα τοῦ Κ. Βαλέττα εἶναι ὠραιοτάτη καὶ κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῆς Ἀγγλικῆς ἐφημερίδος Ἀθηναίου ὁ Κ. Βαλέττα γράφει μὲ καθαρότητα ἀληθῶς κλασικὴν τὴν Ἑλλ. γλῶσσαν.

Παραλλήλως μὲ τὰ συγγράμματα τοῦ Κυρίου Βαλέττα θέτει ὁ Κύριος Eichthal ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς γλώσσης τὸ σύγγραμμα τοῦ Κυρίου Φιλίππου Ἰωάννου Φιλολογικὰ πάρεργα, τὴν γλῶσσαν τοῦ ὁποίου λέγει ὡς ἀχθεῖσαν εἰς haut degré de correction.

Οὕτω δὲ ὁ Κύριος Eichthal ἔρχεται ἐπὶ τὸ προκείμενον καὶ ἐξετάζων τὸν λόγον τοῦ Κ. Βασιλάδου στηρίζει ἐπ' αὐτοῦ τὰς ἐπὶ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης παρατηρήσεις του. Τὸν Κ. Βασιλάδην θέτει ὁ Κ. Eichthal ἐν τῇ αὐτῇ τῶν ἄνω λεχθέντων σχολῇ, ἀλλ' ἐξαιρεῖ πλεῖστον καθότι καὶ ὁ Κ. Βαλέττα καὶ ὁ Κ. Φίλιππος Ἰωάννου ἀποκλειστικὰ αὐτῶν φροντίδα εἶχον καὶ ἔχουσι τὰ γράμματα καὶ τὴν φιλολογίαν, ἐνῶ ὁ Κύριος Βασιλάδης τὴν ἰατρικὴν σπουδᾶς καὶ ταύτην μετερ-

χόμενος ἐν ταῖς τῆς ἀναπαύσεως ὥραις εὕρισκον ἀφορμὴν ὅπως καταγίνηται. Καὶ ἐδῶ, Κύριοι, ὁμολογεῖ ὁ Κ. Eichthal μίαν ἀλήθειαν ἣν εἰσέτι ἀτυχῶς ἡμεῖς δὲν κατενόησαμεν· «ὁ Κ. Βασιιάδης λέγει, καὶ οἱ φίλοι του ἐνόησαν ὅτι τὴν χειραφέτησιν τοῦ ἡμετέρου Ἔθνους δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναζητήσωσιν ἐν ταῖς συνομοσφαιαῖς καὶ ταῖς ἐπαναστάσεσιν, ἀλλ' ἐν τῇ βαθμιαίᾳ ὑλικῇ καὶ διανοητικῇ ἀναπτύξει τοῦ ἑλλήν. λαοῦ, ἐν ᾗ οὐ μόνον ἀντίσκειν δὲν ἤθελον ἀπαντήσῃ παρὰ τῇ Ὀθωμανικῇ κυβερνήσει, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας προστασιαν, ἀν οὐχὶ καὶ σύμπραξις. Ὁ εἶναι λυπηρὸν τῶντι, Κύριοι, ἀλλ' ὅμως καὶ τὸ μόνον ἀλήθες καὶ σωτήριον· ἄς ἀρήσωμεν τὰς περὶ μεγάλης ιδέας σκέψεις, ἄς φροντίσωμεν νὰ ἀναπτυχθῶμεν διανοητικῶς καὶ ὑλικῶς, ἀν θέλωμεν νὰ ὀνομαζώμεθα ἔθνος καὶ νὰ προοδεύσωμεν, ἄλλως, μὰ τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἠξέυρω τί μᾶς προετοιμάζει ὁ ἐκ τοῦ Βορρᾶ κατερχόμενος χεῖμαρρος.

Διεξερχόμενος ἀκολούθως τὰ κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ὁ Κ. Eichthal καὶ ἀφηγούμενος διὰ συντόμων τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐξάγει τὴν ὑπὸ τῶν μελῶν αὐτοῦ μεταχειριζομένην γλῶσσαν καὶ ἐπαινεῖ λίαν τὸ τοῦ Κ. Παράνικα Σχεδίασμα περὶ τῶν Ἑλλήν. σχολείων, σταματᾷ δ' εἰς τὸν λόγον τοῦ Κ. Βασιιάδου καὶ ἀναλύει αὐτὸν λεπτομερῶς. Διεξηλθὼν τὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ ἰδοῦ πῶς ἐκφράζεται ἐπὶ τοῦ ὅρους τῆς γλώσσης. «Ὁ λόγος οὗτος εἶναι γεγραμμένος εἰς γλῶσσαν παραδειγματικὴν τῶντι δύναται τις νὰ ἀνεύρῃ ἐν αὐτῷ πλεῖστα ἔχνη τῆς ἀρχαίας καταπτώσεως, τῶντι δύναται τις νὰ σημειώσῃ τὴν συχὴν ἀπουσίαν τῶν ῥηματικῶν ἐκείνων σχηματισμῶν, τοῦ ἀπαρεμφάτου, λέγω, καὶ τοῦ παρακειμένου καὶ τῆς εὐκτικῆς ἄτινα τὸσαῦτην δύναμιν καὶ κίνησιν ἐδίδον εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν, τῶντι δύναται τις νὰ ἐπιθυμήσῃ ὑφ' ἑν στερεωτέραν καὶ τολμηροτέραν· ἀλλ' αἱ πρόοδοι αὗται προϊόντος τοῦ χρόνου θέλωσιν εἰσαχθῆ. Ἡ γλῶσσα ὅμως τοῦ Κ. Βασιιάδου ὅποια τις εἶναι φαίνεται ἡμῖν ἐξαιρετικὸν δείγμα τῆς ἀνωτέρας μορφῆς· εἰς ἣν ἐφθασε σήμερον τὸ νεώτερον ἰδίωμα, τὸ ὑψηλότερον σημεῖον τῆς διὰ τοῦ Οἰκονομοῦ ἀρξικμένης ἀναμορφώσεως. Ἀναγινώσκων τις τὸν λόγον τοῦ προέδρου τοῦ Συλλόγου καταλαμβάνει εὐθὺς ὅτι ὁ ἀνὴρ ἀνετρέφῃ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἀρχαίων ὅτι δὲν ἀπαρπάζεται ἀπὸ τὰ πρότυπα αὐτοῦ καὶ ὅτι μεταχειρίζεται τὴν γλῶσσαν τοῦ Ἰσοκράτους, τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Πλουτάρχου

ἀναλόγως μετὰ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Ἰοῦ. αἰῶνος. Τὸ ὕψος του εἶναι ἀκριβές, γλαφυρὸν, ἰσχυρὸν, ἑλληνικὸν ὅσον τὸ δυνατὸν πλεῖστον, καταληπτὸν ὑπὸ πάντων ἐπίσης μᾶλλον δὲ πλεῖστον τῆς φαντασιώδους γλώσσης ἣτις πολλάκις ἀναφαίνεται ἐν ταῖς ἑλλήν. ἐφημερίσι.

Συγχαίρομεν εὐλικρινῶς τὸν Κ. Βασιιάδην καὶ προτρέπομεν τοὺς ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀποδομηθένους εἰς συγγραφὴν νὰ μελετήσωσι σπουδαίως τὸν λόγον τούτον καὶ θὰ ἐνοήσωσι τὸ ἀληθὲς τῶν λεγομένων ὑπὸ τοῦ Κ. Eichthal. Δὲν εἶναι ὅμως λυπηρὸν ἀπ' ἐτέρου, Κύριοι, ὕστερον ἀπὸ τόσους ἀγῶνας καὶ κόπους νὰ λαμβάνηται ὡς πρότυπον γλώσσης Ἑλληνικῆς ὁ λόγος τοῦ προέδρου τοῦ Ἑλλήν. Φιλ. Συλλόγου τῆς Κωνσταντινουπόλεως· Καὶ διατί; πικρὸν ἀλλ' ἀληθές· διότι ἔχομεν Πανεπιστήμιον καὶ δὲν ἔχομεν συγγράμματα, διότι ἔχομεν καθηγητὰς καὶ δὲν ἔχομεν γλῶσσαν, ἀν δ' ἔχομεν καὶ ἐπιστήμας βεβαίως ἐξ αὐτῶν ἡ Φιλολογία ἐξαιρεῖται.

Προχωρῶν ὁ Κ. Eichthal σημειοῖ τὴν πανταχόθεν γιγνομένην ἐνέργειαν πρὸς βελτίωσιν τῆς Ἑλλήν. γλώσσης ὑπὸ τῶν διαφόρων Φιλολογικῶν Συλλόγων ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῶν Σχολείων ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρου τέλους κλήρου. Διὰ νὰ διορθωθῇ ὅμως ὀλοτελῶς ἡ γλῶσσα, ἐπιφέρει, πρέπει νὰ διαδοθῇ ἡ σπουδὴ τῶν κλασσικῶν καὶ νὰ ἐπισπεύσωμεν τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν τὰ τέλεια ἔργα τῆς Νεοελλήν. Φιλολογίας θὰ δυναθῶσι νὰ παράσχωσιν εἰς τὰς νέας γενεὰς τοὺς τύπους ὧν αὗται ἔχουσιν ἀνάγκην, καὶ τότε ἡ Νεοελληνικὴ Φιλολογία θὰ καταλάβῃ τὴν νόμιμον αὐτῆς θέσιν μεταξὺ τῶν νεωτέρων φιλολογιῶν. Ἡδὴ ἤρξατο ἡ πρόσκλησις αὕτη. Ἐν Γερμανίᾳ τὰ ἔργα τοῦ Κ. Οἰκονομίδου εὕρισκονται εἰς τὰς χεῖρας ὄλων τῶν Ἑλλήνων, ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἐν τῷ διαγωνισμῷ διὰ τὸ Ζωγράφειον ἄθλον εἰσὶν ἀποδεκτὰ συγγράμματα γεγραμμένα Ἑλληνιστὶ ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰ γεγραμμένα Λατινιστὶ καὶ Γαλλιστὶ, ἐν Ἀγγλίᾳ τὰ Πανεπιστήμια τῆς Κανταβριγίας καὶ Ὁξφόρδης παρέσχον τὰς Ἀκαδημαϊκὰς αὐτῶν τιμὰς πρὸς τὸν Κ. Βαλέτταν χάριν τῶν ἐπὶ τοῦ Φωτίου καὶ τοῦ Ὁμήρου ἐργασίων αὐτοῦ. Καὶ τελευταῖον ἐπὶ τῇ εἰς Ἀγγλίαν ἀποδημίᾳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Λυκόβργου λόγοι πρὸς τιμὴν αὐτοῦ Ἑλληνιστὶ δὲν ἐξεφωνήθησαν;

Ἐνταῦθα Κύριοι, παρενείρων τὰ κατὰ τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀποδημίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σύρου

ὁ Κ. Eichthal ἀναλύει καὶ τὸν λόγον δὲ Ἑλληνιστὶ πρὸς αὐτὸν ἀπέτεινε ὁ τῆς Ὁξφόρδης κληρὸς καὶ ποιεῖ τὴν σύγκρισιν μεταξὺ τῆς ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ ὑπὸ ξένων γραφομένης γλώσσης.

Παραβάλλων κατόπιν τὴν βαθμιαίαν ἀναγέννησιν καὶ ἀναμορφώσιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης πρὸς τὴν τῆς Γαλλικῆς καὶ πολλὰ τὰ κοινὰ μετ' αὐτῆς εὕρισκων ἐπιλέγει ὅτι ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἀφοῦ ἐχρημάτισεν ὡς τὸ κύριον ὄργανον τῆς διαδόσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀφοῦ συνεδεθῆ μετὰ τὴν τὸμιν τῆς Ῥώμης βαίνει σήμερον ἀπαρεγκλιτῶς πρὸς τὴν πορείαν αὐτῆς μετὰ νεύρα γενναία, καὶ δι' αὐτὴν θέλει νῦν ἀποτελειώσει ἡ ἐπὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀρξικμένη ἐπανάστασις, καθότι σήμερον μόνον ἡ Ἑλλάς εἰσέρχεται εἰς τὴν ζωὴν τῆς κρυσμοπολιτικῆς, βιομηχανικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ἐνεργείας ἣν ἀφοῦ αὐτὴ προητοίμασε διὰ τὸν κόσμον ὀλοκληρὸν, τελευταῖα νῦν ἀπογεύεται. Διὰ τοῦτο σήμερον ἡ μελέτη τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἀποκτᾷ χριστὸν ἐνδιαιρέον· ἀφοῦ κατάσκοπος ἐπὶ πολλὴ ἐξῆ ἀποκτᾷ τὸ θάρρος αὐτῆς ἀναλαμβάνει ζωὴν ἐπιδιορθοῦ τὰς ἀπωλείας τῆς καὶ καταλαμβάνει τὴν ἀρμόζουσαν θέσιν ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ πολιτισμῷ. Πρὸς τοῦτο ὅμως πρέπει νὰ ἐργασθῶσι καὶ συντρέξωσιν οἱ σοφοὶ τῆς Δύσεως τοὺς Ἑλληνας λογίους καὶ νὰ ἐνθαρρύνωσιν αὐτοὺς πάντη σθένει. Τελειοῦναι δὲ τὴν διατριβὴν του διὰ τῶν ἀξιωματικῶν τούτων λόγων. «Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν εἶναι μόνον κληρονομία τῆς Ἑλλάδος· εἶναι κληρονομία τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ὀλοκληροῦ ἐπομένως πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ ἀποδοθῇ αὐτῇ ἡ ἀρχαία λάμψις καὶ συγχρόνως νὰ προσαρμωσθῇ πρὸς τὰς τοῦ πολιτισμοῦ ἀνάγκας, γίνεταί πρὸς τὸ συμφέρον οὐ μόνον τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἀνθρωπότητος.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἔπονται ὡς δείγματα γλώσσης ἡ ἐπιστολὴ τοῦ βασιλέως Γεωργίου πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Βουλῆς, προκήρυξις τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως τῶν Κρητῶν καὶ ἡ κοινοποίησις τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τῇ προλήψει ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι πίνουσιν αἷμα ἀνθρώπινον. Ἐπεταί δ' ὁ λόγος τοῦ κ. Βασιιάδου ἐν πρωτοτύπῳ καὶ μεταφράσει.

Ἀποπερατώσαντες τὴν ἀνάγνωσιν τῶν δύο τούτων διατριβῶν ἠθέλωμεν νὰ παρεμβάλωμεν παρατηρήσεις τινὰς ὅσον ἀφορᾷ τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς γλώσσης καὶ τὴν προηγουμένην

νὴν πάλιν ἀν δὲν ἐφοβούμεθα ὅ,τι ἠδύνατο διὰ τούτων τυχὸν νὰ μειωθῇ ἡ καλὴ καὶ ἀγαθὴ φήμη καὶ ὑπόληψις πρόσθετος δὲ καὶ εὐγνωμοσύνη ἣν περὶ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου δεόν νὰ ἔχωμεν ἀπαντες ἡμεῖς ἄλλως τε τὸ μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐκδοθησόμενον νέον σύγγραμμα τοῦ κ. Σάθα ἱστορία τοῦ ζητήματος τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσης θέλει διαπραγματευθῆ τινὰς τῶν ἀποριῶν τούτων. Ἐν μόνον παρατηροῦμεν καὶ δικαιολογοῦμεν. Ἐν τῷ λόγῳ τοῦ κ. Βασιιάδης παρεμβάλλει τὴν ἐξῆς ἐπιστολὴν τοῦ κ. Ραγκαβῆ.

Κ. Πρόεδρε.

Λαμβάνων τὴν τιμὴν τοῦ νὰ πέμψω ὑμῖν.

1) Μετάφρασιν τῶν παραλλήλων βίων τοῦ Πλουτάρχου εἰς τόμους 10.

2) Ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνίας μετὰ πινάκων εἰς τόμους 2,

παρακαλῶ νὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ παρουσιάσῃτε εἰς τὸν Σύλλογον οὐ ἐπαξίως προύστασθε τὴν εὐτελεῖ ταύτην προσφορὰν, ἣν ἐλπίζω νὰ θεωρήσῃ μᾶλλον ὡς ἐνδειξὴν τῆς ζωηρᾶς συμπαθείας μου ὑπὲρ τῶν εὐγενῶν ἀγῶνων καὶ τῆς ἀξιολογίας ἐπιτυχίας του.

Εὐτυχῆς θέλω λογισθῆ, ἀν μὲ ἀξιώσῃ ὁ Σύλλογος τῆς τιμῆς τοῦ νὰ κατατάξῃ τὰ ἐλάχιστα ταῦτα ἔργα μου εἰς τὴν βιβλιοθήκην του.

Δέξασθε κτλ.

A. P. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

Σημειοῖ δὲ ὁ Κ. Eichthal τὴν ἀντίθεσιν μεταξὺ τοῦ ὅρους τοῦ λόγου τοῦ Κ. Βασιιάδου καὶ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Κ. Ραγκαβῆ ἀπορεῖ δὲ πῶς ὁ Κ. Ραγκαβῆς εἰς ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων Ἑλλήνων συγγραφέων περιέπεσαν εἰς τὸ λάθος τοῦτο. Ἄλλ' εἶναι ὁμολογούμενον ὅτι ἐπιστολὴ μετὰ λόγου δὲν δύναται νὰ παραβληθῇ, ἀλλ' οὐδὲ ἦτο δυνατὸν εἰς ἐπιστολὴν ἔργον στιγμῆς νὰ ἀνεύρῃ τις τὴν καλλιτεχνίαν λόγου πανηγυρικοῦ.

Ἡθέλον σταματήσει ἐδῶ, Κύριοι, προκειμένου περὶ τῆς ἀναλύσεως τῆς ἐπετηρίδος ταύτης ἀν δὲν ἤθελον νὰ διορθώσω λάθος ἱστορικὸν τὸ ὑποῖον ἀγνοῶ πῶς προήλθεν.

Ὁ Κύριος Adolphe de Circourt ἀναλύων τὸ ποίημα τοῦ Κ. Βαλαωρίτου Ἀθανάσιος Διάκος γράφει·

«Πρὸ τινῶν ἐτῶν, ὁ δακτύλιος τοῦ Χρήστου Μηλιωτῆ ἀνευρέθη ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ Γαλα-

ξειδείου παρά την θάλασσαν τῶν ἀλκυόνων. Ὁ λίθος τοῦ δακτυλίδιου τούτου φέρει ἀετὸν, τὸ συμβολικὸν τῆς αὐτοκρατορίας πτηνόν. Ὁ γέρον Ἀρματωλὸς πρὸ πολλῶν αἰῶνων ἐκοιμήτο ἐν τῷ καθημαγμένῳ τάφῳ αὐτοῦ ὅτε τὸ ἔμβλημα τοῦτο τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως περιήλθεν εἰς τὰς πατριωτικὰς χεῖρας τοῦ Κ. Π. Λάμπρου. Ὁ λίθος οὗτος οὐχὶ δ' ἄρα δακτύλιος ἠγοράσθη παρά τοῦ πατρὸς μου ἐν Ἰθάκῃ καὶ ἐκεῖ ἀνευρέθη· εἶναι δὲ φυσικὸν· καθότι πολλαὶ οἰκογένεια ἄρματωλῶν καὶ κλεπτῶν διητώσαντο αὐτόσε· ἴσως ἐπλάσθη ὅτι ἀνευρέθη ἐν Γαλαξειδίῳ ἐκ τῆς σημειώσεως τοῦ Κ. Βλαυρίτου ὅτι ὁ λίθος οὗτος ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ χρονικῷ τοῦ Γαλαξειδίου τοῦ Κ. Σάθα. Εἶναι ὁ λίθος τετραγώνος κεκομμένος κατὰ τὰς γωνίας, χρυσοειδὴς (venturina) καὶ ἔχει τὴν ἐπιγραφὴν ΧΡΙΣΤΟΜΗΛΟΝΙ 1744 ἀνωθεν δὲ φέρει τὸν ἀετὸν.

Τοιαύτη ἐν περιλήψει, Κύριοι, ἡ ἐπετηρὶς τοῦ Συλλόγου πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν Ἑλλήνων σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ.

Ἀποδώσωμεν τοῖς ὑπὲρ τῆς Ἑλλ. γλώσσης μοχθοῦσιν εὐγενέσιν ἐκείνοις ἀνδράσι τὸν φάρον τῆς ἡμετέρας εὐγνωμοσύνης καὶ εὐχρηθῶμεν ὅπως τὸ παράδειγμα τῶν ἐν Γαλλίᾳ μιμηθῶσι καὶ ἄλλοι ἀλλαχοῦ ἑλληνισταί.

ΜΙΧΑΗΛ Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ.

Σωματικαὶ ἐλλείψεις ἐπισήμων τινῶν προσώπων.

(Συνέχεια. — Ἰδε φυλ. Γ')

Ποιηταὶ τυφλοὶ ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου εἰσὶ πολλοί. Παραθέτομεν τὸν Μιλτώνα, (α) τὸν Λουβεκοῶ (Ach-Dan) Λεοπόλδου (γεννηθέντα τυ-

α). Ἡμεῖς τινὰ ἐν τῷ Σαιντ-Γάμες ὁ Κάρολος Β' ἀπήνευσε τὸν τυφλὸν Μιλτώνα. «Κύριε εἶπεν ὁ Βασιλεὺς, ἰδοὺ πῶς ὁ Θεὸς σ' ἐμώρθησε διὰ τὴν κατὰ τοῦ πατρὸς μου συνομοσίαν. — Μεγαλειότατε ὑπέλαθεν ὁ ποιητής, ἐὰν τὰ θεινὰ, τὰ κατατρέχοντα ἡμᾶς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰσὶ τιμωρία διὰ τὰ ἀμερτήματα μας, ὁ πατήρ μας πρέπει νὰ ᾔσῃ πολὺ ἔνοχος.

φλὸν καὶ ἀποθανόντα ἐν ἔτει 1753), τὴν Μόττ-Χουδάρτ, τὸν Δελίλ, τὸν Βλακλόκ, τὸν Ἀβίς, Κότσοῦ καὶ τὴν ἐξ Ἀργωβίας Λουίζαν Ἐγγλῶφ, ἧτις ἐτυφλώθη παῖς ἔτι οὖσα.

Ὁ Ἀσκώνιος Πεδιανός, γραμματικὸς τοῦ αἰῶνος, ὁ Δίδυμος, περίφημος σοφὸς τῆς Ἀλεξανδρείας (ἀποθανὼν ἐν ἔτει 395), ὁ Φλωρεντίνος Μωρανδολίνη ἱεροκέρυξ καὶ ποιητὴς λατίνος (ἀποθανὼν ἐν ἔτει 1497), ὁ περιβόητος ἰταλὸς γραμματικὸς Πιντιάνος, ὁ Ἀλεμάνδος Γρίσινγερ, ὅστις ἐγνώριζεν ἐπτὰ γλώσσας, ὁ πεδερμόντιος φιλόσοφος Γράσι (ἀποθανὼν ἐν ἔτει 1831) κτλ. προσεβλήθησαν ἐν ἡλικίᾳ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον προβεβηκυῖα ἔπαθον τύφλωσιν. Πρὸς τοῖς ἀνωτέρω παραθέτομεν καὶ τοὺς Βοτανικοὺς Ροῦμπφ (ἀποθ. 1693) καὶ Ἀντ. Λαυρέντιον Γιουσιέ (ἀποθ. 1838), τὸν Ὀλλανδὸν μαθηματικὸν Ι. Βόργες (ἀποθ. 1952), τὸν κόμητα de Pagan μηχανικὸν καὶ ἀστρονόμον γάλλον (ἀποθ. 1665), τὸν Γαλλισιαν, τὸν ἀστρονόμον Κασσίνι, τὸν ἐκ Γενεύης φυσιολόγον Χούβερ, ὁ ὁποῖος ἀφῆκε συγγράμματα ἀξιόλογα περὶ τῶν μελισσῶν, τὸν Βεράρδον, ὁ ὁποῖος τυφλωθεὶς τὸ 23 ἔτος τῆς ἡλικίας, ἐξήκολούθησε τὰς μαθηματικὰς διδασκαλίας ἐν τῷ κολλεγίῳ τοῦ Βριανσόν, καὶ τέλος τὸν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας Αὐγουστον Θιερρύ.

Ὁ περιφημότερος τῶν ἀνδρῶν, ὅστις καίτοι τυφλῶς ἐπέκτισσε φήμην ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, εἶναι ἀναντιρρήτως ὁ ἄγγλος Σάουνδερσάν, ὁ ὁποῖος ἐξ εὐλογίας ἐτυφλώθη πρωτοετής ἔτι ὢν (1683). Μεθ' ὅλην ὅμως αὐτοῦ τὴν ἐντελὴ τυφλότητα ἐπιμελῶς ἐνησχολήθη εἰς τὴν ἀπουδίαν τῶν ἐπιστημῶν, καὶ ἐδίδαξε μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Κανταβριγίας, τὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν ὀπτικήν. Παρ' αὐτῷ ἡ αἰσθησις τῆς ἀφῆς κατέστη τοσοῦτον ὀξεία καὶ εὐαίσθητος, ὥστε ἐκ τινος συλλογῆς ῥωμαϊκῶν νομισμάτων ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ τὰ γνήσια τῶν κίβδηλων, ἀν καὶ τὰ κίβδηλα εἶχον τοιαύτην ὁμοιότητα πρὸς τὰ γνήσια ὥστε ἠδύναντο ν' ἀπατήσῃσι καὶ τοὺς ἔχοντας τὴν καλλιτέραν ὄρασιν. Ἐκ τῆς μεταλλαγῆς τῆς προσβολῆς τοῦ ἀέρος ἐπὶ τοῦ προσώπου του, ἐγνώριζεν, ἀν ἀντικείμενόν τι ἔκειτο πλησίαν ἢ μακρὰν. Διὰ τῆς ἀκοῆς του, ἠδύναντο νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ μεγέθους αἰθούσης εἰς ἡν πᾶν εἰσάγαγον, περὶ τῆς ἀποστάσεως αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τοίχου κ. τ. λ.

Ὁ πρῶτος Λουδοβίκος Δαυλὼν, αὐλιστῆς

ὄχι ἀδόκιμος ἐτυφλώθη ὀκταετίας. Ἐν ἔτει 1796 ὁ Βόλβε διευθυντὴς προκαταρκτικοῦ τινος σχολείου ἐν Δρέσδῃ ἐφεύρε δι' αὐτὸν κινήτων τι ἀλφάβητον, δι' οὗ ἠδυνήθη νὰ γράψῃ μίαν αὐτοβιογραφίαν δημοσιευθεῖσαν ὑπὸ Wieland. (Zurich, 1807, 2 τόμ. εἰς 8^{ον}).

Ἡ δεσποινὶς Παραδὶς, περίφημος κλειδοκουμελιστρία ἐτυφλώθη διετίας. Τὸ 1784 ἔλθοῦσα εἰς Παρισίους, ἔπαιξε μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ἐπιτυχίας.

Ἐν τῷ 16 αἰῶνι, κατὰ τὴν ἐγκαινίαν τοῦ Θεάτρου τῆς Βικεντίας (Vicence) ὑπὸ τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἀκαδημίας τῆς πόλεως ταύτης, παρῆσαν τὸν Οιδίποδα τοῦ Σοφοκλέους μεταπεφρασμένον ὑπὸ τοῦ Ὄρσάτου Ἰουστινιάνη εὐγενοῦς Ἐνετοῦ. Τὸ μέρος τοῦ Οιδίποδος ἐν τῇ τελευταίᾳ πράξει παρεστάθη ὑπὸ Λουδοβίκου Γρόττου δραματικῷ ὑποκριτοῦ τυφλοῦ.

Κατὰ τὸν 17^{ον} αἰῶνα ὁ γλύπτης Ἰωάννης Γονέλλη ἐν Καμβασούιᾳ (Τοσκάνᾳ) εἰκοσαετίας ἀπώλεσε τὴν ὄρασίν του, ἐν τούτοις ἐξήκολούθησε τὴν τέχνην του, καὶ κατεσκεύασε πολλὰς προτομὰς ἐξ ὀπτῆς γῆς θεωρουμένας ὡς ἀριστουργήματα. Διατηρεῖται ἐν ἄλλοις αὐτοῦ ἔργοις ἐν τῷ ἀνακτόρῳ Βαρβερίνῃ ἐν Ῥώμῃ προτομὴ τοῦ πάπα Οὐρβανοῦ Η', κατασκευασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γονέλλη. Ἦρκει νὰ ψαύσῃ διὰ τῆς χειρὸς προσώπον τι, διὰ νὰ πλάσῃ κατόπιν ἀκριβεστάτα τοὺς χαρακτῆρας. Περὶ αὐτοῦ βεβαίως γίνεται λόγος ἐν τῷ ἐπομένῳ χωρίῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ ἀββᾶ Ἀρνώλδου, ἐν ᾧ οὐκ οἰδαμέν πως τὸ ὄνομα τοῦ ἀριστοτέχου ἔμεινεν ἐν λευκῷ.

«Ἐπεθύμουν νὰ μοι ᾔτο δυνατόν νὰ διέλθω ἀπὸ Λούκας, διὰ νὰ ἴδω ἐν θαῦμα τῶν ἡμερῶν μας τὸν περίφημον γλύπτην . . . ὁ ὁποῖος ἐπὶ τέλους ἀπολέσας τὴν ὄρασίν του ἐξήκολούθει οὐχ ἥττον ἐργαζόμενος ἐπὶ τοῦ μαρμάρου, ἐπιτυχῶν τὴν ὁμοιότητα τῶν προτομῶν πρὸς τὰ πρόσωπα ἅτινα θέλει νὰ παραστήσῃ, διὰ τῆς ἀφῆς. Λέγουσιν, ὅτι εἶναι τι ἐκπληκτικόν.

Ἡ πριγγηπέσα τῆς Παλεστρίνης (dona Anna Colonna), γυνὴ τοῦ πριγγηπος Βαρβερίνου, διαβαίνουσα ἀπὸ Λούκας ἐρχομένη ἐκ Γαλλίας, ἠθέλησε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν παράδοξον αὐτὸν ἄνθρωπον, ὃν ἐγνώρισε πρὶν ἢ ἀπολέσῃ τὸ φῶς αὐτοῦ.

Ἦνα δὲ ἀκριβῶς βεβαιωθῆ περὶ τῆς ἀλη-

θείας τῶν περὶ αὐτοῦ φημιζομένων, παρουσίασεν αὐτῷ νομισματοσήμεον, ἐφ' οὗ εἶπεν ὅτι ἦτο γεγλυμμένη ἡ κεφαλὴ τοῦ πριγγηπος· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος αὐτός, μετὰ τινὰς ἐπιψεύσεις, ἤρξατο κατασπαζόμενος τὸ νομισματοσήμεον, λέγων «Κυρία, δὲν με ἀπατάται οὕτως, ἀναγνωρίζω ἐν ταῦθα τὸ πρόσωπον τοῦ ἀγαθοῦ μου αὐθέντου, τοῦ πάπα Οὐρβενοῦ» ὡς ἐάν εἶχεν ὀφθαλμοὺς εἰς τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων, ὅπως διακρίνει πρᾶγμα τόσον ὀλίγον ἐπαισθητὸν εἰς τὴν ἀφῆν, ὅσον εἶναι τὸ ἀνάγλυπτον ἐνὸς νομισματοσήμεου.

Ὁ Λομάτσα ζωγράφος Ἰταλὸς τοῦ 18-ου αἰῶνος περὶ τὰ ἔσχατα τῆς ἡλικίας του, ἀπώλεσε τὸ φῶς του.

Ἐπάρχουσι δὲ καὶ στρατιωτικοί, οἵτινες καίτοι τυφλοὶ οὐχ ἥττον ὠδήγησαν στρατούς. Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν ὁ Ἑρρίκος Δάνδολος, καὶ ὁ Ἰωάννης Τζίσκας (Ziska). Ὁ πρῶτος δόγης τῆς Ἑνετίας ἦν εἰς τῶν ἀρχηγῶν τοῦ λατινικοῦ στρατοῦ τοῦ κατακτήσαντος ἐν ἔτει 1204 τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὁ Geoffroy de Ville — Hardouin (κεφ. XXIV) λέγει «Ἦτο γέρον μολονότι δ' εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν κεφαλὴν ὠραίαν, δὲν ἐβλεπε ποσῶς, διότι εἶχεν ἀπολέσει τὴν ὄρασίν του ἐκ πληγῆς ἣν εἶχεν λάβει κατὰ τὴν κεφαλὴν.»

Ὁ Ἰωάννης δὲ Τρόκτζοῦ (Troczon) γνωστότερος ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ziska (εἰς τὴν Βοεμικὴν γλῶσσαν μονόφθαλμος) ὅπρ ἔλαβε, ἀφοῦ παιδίον ἔτι ὢν, ἀπώλεσε τὸν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν του παίζων μετ' ἄλλων παιδῶν, ἐγένετο ὁ πρωταίτιος καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ τρομεροῦ πολέμου τῶν Οὐσαιτῶν, τοῦ ἐπὶ ἡμισυ αἰῶνα διαρκέσαντος.

Ἐν ἔτει 1420 εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Ῥαβῦ, ἀπώλεσε καὶ τὸν ἕτερον ὀφθαλμόν· ἐν τούτοις καὶ μετὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο γεγονός ἐξήκολούθησε αὐτὸ τὸ τυφλοῦς τρομεροῦ πολέμου, ὡς ἀπεκάλει αὐτὸς ἑαυτὸν, τὸν πόλεμον καὶ ἤρε τὰς λαμπροτέρας νίκας.

Ἀφοῦ ἀπώλεσεν ἐντελῶς τὴν ὄρασιν λέγει ὁ Λενφάντ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ πολέμου τῶν Οὐσαιτῶν, ἔφερον αὐτὸν ἐφ' ἄρματος παρά τῇ κυρία σημαίᾳ. Ἐκεῖθεν δὲ μανθάνων τὰ περὶ τῆς τάξεως τῆς μάχης τὴν θέσιν τῶν τόπων, τῶν κοιλάδων, τῶν βράχων, τῶν ὁρέων καὶ τῶν δασῶν, ἐτοποθέτει τὸν στρατὸν του κατὰ τὰς πληροφορίας ταύτας καὶ ἐδίδε τὸ σημεῖον τῆς μάχης.» Προσθετέον δὲ ὅτι δὲν διέκρινε τὴν ἡ-

μέραν από τῆς νυκτός. Ἐν ἐσπέρας διατάξας τὴν ἐναρξιν τινος προσβολῆς, ἔμαθεν, ὅτι ἦτο σκότος καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ ὁ στρατός. Παρευθὺς διέταξε νὰ πυρπολήσωσι παρακειμένον χωρίον, ὅπως φωτίζηται ὁ στρατός ὅστις καὶ τότε ἐνίκησεν ὡς πάντοτε. Ἀπέθανεν ἐκ Πανώλης κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Przibislaw ἐν ἔτει 1424.

Ὁ χρονολόγος Ῥώσος Νέστωρ μνημονεύει μάχης τινος τοῦ 1023, ἐν ἧ ὁ ἀρχηγὸς τῆς στρατιάς τῶν Βαρέγκων (Varégués) ὀνόματι Γιακούν ἦν τυφλὸς ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς κεκαλυμμένους χρυσοκεντήτει ταινίᾳ.

Γνωστὸς ἐστὶν ὁ ἐνδοξὸς θάνατος Ἰωάννου τοῦ Τυφλοῦ βασιλέως τῆς Βοεμίας ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Κρεοῦ (1346), καθ' ἣν, κατὰ τὸν Froissard (L. I. part. I, c. CCLXXXVIII), ἀνδρείως ἐπολέμησεν, ὀρμήσας ξιφῆρας κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

Ἡ ἱστορία τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Ὀθωμανικῶν πολιτειῶν παρ' αἷς ἐπεκράτει ἡ βάρβαρος ποιητὴ τῆς τυφλώσεως, περιλαμβάνει πληθὺν παραδειγμάτων τυφλῶν βασιλέων. Ἐκ τῶν ἀομιμάτων ἡγεμόνων τῶν ἄλλων χωρῶν, μνημονεύομεν τοῦ Δουδοβίκου Γ'. βασιλέως τῆς Προβηγκίας, τοῦ Βυλέσλα Γ'. δουκὸς τῆς Βοεμίας, τοῦ Μάγνου Δ'. βασιλέως τῆς Νορβηγίας, τοῦ Βέλα Β'. βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας.

Ὁ Ναθαναὴλ Πρίσε, βιβλιοπώλης τοῦ Norwich, ζήσας κατὰ τὸν 19 αἰῶνα ἀπώλεσε τὴν ὄρασιν περιηγούμενος ἐν Ἀμερικῇ· ἀλλὰ τὸ δυστύχημα τοῦτο δὲν ἐκώλυσε αὐτὸν ποσῶς νὰ γίνῃ βιβλιοδέτης· σώζονται βιβλία παρ' αὐτοῦ δεδεμένα μετὰ μεγάλης φιλοκαλλιίας.

Μεταβῶμεν ἤδη εἰς τοὺς μονοφθάλμους θεωρουμένους βασιλεῖς συγκριτικῶς πρὸς τοὺς προμνημονευθέντας. Ἄπαντες ἐν γένει, λέγει ὁ Vigneul-Marville, αἰσθάνονται οἶκτον πρὸς τοὺς τυφλοὺς, ἀποστροφὴν δὲ πρὸς τοὺς μονοφθάλμους, ἂν καὶ κατὰ δίκαιον οἱ τελευταῖοι εἰσὶν ἀξιοὶ τῆς ἡμισείας συμπαθείας, ὡς ἔλεγεν ὁ ἡμιμόφθαλμος Σερβιέν. Οἱ παραβλῶπες εἰσὶν οὗτοι οἱ ἀρεστοί. Ὁ Κ. Μοντμορενσύ εἶχεν πρὸς τῶν ὀφθαλμῶν διάστροπον ὅσον δὲν ἀπέπρεσκεν ἐν τῇ αὐτῇ μάχισσᾳ τοῦ Δουδοβίκου Γ'. τοὺς τοιοῦτους ὀφθαλμοὺς ἐκάλουν Μοντμορενσύ (avoir l'oeil à la Montmorency.) Ὁ M. Descartes εἶχε κλίσει πρὸς τοὺς παραβλῶπες, διότι, λέγουσιν, ἡ τροφὸς αὐτοῦ ἦτο παραβλῶψ. Τινὲς, ἐν οἷς ἀκόμω, δὲν δύνανται

ἀντανίσωσι παραβλῶπας χωρὶς νὰ αἰσθάνωσι πένονχλησιν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. »

Εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν περιφθίμων μονοφθάλμων ἀνήκουσι καὶ οἱ Τურταῖοι, Φίλιππος ὁ Μακεδὼν, Ἀννίβας, Βοεμῶν Δ'. πρίγκηψ τῆς Ἀντιοχείας, Ῥαούλ Α'. κόμης τοῦ Vermandois, Βάνσεσλας Γ'. Βασιλεὺς τῆς Βοεμίας, ὁ γραμματικὸς Δεσπότηρ, ὁ Camoëus, Πορτογάλυπτος ἰταλὸς τοῦ 16ου αἰῶνος, Δίλλω δραματικὸς συγγραφεὺς ἄγγλος, (ἀποθ. 1739), ὁ δούξ τοῦ Βουρβῶν ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ ΙΕ'. Δουδοβίκου, Σκίντ-Μάρκ, φιλόλογος τοῦ 18ου αἰῶνος, Πο-ἔμκιν εὐνοϊκὸς τῆς Αἰκατερίνης Β', ὁ χημικὸς Κοντὲ ἐρευρητὴς τῶν ὁμωνύμων αὐτῷ μολυβδοκοκινδύλων, ὁ δαῖος ἀρχαιολόγος Ἀρένδου (ἀποθ. 1824).

Παραβλῶπες ἦσαν ὁ Τურταῖος, Νέρων, ὁ καλὸς Ἐσαχμ, ὁ πέρσης ἡγεμὼν Μία-Μαχμούτ, ἐκθρονισθεὶς ἐν ἔτει 1722, ὁ ζωγράφος Guerchin, ἡ κυρία Μονταυζιὲ (Montausier) κτλ.

«Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Τιβερίου, λέγει ὁ Σουεπτόνιος (κερ. CLXVIII), ἦσαν παρμύγιστοι, ἐπὶ δὲ θαυμαστὸν, ὅτι ἐβλεπον καὶ ἐν βαθυστάτῳ σκότει ἀλλὰ μόνον ἐπ' ὀλίγον χρονικὸν ἠδιάστημα, ὅποτε ἐξεγείρετο τοῦ ὕπνου.»

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀναστάσιος ὁ Α'. εἶχε τὸν ἓνα τῶν ὀφθαλμῶν μέλανα τὸν δ' ἕτερον γλαυκόν, ἐξ οὗ καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν ἀποδοθεῖσα ἐπωνυμία τοῦ δικήρου.

Ἡ φυσιογνωμία τοῦ προσώπου πολλῶν ἀνθρώπων παρουσιάζει μεγίστην ἀντιθεσιν πρὸς τὸν ἠθικὸν αὐτῶν χαρακτήρα. Ὁ Τιμολέων Δε Κοσσὲ, κόμης τοῦ Βρισάκ, ἡγάπα λέγει ὁ Brantôme (Des couronnels Francois, édition de Pantheon τόμ. Α. σελ. 665) τὴν χρῆσιν τοῦ ξίφους καὶ εὐχαριστεῖτο εἰς τὴν χύσιν τοῦ αἵματος· οὐδενὸς φίλου του ἦκουε τὰς συμβουλάς, ἦτο σκληρὸς ἐν ταῖς μάχαις καὶ πρόθυμος εἰς τὸ φονεύειν. Ὁσάκις συνεπλέκετο τινι ἐξεγριούτῳ καὶ ἐπληττε μέχρι οὗ ἴδῃ τὸ αἷμα βέον ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ἀντιπάλου. Παράδοξον ὅμως ἀντιθεσιν παρίστα πρὸς τὰς τοιαύτας τραχείας καὶ αἰμοχαρεῖς ὀρέξεις, τὸ γλυκὺ, ὠραῖον, λεπτοφρὸν καὶ γυναικοειδὲς αὐτοῦ πρόσωπον.

Τὸ ἀνάπλιον παρατηρεῖται εἰς τὸν ἀνδρεῖον Στράτσε, ἔχοντα πρόσωπον βαρβαρικόν, στυγνόν, καὶ μελάγχρουν, ὡς ἄμως ἐγὼ γνωρίζω, ἡ καρδιά αὐτοῦ δὲν ἦτο σκληρὰ καὶ σπανιώτατα ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐπέβαλλεν αὐστηρὰς

ποινας. Ἐν τούτοις μεθ' ὅλας τὰς ἐκθέσεις τοῦ Βραντῶμ, ἀμφιβάλλομεν περὶ τοῦ ἠπίου χαρακτήρος τοῦ Στράτσε, τοῦ ἡμέραν τινὰ ἐκ τῆς γεφυράς τοῦ Σε (pont de Ce) κατεκρημνίσας καὶ πνιζάντος 800 γυναῖκας, ἃς ὁ στρατὸς ἦγε μεθ' αὐτοῦ, πράξις ἥτις μικροῦ δεῖν νὰ διεγείρῃ στάσιν.

Παρατηρήθη ὡς περίεργον, ὅτι ὁ Τურταῖος, ὁ Παρίνι, ὁ Σαῖξ στήρος, (1) ὁ Βύρων καὶ ὁ Βάλτερ-Σαῶτ, πάντες ποιηταὶ ἦσαν χωλοὶ· ἐκ χωλότητος δὲ ἐπασχον καὶ ὁ Εὐώλος, ὁ Ἀγησίλαος, ὁ Γενσερῆχος, ὁ Ῥοβέρτος Β'. δούξ τῆς Νορμανδίας, ὁ Ἐρρίκος Β'. αὐτοκράτωρ τῆς Δύσεως, ὁ Ὄθων Β'. δούξ τοῦ Brunswick. Κάρολος Β'. βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως, ὁ Ταμεφλάνος, ἡ δεσποινὶς Valliere, ὁ Βενιαμὴν Κωνσταντ κτλ. Ὁ ἀναγνώστης δὲ ἂς ἀπέφασσῃ, ἐν ὡς διατείνεται ὁ Βύρων, ὁ κάπως ἐνεχόμενος εἰς τὸ ζήτημα, ἡ ψυχὴ δυσμορφου σώματος ἦναι δραστηκότερα ἐνεκα τῶν προσπαθειῶν αὐτῆς πρὸς ἐπικάλυψιν τῶν φυσικῶν ἐλαττωμάτων. (2)

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

Η ΒΑΚΧΙΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΙΟΥΛΙΟΥ ΔΕ ΣΕΝ ΦΕΛΙΞ.

Τὸ κύμβαλον ἂς ἐπιφάσει τὸ κύμβαλον, καὶ ὁ ἀργυρόχρος φθόγγος ἂς ἵπταται βρέμων ἀπὸ βράχου εἰς βράχον.

Ὁ κισσοῦς καὶ πράσινα φύλλα ἀμπέλου περιβεβλημένος θύρσος (3) ἂς ἀκοντίζεται μα-

(1) Ὅλοι οἱ συγγραφῆς δὲν ὁμοφωνοῦσιν εἰς τοῦτο.

(2) Ὁ Βύρων δὲν ἐσυγχῶρει τὴν μητέρα αὐτοῦ παραμελήσασαν νὰ προσκαλέσῃ ὀρθοποδίστην, ἐνῶ εἶπ ἦτο παῖς, ἵνα θεραπεύσῃ ἢ ἐλαττώσῃ τὴν δυσμορφίαν τοῦ ποδὸς του. Φαίνεται δὲ ὅτι ὑπέφερε πολὺ ἄτε εὐερεθίστου φύσει χαρακτήρος ὢν, διότι μέχρι ὑπερβολῆς περιποιεῖτο τὴν καλλονὴν τοῦ σώματός του. Καθ' ἕνα ἐπ' ἑαυτοῦ μεταξὺ τῶν ὀδόντων μανδύλιον ἵνα μὴ διὰ τῆς ἐπαφῆς βλαβῶσιν.

(3) Ῥάβδος, ἣν ἔφερον αἱ Βάκχαι.

κράν, καὶ ὁ ἐπιτήδειος βραχίων ἂς ἀρπάξῃ αὐτὸν πρὶν ἢ ἐπαναπέσῃ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

— Αἱ λεοπαρδάλεις ἂς πίνωσιν εἰς τὸ μέγα χαλκοῦν κύπελλον καὶ ἂς ἀκολουθῶσι σκιρτῶσαι τὴν εὐκίνητον παρθένον, τὴν ἱέρειαν τοῦ Βάκχου.

— Ὡθεῖε Διόνυσε, ὁ κόσμος εἶναι ἰδικὸς σου! — Ὁ ἀπὸ τῆς σταφυλῆς μεθύόμενος θνητὸς εἶναι βασιλεὺς τοῦ παντός.

— Ὁ οἶνος εἶναι ὁ φίλος τοῦ πτωχοῦ καὶ ὁ τρόμος τοῦ πλουσιοῦ ὑποκριτοῦ.

— Ὁ οἶνος εἶναι ὁ δαμαστής τοῦ ἔρωτος.

— Ὁ οἶνος εἶναι τὸ μαγικὸν ποτόν.

— Ὁ Βάκχος κλείει τὰς θύρας τοῦ παρελθόντος, φωτίζει τὸ ἐνεστὸς, ἀνοίγει τὸ μέλλον.

— Ὁ οἶνος . . . εἶναι ἡ ἀθανασία.

— Ὁ χρυσοκόματος Φαλερινὸς οἶνος ἂς βύσῃ λοιπὸν τοῦ ἀμφορέως τῆς Ἐτρουρίας.

— Αἱ διώτιοι ὑδρίαί, καὶ τὰ ῥάμφοι ἱερακοῦ φέροντα Κυρηναῖκά ἀγγεῖα ἂς ἐκχύσωσι τὸ ἀφρώδες αὐτῶν νέκταρ.

— Καὶ σὺ, οἶνε τῆς Κρήτης, οἶνε τὸν ὁποῖον πίνωμεν ἐντὸς ἀργυρῶν κεράτων, καλῶς ἦλθες!

— Ἀλλὰ σὲ παρακαλῶ, φίλοι μου ἀπομακρύνετε τὸν οἶνον τῶν Γαλατῶν· εἶναι δριμύς ὡς ἡ φίλερις γυνή· εἶναι ἄχρους ὡς ἡ αὐγὴ ἡμέρας ὑετώδους.

— Ἰταλία! Ἰταλία! Κατέκτησας τὴν γῆν ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντος μέχρι τοῦ μυθώδους Ἰνδοῦ, ἀλλ' ὁ Διόνυσος κατέκτησε σέ. Σήμερον καὶ ἡ Σύγκλητος καὶ ὁ Ῥωμαϊκὸς λαὸς πίνουσιν εὐμενῶς. Ὁ Καίσαρ, ὅσῳ σεβαστὸς καὶ ἂν ἦναι· δὲν μιμεῖται αὐτοῦς. . . . Εἶναι ἀσθενὴς, ὁ ἀσεβὴς! Εἴθε ἡ εὐδαιμονία του νὰ ὠχρηάσῃ ἀπέναντι ἀπογόνου τινὸς τοῦ Ἀντωνίου, τοῦ γενναίου οἰνοπότου! Φεῦ! Ὁ θάνατος ἐλθὼν κατέλαβε τὸν ἱερέα τοῦτον τοῦ Βάκχου· δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιζήσῃ τῆς ἀπωλείας μιᾶς γυναικὸς, καὶ ἐν τούτοις ἐκαλλιέργει εἰσέτι τὰς σταφυλάς τῆς Ἀνατολῆς.

— Εὐοῖ! Ἄς περιστρέφωμεν τὰ κύμβαλα καὶ παῖωμεν διὰ τοῦ θύρσου τὴν στίλβουσαν τῶν λεοπαρδάλεων χαίτην.

Ἦσαν τῆς Βατίας, ἐπὶ τῶν ὑπερκειμένων τῆς ἐρυθρᾶς τοῦ παραλίου ψάμμου βράχων, τὸ ἄσμα τοῦτο ἀντήχει φαιδρῶς, καὶ τὰς βακχικὰς αὐτοῦ ἐπιφθόους διεδέχοντο μεπαλλικὰς κλαγγὰς καὶ παρατεταμένους μοκνημοὶ. Ἰππεὺς τις παρέρρεχε τὰς καμπὰς τοῦ κόλπου. Ἦκουσε τὸ ἄσμα καὶ ἐθέληθ' ὑπὸ τοῦ μέλους τῆς ἀγνώ-

στου φωνῆς ἤτις ἐτάρασε τὴν ἔρημον. Ἦτο νέος ὁ ἵππευς οὗτος, ἦτο μόνος ἐπὶ τῶν θαλασσιῶν ἀκτῶν· τῷ ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν ἡ ἰδέα, ὅτι ὠραία τις ἴσως θεότης ἐβούλετο νὰ τὸν υποβάλῃ εἰς πειρασμὸν, καθὼς εἰς τοὺς ἥρωϊκούς χρόνους· διότι εἶχε σπουδασῆ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα εἰς Ἀθήνας, καὶ ἦτο εἰσέτι σπουδαστὴς τοῦ Δυκαίου, ἀγνὸς τοῦ Ὀμήρου μαθητῆς. Εἶπεν εἰς τὸν ἵππου του:

— Καὶ ἂν πρόκειται νὰ κατακεραυνωθῶμεν, ἀκολουθήσωμεν τὴν θεάν ἐπὶ τῶν βράχων.

Καὶ ἐγκαταλείψας τὴν παραλίαν ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀποτόμους ἀτραπούς. Ἐκ τῆς κορυφῆς τῶν βράχων ἀντήχει εἰσέτι ἡ μελωδικὴ φωνή:

— Οἷος δὴποτε βέβηλος ταραξῆ τὰ μυστήρια ἡμῶν ἄς ἀποθάνη συντετριμμένοις ὑπὸ τὰ ἡμέτερα κύμβαλα καὶ ὑπὸ τοὺς αἰγικούς πόδας τῶν δασυμάλλων σατύρων!

— Ὡ σύντροφοί μου, ἰδοὺ ὁ ἥλιος θίγειν τὰ τελευταῖα τοῦ ὀρίζοντος κύματα, ἐκτείνει τὴν πορφύραν αὐτοῦ, καὶ οἱ θεοὶ ἵπποι φέρονται ἤδη εἰς τὰς χώρας τῆς νυκτός· ἀλλ' ὁ ἥλιος θὰ ἐκπηδήσῃ τοῦ ἄρματός του καὶ θὰ κατέλθῃ μεγαλοπρεπῆς εἰς τὰ θαλαρὰ τῆς Ἀμφιτρίτης μέγαρον· ἡ δὲ ἐρωτικὴ θεὰ θὰ προδῆ εἰς προὔπαντῃσιν αὐτοῦ φέρουσα εἰς τὴν χεῖρα κύλικα, κύλικα πλήρη ἀλεξιπάνου οἴνου. Θὰ τελεσθῶσιν ὑποβρύχιοι ἑορταὶ καὶ ἐντροφήσεις ἄγνωστοι εἰς τοὺς κατοίκους τῆς ἐπιφανείας τοῦ κόσμου.

— Ὡ σύντροφοί μου, μιμηθῶμεν τὸν Φοῖβον καὶ τὴν Ἀμφιτρίτην· καλυφθῶμεν διὰ τῶν μυστηρίων καὶ περιφρονήσωμεν τοὺς θνητούς.

— Ἐμπρός, ὠκύποδες Φαῖνοι, σάτυροι ἔχθροι τοῦ χορόρου, προφητικοὶ κορύδαντες, ἰέρεια, κισσοῖς καὶ κλίμασιν ἀμπέλου ἐστεμμέναι, πᾶσα ἡ συνοδία μου ἔμπρός· ἡ νύξ προβαίνει· πῖωμεν ὑπὲρ τῶν φίλων ἀστερισμῶν καὶ τοῦ Διονύσου, ἄρχοντος τῆς ὑψηλίου.

Ἀλλ' ἤδη τὰ βήματα ἵππου ἀντήχησαν ἐπὶ τῶν ἠχηρῶν βράχων. Ἦ συνοδία τοῦ Βάκχου ὀξείας ῥήξασα κραυγᾶς, ἔφυγε κατεπτομένη διὰ τῶν λόφων καὶ τῶν παράγγων. Μία μόνη ἰέρεια ἔμεινεν ἀκίνητος ἐξ ὄργης, ἐπὶ τινος τμήματος βράχου ὅπερ τῇ ἐχρησίμευεν ἀντὶ κρηπίδος. Ἦθελε τις ἐκλάβει αὐτὴν ἀντὶ Σιδύλλης εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐμπνευσείας τῆς. Ὁ ἵππευς ἔστη καὶ δὲν ἐτόλμησε νὰ τῇ ἀποτείνῃ τὸν λόγον.

— Μεγάλη σου ἡ θαρσύτης! εἶπεν ἡ νεαρά

Βακχίς. Γνωρίζεις ὅτι δύναμαι νὰ παραδώσω τὴν κεφαλὴν σου εἰς τοὺς καταχθονίους θεοὺς; Γνωρίζεις ὅτι ἂν ἐπικαλεσθῶ τὰς Εὐμενίδας, θὰ σὲ παραλάβωσι μεθ' ἑαυτῶν, ὡς ἄλλοτε κατεδίωκον τὸν Ὀρέστην διὰ τὴν μητροκτονίαν; Γνωρίζεις ὅτι ἡ ὄργή μου εἶναι φοβερά ὡς ἐξ-αγριωμένη θάλασσα; . . .

— Γνωρίζω, ἀπεκρίθη ὁ νέος, ὅτι, μεταξὺ ὄλων τῶν Ἑλληνίδων καὶ Ῥωμαίων τὰς ὁποίας εἶδον, οὐδεμία ὑπάρχει ὠραιότερα καὶ εὐγενεστέρᾳ σου.

— Ἀσεβῆ! εἶπεν ἡ Βακχίς, εἶσαι τέκνον τῆς πόλεως· ὕπαγε, ἐπίστρεψον εἰς τοὺς κούφους φίλους σου καὶ τὰς αἰσχροβίους γυναῖκας σου. Ἦ πόλις, εἶναι ὄχετος τῶν ἀκαθαρσιῶν τοῦ κόσμου.

— Εἶσαι πολὺ αὐστηρὰ, ὠραία ἰέρεια, ὑπέλαβεν ὁ νέος Ῥωμαῖος: ὅταν μάθης τίς εἶμαι, ἴσως τότε μοὶ ἀποδώσῃς περισσοτέραν δικαιοσύνην. Τὸ ὄνομά μου εἶναι . . .

— Φύλαξον τὸ ὄνομά σου καὶ τὴν ἱστορίαν σου! ἐφώνησεν ἡ Βακχίς πρὸς τὸν Διόνυσον, τί πρὸς ἐμὲ αὐτὴν νὰ γνωρίζω νέον μωρὸν, ἐπειγόμενον τοσοῦτον νὰ ἀποκαλύψῃ τὴν καταγωγὴν του καὶ τὸν βίον αὐτοῦ; Ἐτάραξες τὰ μυστήρια ἡμῶν· ἄπελθε! εἰ δ' ἄλλως φωνῶ τὰς συνεταίρας μου καὶ τοὺς συνοδοὺς αὐτῶν.

— Πράξον ὅ,τι θέλεις! εἶπεν ὁ νεανίας παρρηγοισθεὶς ἐκ τῆς τοσαύτης περιφρονήσεως.

Καὶ πηδήσας ἐν ταυτῷ ἀπὸ τοῦ ἵππου ἐπὶ τοῦ βράχου, ἐπειράθη νὰ συλλάβῃ τὴν Βακχίδα. Ἀλλ' ἐκείνη νέα καὶ ζωηρὰ, ἔφυγε μετὴν κουφότητα τῆς κευάδος, καὶ δι' ἐνός ἄλματος εὐρέθη ἐπὶ τινος πλησιοχώρου ἀπορρώγος. Ἐκείθεν δὲ, σκώπτουσα τὸν νεανίαν, τῷ ἔλεγε,

— Τὸ βλέπει τις καλῶς, ὅτι δὲν ἔχεις ἀνάγκην εἰμὴ νὰ τείνης τοὺς βραχίονας εἰς τὰς Ῥωμαῖας γυναῖκας ὅπως αὐταὶ πέσωσιν εἰς τὰς θερμάς σου ἀγκάλας· σὲ διέφθειραν αἱ ὠραῖαι πατρικίαι. Μὴ μὲ ἐξέλαβες διὰ δειλὴν τινα Ἐσιάδα; Ἦ μὲ νομίζεις παρθένον ἢν νυμφεύουσιν ἐναντίον τῆς θελήσεώς τῆς καὶ τῆς ὁποίας ὁ νοῦς θάληπῃ τὴν ἰδέαν ἐνός ἐραστοῦ; Ναί. Αἱ γυναῖκες τῶν πόλεων εἰσὶν ἀκόλαστοι ὑποκρίτριά! καὶ Βακχίδες εἰσὶ τοιαῦται φανερώς· εἰ ἂν ὑπῆρχε τις καυχωμένη ἐπὶ ἀγνότητι καὶ παρθενίᾳ, εἰ ἂν ὑπῆρχε μὴ ἀγαπῶσα ἢ τὰς ῥιψοκινδύνους ἐκδρομάς, τὸν εὐρὺ ὀρίζοντα, τὴν ἀ-

γρίαν μουσικὴν, τὸν θεὸν Βάκχον καὶ τὴν ἐλευθερίαν, τί θὰ ἔλεγεσ, σὺ, μαθητὰ τῆς Ῥώμης; — Ὡ ἀφιέρουν εἰς τὴν παρθένον ταύτην περιπαθῆ λατρείαν, ἀπεκρίθη ὁ Ῥωμαῖος νεανίας.

— Ἀ! ἐφώνησεν ἡ ὠραία Βακχίς ἀνακαυχάσασα, ἰδοὺ εὐθύς καὶ προτάσεις ἐρωτος . . . Ἐρωτος μωροῦ, ἐρωτος ἀσέμνου ἢ πλατωνικοῦ· ἐκλέξατε, φίλοι μου! Οἱ νεανῖαι οὗτοι τῶν πόλεων ἔχουσιν ἅπαντες, ἐν ἀνάγκῃ, καρδίαν τρυφερὰν καὶ εὐαίσθητον νὰ προσφέρουσιν, ἢ θερμὴν ψυχὴν ὅπως ῥίψωσιν εἰς τοὺς πόδας γυναικός τινος. Ἐ λοιπὸν! ὠραῖε τῆς Ἀφροδίτης ὀπαδὲ, φύλαξον τὴν φλόγα σου καὶ κρύψον αὐτὴν καλῶς, ὅπως μὴ σοὶ φύγῃ. Εἶμαι ἐξ ἐκείνων αἵτινες διέρχονται τὴν ζωὴν των διατρέγουσαι τὰς τραχείας ἐρημίας καὶ σκώπτουσαι τοὺς ἐπὶ δροσερῶν μύρτων καὶ βρουστρωτῶν σπηλαιῶν κοιμωμένους ἐραστάς. Ὑπαγε καὶ εἰπὲ εἰς τὴν μητέρα σου, ἢ τὴν ἀδελφὴν σου, νὰ σοὶ δώσῃ φρόνιμόν τινα συμβουλήν ὅπως μὲ συλλάβῃς διὰ τοῦ δικτύου.

Εἶπε, καὶ ἔφυγεν ἐλαφροτέρα νεαρᾶς δορκάδος. Ὁ Ῥωμαῖος, οὐχ ἠττον εὐκίνητος, ἐδίωξεν αὐτὴν, καὶ ἀμφότεροι διεσκέλισαν τὰ ὑψηλὰ χόρτα, τοὺς ρύκακας καὶ τοὺς βράχους. Ἐξογκωμένοι χεῖμαρρος τοῖς ἐφορᾶττεν ἤδη τὴν διάβασιν, καὶ ἡ Βακχίς φοβουμένη τὴν εὐκίνησιαν τοῦ ἐχθροῦ τῆς, ἠτοιμάσθη νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰ ὕδατα· ὁ νεανίας ἤρπασεν ἀπὸ τῆς χλαμύδος αὐτῆς, καὶ ἡ ὠραία ἰέρεια ἀνετράπη εἰς τὰς ἀγκάλας του.

— Ἐνίκησας, εἶπε, ἰδοὺ, λάβε τὰ λάφυρά σου.

Ἀφαιρέσασα τότε τὸ ἐκ κισσοῦ καὶ κλιμάτων ἀμπέλου στέμμα τῆς, τὸ προσέφερεν εἰς αὐτόν, καὶ εἶτα ἀνεργεθεῖσα μεγαλοπρεπῶς:

— Ῥωμαῖε, εἶπε, εἰ ἂν ἦσαι ἐξ ἐκείνων οἵτινες κέκτηνται εὐγενῆ ψυχὴν, καὶ εἰ ἂν ἀξιοῖς νὰ μὲ ἐπανάδης, ἄφες με νὰ ἀνεύρω τὰς συντρόφους μου.

B.

— Ὡ υἱέ μου! ἔλεγεν ἡ Ὀκταβία πρὸς τὸν Μάρκελλον, τὸν κληρονόμον τοῦ κράτους, καὶ τὸ γόητρον τῆς Ῥώμης, ὦ υἱέ μου! Ποῖαν ἄρα μάγισσαν τῆς Θεσσαλίας συνήντησας. Τίς ἀνόσιος τῆς Κυβέλης ἱερεὺς ἤγγισε τὴν ὠραίαν σου κεφαλὴν; ἢ μάλλον ποῖον ψυχοβόρον πάθος ὠλισθήσεν εἰς τὰ στήθη σου; Ἀπὸ ὅκτῳ ἡμερῶν ἰδοὺ σὺ ὠχρότερος τοῦ ὑπὸ τοῦ φλογε-

ροῦ Συρίου ἀνέμου ἀποχρωματιζομένου· ῥόδου ἀπὸ ὅκτῳ ἡμερῶν σὲ ἀκολουθῶ· δι' ἐναγωνίου βλέμματος, καὶ σὲ βλέπω πλανώμενον ἀενάως ἀπὸ αἰθούσης εἰς αἰθούσαν, ἀπὸ στοᾶς εἰς στοᾶν ἀπὸ βωμοῦ εἰς βωμόν· νῦν μὲν ἀμυχανοῦντα, νῦν δὲ ἀνυψοῦντα μετὰ τρόμου τὸ μέτωπον, ὡς εἰ ὁ κεραυνὸς τοῦ Διὸς ἐκρήγνυτο εἰς τοὺς οὐρανοὺς. — Τὴν παρελθούσαν νύκτα, εἰσέδυσσα λαθραίως εἰς τὸν κοιτῶνα σου (συγγνώμην· δὲν εἶμαι μήτηρ) ἡ ἄγρυπνος λυχνία ἔκαιε παρά . . . (cubiculum) ἠδυνήθη νὰ διακρίνω τὸ πρόσωπόν σου, τὸ εὐγενὲς τοῦτο πρόσωπον ὅπερ λατρεύω· ἦτο ὠχρὸν καὶ ἐσπασμώδει, ἐνυπνιάζετο· ἡ δεξιὰ σου ἦτο ὑψωμένη καὶ προσεπάθει νὰ συλλάβῃ ἀγνοῶ ὅποιον φάσμα. Παχέα δάκρυα ἐκολλόντο ἐπὶ τῶν παρειῶν σου, καὶ τὰ χεῖλη σου ἐμειδίαν . . . Ἀλλ' ὅπως συνήθως συμβαίνει εἰς τοὺς τεθλιμμένους, ἔχον τὸ πικρὸν μεδίωμα τὸ προερχόμενον ἐξ ἀλγούσης καρδίας. Ἔθεσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου στέμμα θάλλοντος κισσοῦ, καὶ ἰκέτευσα τὸν Ἐρμῆν νὰ σοὶ φέρῃ ἀπὸ τῆς χειρὸς ἠδύτερα ὄνειρα. Ἐφύσησα ἐπὶ τῶν θυρεσσόντων κροτάφων σου, καὶ ὕγρανα αὐτοὺς με μύρα τῆς Συρίας. Ἔθεσα τὴν προτομὴν τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος πλησίον τοῦ προσκεφαλαίου σου, ὅπως ὁ θεὸς προπάτωρ εὐσπλαγχνισθῇ τὸν θετὸν ἔγγονόν του . . . Κόποι μάταιοι! ἀνωφελεῖς πράξεις τῶν μητρικῶν μου χειρῶν! Ὁ Μάρκελλος ἠγέρθη ὀλολύζων, καὶ ἐγὼ ἔφυγον, φοβηθεῖσα μήπως ἡ παρουσία μου τὸν τρομάξῃ. Ὡ θησαυρέ μου! μόνη ἀκτίς χαρᾶς ἦν ὁ οὐρανὸς μοὶ πέμπει! ὦ υἱέ μου! εἶπέ μου τὸ μυστηριώδες σου πάθος. Δυσπιστεῖς λοιπὸν εἰς τὴν καρδίαν τῆς μητρός σου. Δὲν ἐνθυμεῖσαι λοιπὸν πλέον τοὺς τρυφεροὺς ἀσπασμούς μου, ὅτε νεώτερος ὢν, ἔτρηχες εἰς τὰς ἀγκάλας μου ὅπως τύχης παραμυθίας; Φεῦ! Αἱ παιδικαὶ σου θλίψεις ἐσδύνοντο πᾶσαι εἰς τὴν δύναμιν τοῦ μεδιιάματός μου . . . Δὲν εἶμαι πλέον ἡ αὐτὴ Ὀκταβία, ὁ αὐτὸς τῆς καρδίας σου ἰατρός . . . καὶ οὐδεμίαν ἰσχὺν ἔχω ἐπὶ τῶν θλίψεων τῆς νεότητός σου; Ὡ! λάλει· εἶπέ μοι τὸ κρύφιον ἄλγος σου.

— Μῆτερ μου! ἀπεκρίνετο ὁ Μάρκελλος, ὁ Καῖσαρ Αὐγουστός, ὁ θεὸς Αὐτοκράτωρ ἀδελφός σου, ἀπεφάσισεν εἰσέτι νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Σαρμάτας καὶ Πάρθους οἵτινες λυμαινόνται τὰς κοιλάδας τῆς Ταυρικῆς; . . . — Σκληρὸν τέκνον! ἀνέκραξεν ἡ Ὀκταβία.

Ὅταν ἡ καρδιά μου συντρίβεται, οὐ ἀποστρέφεις τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἰδοὺ ἤδη ταξειδεύεις διὰ τῆς φαντασίας, εἰς τὰ πέρατα τοῦ κράτους. Ἄ! ἡ στοργὴ οὐδέποτε ἀνταμείβεται, τὰ τέκνα παίζουν μετὰ τὴν μητρικὴν ἀγάπην. Μάρκελλε, εἶπέ μοι τοὺς ἀποκρύφους σου πότους.

— Σοὶ εἶπον, μήτηρ μου, ὅτι ἀπὸ ὀκτῶ ἡδὴ ἡμερῶν οἱ πνέοντες θερμοὶ τῆς Ἀφρικῆς ἀνεμοὶ μοὶ φέρουσι σκοτοδινίας καὶ καταβάλλουσι τὰς δυνάμεις μου. Αἰσθάνομαι τὴν κεφαλὴν βαρεῖαν καὶ τὰ γόνατά μου κάμπνουνται. Πάσχω ὑπὸ θερινοῦ πυρετοῦ, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ ἀπελευθεροῦ ἰατροῦ μου.

— Ὁ ἀπελευθερὸς Ἄτις σου εἶναι τὸ ἥμισυ μὲν Ἑλλήν, ἥμισυ δ' Αἰγύπτιας, καὶ ἐκ τῶν δύο τούτων χωρῶν μόνον τὸ χυδαῖον τῆς ἐπιστήμης μέρος παρέλαβε. Εἶναι πανούργος ὡς ὄφις καὶ κενόδοξος ὡς οἰωνοσκόπος. Διὰ τὸν ἔφερες ἐξ Ἀθηνῶν μετὰ τῆς συνοδίας σου;

— Μήτηρ μου, ὁ Ἄτις ἐπωλήθη εἰς ἐμέ ὑπὸ τινος περιφίμου ἐλευσινίου ἰατροῦ, ὅστις ἐξετίμα εἰς μέγιστον βαθμὸν τὴν ὀξύνοϊαν τὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις καὶ τὴν διορατικότητά τοῦ εἰς τὴν τέχνην τοῦ Ἱπποκράτου ἀνατραφέντος τούτου δούλου. Μὲ ἐθεράπευσεν εὐστόχως ἀπὸ ὀξείαν νόσον, κατὰ τὸ ἀπὸ Μεσσηνίας εἰς Βρενδούσιον ταξειδίον μου.

— Καὶ διὰ τοῦτο τὸν δοξάζω. Ἀλλὰ τὸ νόσημα ὅπερ ἤδη σὲ καταβιβρώσκει, δὲν ἠδυνήθη εἰσέτι νὰ τὸ διαγνώσῃ.

— Ἐκεῖνος; μήτηρ μου. Μοὶ δώρισε τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν ἀνάγνωσιν τερπνῶν βιβλίων, ἀρρωματικά λουτρά καὶ περιπάτους ἐντὸς φορείου ὑπὸ τὰς δασώδεις σκιὰς.

— ὦ! ὁ σοφὸς ἰατρός! ὦ! ὁ θεὸς τῆς ἰατρικῆς! Καὶ αὐτὸς ὁ Σμινθεὺς Ἀπόλλων ἠδύνατο ἄρα νὰ δώσῃ ἐκπληκτικώτερον χρονικόν; Ἡξεύρεις Μάρκελλε, τί σκέπτομαι περὶ τοῦ ἀπελευθεροῦ Ἄτιδος σου;

— Τί σκέπτεσαι, μήτηρ μου;

— Ὅτι εἶναι ἡ ἀπαταιὼν ἢ ἀμαθής.

— Ἡ Ὀκταβία εἶναι γυνὴ Ῥωμαία γνωστὴ διὰ τὴν πρὸς ἀπαντας καλοκαγαθίαν τῆς. Τὴν ἰκετεύω λοιπὸν νὰ ἐνθυμηθῇ τοῦτο καὶ νὰ φεισθῇ ἀνθρώπου, ὃν ἔκρινεν ἀξίον τῆς ἐλευθερίας.

— Ἄ! ἄς φύγῃ λοιπὸν, καὶ ὁ ἀνεμος πασῶν τῶν ἐλευθεριῶν ἄς πληρώσῃ τὰ ἰσθία του καὶ ἄς τὸν μεταφέρῃ εἰς ὠκεανούς ἀγνώστου.

— Μήτηρ μου, μεθλίβεις.

Καὶ τοῦτα εἰπὼν, ὁ Μάρκελλος ἐκλινεν ὀλιγοδρανῶς τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς Ὀκταβίας. Μετὰ μακρὰν σιωπὴν, διακοπτομένην μόνον ὑπὸ τῶν στεναγμῶν τῆς μητρὸς του, ὁ νεαρὸς Καίσαρ, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ τὴν γλυκεῖαν θέσιν εἰς ἣν εὕρισκετο, ἤρξατο λαλῶν ὡς ἐξῆς:

— Διὰ τὴν νὰ ἀνησυχῆς οὕτω ὡς ἡ καλλίστη καὶ μᾶλλον ἀξιαγάπητος τῶν γυναικῶν τῆς Ῥώμης; Ἀληθές ὅτι τὰ ῥόδα τῶν παρεῖων μου ἀγρίωσαν, ἀληθές, ὅτι οἱ νεκροὶ ὀφθαλμοί μου ζητοῦσιν ἐνίοτε φάσμα τι πλανώμενον· ἴσως εἶναι προσέτι ἀληθές ὅτι οἱ ἀγῶνες τῆς Παλαιστράς καὶ τοῦ Πεδίου τοῦ Ἄρως ἀπέλεσαν δι' ἐμέ μέρος τοῦ ποικτικῶν αὐτῶν θεληγῆτρον. Ἀλλὰ, μήτηρ μου, σὲ ἀγαπῶ ὅπως σὲ ἠγάπων πάντοτε, οὔτε πλέον, οὔτε ἔλαττον· ἄφες τὴν ψυχὴν μου νὰ διατρέχῃ ἐν εἰρήνῃ νεφελώδεις τινὰς χώρας· δὲν θὰ ἐπανέλθῃ πρὸς σὲ ἢ ζωηρότερα καὶ διαφανεστέρα.

— Ὅα μοὶ ἐπιτρέψῃς, δὲν εἶναι οὕτω; Ὅα μοὶ ἐπιτρέψῃς νὰ ἐξέλθω τὴν ἐσπέραν ταύτην ἐντὸς φορείου, μετὰ τοῦ μισητοῦ Ἄτιδος; Ἐπιθυμῶ παραφύρως νὰ ἀναπνεύσω τὰς φίλας αὔρας, εἴτε εἰς τοὺς κήπους τοῦ Μομήνα, εἴτε ἐπὶ τῆς Ἀππίας ὁδοῦ, εἴτε τὰ ἱερά ἄλση τοῦ θεοῦ Ἰουλίου, ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Τιβέριος.

Ἡ Ὀκταβία ὕψωσε τοὺς ὕγρους ὠραίους ὀφθαλμούς τῆς ἐπὶ τοῦ στεγασματοῦ τῆς αἰθούσας· εἶτα, χωρὶς οὐδὲ λέξιν νὰ ἄποκριθῇ, ἐκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ υἱοῦ τῆς, καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν κατῆσπάζετο τὸ ὠχρὸν μέτωπόν του.

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ

ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ

κατὰ τὸ λήγον σχολικὸν ἔτος

1869—1870.

Τῆ 4 τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου ἤρξαντο αἱ ἐνιαύσιαι ἐξετάσεις ἐν τῷ ὑπὸ τῆς Κ. Αἰκ. Κ. Χρηστομάνου διευθυνόμενῳ, Ἑλλ. Παρθεναγωγείῳ, λήξασαί τῆ 11 τοῦ αὐτοῦ· τῆ δὲ 13 ἐγένοντο αἱ ἐξετάσεις εἰς τὴν μουσικὴν καὶ αἱ δια-

Σεβαστὴ Ὀμήγουρις.

νομαὶ τῶν βραβείων καὶ τῶν ἐγγράφων ἐπαίνων εἰς τὰς ἀριστευσάσας καὶ διακρίθεισας μαθητριάς ὑπὸ τοῦ Σ. μητροπολίτου Ἀθηνῶν. Μάρτυρες αὐτόπται καὶ ἡμεῖς εἰς τὰς ἐξετάσεις ταύτας μετὰ τοῦ τόσον ὑψηλοῦ καὶ διακεκριμένου ἐκείνου ἀκροατηρίου, δὲν δυνάμεθα ἢ νὰ συνομολογήσωμεν μετὰ τοῦ γυμνασιάρχου κ. Χ. Βάρα, δημοσίᾳ εἰπόντος εἰς τὰς ἐξετάσεις, καθ' ἃς καὶ ἐρωτήσεις ἀπέτεινεν, ὅτι συνεσθάνεται μεγίστην χαρὰν βλέπων τὰς μαθητριάς ταύτας σπουδαζούσας οὐχὶ μηχανικῶς, ἀλλ' ἐν συνειδήσει τῶν περιεχομένων ἐν ταῖς διδασχθεῖσι καὶ νῦν ἀπαγγελομέναις γνώσεσι. Τῆ ἀληθείᾳ δὲ ἐξεπλάγημεν καὶ ἡμεῖς οὐ μόνον ἀκούσαντες τὴν τὴν ποικιλίαν γνώσεων ἀπροσκόπτως ἐκτιθεμένην, σύμφωνον δὲ πάντοτε εἰς τὸν καλῶς ἐννοούμενον προορισμὸν τῆς γυναικός, ἀλλὰ καὶ ἰδόντες ἐκ τοῦ προχείρου καὶ ἀνεκδοιάστως ὀρθογραφούσας τὰς μαθητριάς τοῦ ἐλλ. σχολείου οὐ μόνον ἐπὶ τῆς νεοελληνικῆς ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἀρχαίας. Εἶναι λίαν ἀξιεπαίνως ἢ διευθυντρία ἢ μηδενὸς κόπου καὶ μηδεμιᾶς φειδομένη δαπάνης εἰς ἀγορὰν τῶν βραβείων, δι' ὧν διεγείρει τὴν ἀμιλλαν τῶν τρυφερῶν ἐκείνων ὄντων, ὧν πολλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔδρεψαν τοὺς καρπούς τῶν κόπων των καὶ ἐλογίσθησαν εὐτυχῆ, καὶ ἄλλα δὲ μετ' αὐτῶν προηλείφθησαν εἰς νέον εὐγενέστατον ἀγῶνα, ἀγῶνα συντελοῦντα βεβαίως εἰς ἐθνικὴν εὐημερίαν. Προσεχώρῃ ἴσως δημοσιεύσωμεν ἔλεγχον τῶν βραβευθεισῶν καὶ ἐπαινεθεισῶν, πιστεύοντες ὅτι οὕτω ἐκπληροῦμεν καὶ ἡμεῖς καθήκον τι πρὸς τὴν ἐθνικὴν πρόοδον, περιοριζόμενοι σήμερον νὰ δημοσιεύσωμεν τὴν λογοδοσίαν τῆς λίαν ἀόκνου καὶ εὐγενοῦς Διευθυντριάς τοῦ ἐλλ. τούτου Παρθεναγωγείου κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος.

Κατ' ἔθιμον τοῦ Ἑλλ. Παρθεναγωγείου τὸ τέταρτον ἤδη παρίσταται ἐνώπιον ὑμῶν, ὅπως κοινοποιῶ ὑμῖν διὰ τῆς περὶ τοῦ Παρθεναγωγείου ἐκθέσεως τὰ περὶ αὐτοῦ κατὰ τὸ λήγον τοῦτο σχολικὸν ἔτος· ἀσμένως δὲ ἐπιχειροῦ τοῦτο νῦν, ἐλπίζουσα, ὅτι οἱ ἀμερόληπτοι φίλοι τῆς προόδου καὶ τοῦ καταστήματος θέλουσιν ἐμψυχῶσαι τοὺς ἀγῶνας ἡμῶν δι' εὐμενοῦς ἐπιδοκιμασίας. — Τὸ παρθεναγωγεῖον τοῦτο, εἰς οὐτινας καταρτίζεται κατ' ὀλίγον ὅσον τῆς ἀφοσιώθην, καταρτίζεται κατ' ὀλίγον ὅσον τὸ δυνατόν αὐτοτελῶς, ὅπως μὴ ἐπηρεάζεται ὑπὸ τῶν συνήθων μεταβολῶν τοῦ προσωπικοῦ, ὅπερ εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ιδρύσεως αὐτοῦ. Ὁφείλεται δὲ τὸ πλεῖστον τῆς ὅπως δῆποτε γενομένης ἐπιδώσεως τοῦ ἔργου τούτου εἰς τὴν ἄοκνον καὶ πλήρη ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως σύμπραξιν, ἣν εὔρον παρὰ τῶν ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ συνεργαζομένων, οἵτινες οὐδαμῶς προσκόπτοντες, καλῶς τὸ τοῦ παρεχομένου ἐν-αυτοῦ διήνυσαν στάδιον, ὅθεν δικαίως ἔδρεψαν τῶν ἀγῶνων αὐτῶν τοὺς καρπούς, οἵτινες βεβαίως ἀποτελοῦσι τὴν μόνην καὶ ἀληθῆ αὐτῶν ἀμοιβήν.

Θεωρῶ ὅμως περιττὸν ν' ἀναφέρω ἐνταῦθα λεπτομερεῶς τὰ περὶ τῆς διανοητικῆς προόδου τῶν μαθητριῶν, καθ' ὅσον αὕτη ἐγένινεν ἤδη γνωστὴ δι' αὐτῶν τῶν ἐνιαυσίων διαγωνισμάτων καὶ τῶν δημοσίων ἐξετάσεων, ὅθεν περιορίζομαι εἰς ἀπλὴν τῶν τοῦ προγράμματος ἐκθέσιν. — Ἡ Ε'. τάξις δὲν κατηρτίσθη ἐφέτος, ἐπειδὴ ἐκ τῶν πέντε μαθητριῶν τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος Δ'. τάξεως, αἵτινες ἐμελλον ν' ἀποτελέσωσι τὴν Ε'. ἀπέβησε μία, ἐνυμφεῦθη μία καὶ ἡ τρίτη μετέβη εἰς τὸν πρακτικὸν βίον· πρὸς δὲ τὰς ὑπολειφθείσας δύο, ἐκρίθη ὠφελιμώτερον νὰ ἀναλάβωσι τὰ τῆς Δ'. τάξεως μαθήματα.

Ἐδίδαξαν δὲ ἐν αὐτῇ τὴν μὲν Ἑλληνικὴν, Ἀριθμητικὴν καὶ Κοσμογραφίαν ὁ καθηγητῆς κ. Γ. Γεράκης, τὴν φυσικὴν ἢ συναδελφός μου κ. Καλλ. Κεχαγιά, τὴν Βοτανικὴν ὁ Καθηγητῆς κ. Θ. Χελδράιχ καὶ τὴν Ἡθικὴν καὶ Καθολικὴν ἱστορίαν ἐγώ.

Ἐν δὲ τῇ Γ'. τάξει ἐδίδαξε τὴν Ἑλληνικὴν ὁ καθηγητῆς κ. Π. Ἡλιόπουλος, τὴν Ἀριθμητικὴν ὁ κ. Γεράκης, τὴν Ἀνθρωπολογίαν, ὁ κ. Χελδράιχ τὴν Κατήχησιν ὁ ἱεροδιά-

κονος, κ. Μεθόδιος Παπαναστασάοπουλος, τὴν Γεωγραφίαν ἢ κ. Κεχαγιᾶ καὶ τὴν Καθολικὴν ἱστορίαν ἐγώ.

Ἐν τῇ Β'. ἐδίδαξεν τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Ἀριθμητικὴν ὁ κ. Ἡλιόπουλος, τὰ Ἱερά ὁ κ. Μεθόδιος, τὴν Γεωγραφίαν ἢ κ. Κεχαγιᾶ καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλ. ἐπαναστάσεως ἐγώ.

Ἐν δὲ τῇ Α'. τάξει ἐδίδαξε τὴν Ἑλληνικὴν Γεωγραφίαν καὶ ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἢ κ. Κεχαγιᾶ—τὰ Ἱερά ὁ κ. Μεθόδιος καὶ τὴν Ἀριθμητικὴν ὁ κ. Ἡλιόπουλος.

Τὴν δὲ Καλλιγραφίαν ἐν ἀπάσαις ταῖς Ἑλληνικαῖς τάξεσιν ἐδίδαξεν ἢ κ. Αἰκατερίνη Συρμακέζη καὶ τὰ ἐργόχειρα ἢ αὐτὴ μετ' ἐμοῦ.

Ἐν δὲ τῷ ἀνωτέρῳ ἦτοι τῷ γ'. τμήματι τοῦ Προκαταρκτικοῦ σχολείου ἐδίδαξεν ἅπαντα τὰ μαθήματα ἢ συνάδελφός μου κ. Ἀγγελικὴ Ζωγράφου· ἐν δὲ τῷ β'. καὶ α'. τμήματι ἢ κ. Ἐλένη Νικολαΐδου καὶ τέλος ἐν τῷ νηπιακῷ σχολεῖῳ ἐδίδαξεν ἢ κ. Εὐπραξία Βενιζέλου.— Τὴν δὲ Γαλλικὴν καθ' ἣν αἱ μαθήτριαι κατατάσσονται οὐδαμῶς λαμβανομένης πρὸ ὀφθαλμῶν τῆς κατὰ τὰ λοιπὰ μαθήματα κατατάξεως, ἐδίδαξεν ἐν μὲν ταῖς δύο ἀνωτέραις τάξεσιν ὁ καθηγητὴς κ. Τζανετάκης Στεφανόπουλος, ἐν ταῖς δύο μέσαις ἐγώ, καὶ ἐν ταῖς τρισὶ κατωτέραις ἢ κ. Henriette Pellet, ἣτις ἐνοικοῦσα ἐν τῷ καταστήματι ἀσχεῖ τὰς μαθητριάς καὶ εἰς τὴν γαλλικὴν συνδιάλεξιν. Τὴν δὲ Ἀγγλικὴν ἐν δυοσὶ τάξεσιν ἐδίδαξεν ἢ κ. Fany Parker, ἐπίσης ἐνοικοῦσα καὶ ἀσχοῦσα τὰς μαθητριάς εἰς τὴν Ἀγγλικὴν συνδιάλεξιν.— Τὴν δὲ ἰχνογραφίαν, τὴν ὠδικὴν καὶ τὴν ὄργανικὴν μουσικὴν, ὧν τὴν ἐπιτυχίαν πολλοὶ τῶν παρόντων ἐξ οἰκειᾶς ἀντιλήψεως γινώσκουσι, διδάσκουσι πρὸ ἐτῶν ἤδη, τὴν μὲν ὁ κ. Σπυρ. Χατζηγιαννόπουλος, τὰς δὲ ὁ κ. Γ. Φαμπρικέζης, ὅστις ἐδίδαξεν ἐφέτος τὴν ὠδικὴν καὶ πρὸς τὰς μαθητριάς τοῦ προκαταρκτικοῦ καὶ νηπιακοῦ σχολείου.

Ἐκ δὲ τῶν μικροτέρων τριῶν τάξεων τῆς ὄργανικῆς μουσικῆς ἐδίδαξα ἐγὼ τὴν ἀνωτέραν καὶ τὰς λοιπὰς δύο ἢ κ. Lousie Fohbri-chesi. Ἀλλὰ παρήγορος εἶναι μάλιστα ἢ ἐκ πολλῶν πηγάζουσα πεποιθῆσι περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἠθικῆς προόδου τῶν ἡμετέρων κορασιῶν ἐπὶ τὴν πνευματικὴν, τοῦ δυσχεροτάτου ρούτου, ἀλλὰ καὶ σπουδαιστάτου τῶν ἡμετέρων ἔργων· ὅθεν ἀπετελέσθη ἤδη εὐτυχῶς καλὸς πυρὴν κορασιῶν, ὧν ἡ ἠθικὴ διάπλασις

συνεπληρώθη σχεδόν. Πρὸς τοῦτον δὲ ἔλκονται ἀνεπαισθήτως καὶ αἱ λοιπαὶ καὶ αὐταὶ αἱ πολλάκις πλήρεις ἀνωμαλιῶν νεωστὶ προσερχόμεναι· ὅθεν τὸ ἔργον ἡμῶν καθ' ἑκάστην ἀσφαλέστερον εὐοδοῦται καὶ εὐχερέστερον. Δὲν δύναμαι δὲ καταδηλότερον νὰ καταδείξω τὴν ἀλήθειαν ταύτην, εἰμὴ λέγουσα, ὅτι αἱ ὕλικαι ποιναὶ σπουδαίως ἐλαττωθεῖσαι σχεδόν ἐκλείπουσι παρ' ἡμῖν, καὶ ὅτι διήλθομεν ὀλόκληρον τὸ σχολικὸν τοῦτο ἔτος, χωρὶς νὰ λάβωμεν ἀνάγκην νὰ προστρέξωμεν εἰς ἄλλην ποινήν, εἰμὴ εἰς κατ' ἰδίαν ἐπίπληξιν, καὶ εἰς τὰ γραπτὰ ἐργόποινα. Ἡ δὲ ἐκτίμησις τῶν ἐν τῷ ποινολογίῳ σημειώσεων καὶ τῶν ἐβδομαδιαίων ἐλέγχων σαφῶς μαρτυροῦσι περὶ τῆς διαγέσεως τοῦ ἠθικοῦ αἰσθήματος τῶν κορασιῶν· διότι παντὶ σθένει προσπαθοῦμεν οἱ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Παρθεναγωγείῳ ν' ἀντικαταστήσωμεν τὸ αἶσθημα τοῦ φόβου καὶ τῆς ὑποκρισίας διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ καθήκοντος καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος· ἐπὶ τούτῳ δὲ προσεγγίσαμεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ εἰς τὸν κατὰ τὸ δυνατὸν ἁγιασμὸν τῆς κυριακῆς.

Ἐνταῦθα ὅμως νομίζω καλὸν νὰ προσθέσω, ὅτι τὰ περὶ τῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προόδου τοῦ Ἑλλ. Παρθεναγωγείου ἐκθέτουσα, δὲν τυφλώττω πρὸς τὰς ἐν αὐτῷ ἐλλείψεις, αἰτινὲς εἶναι μάλιστα γενικαί, δηλ. ἄς κοινὰς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἔχομεν πρὸς ἅπαντα τὰ ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδευτήρια, καὶ μερικώτεροι πηγάζουσαι ἐξ αὐτῆς τῆς ἀπειρίας ἡμῶν αὐτῶν.

Ἡ γνῶσις ὅμως τῶν κακῶς ἐχόντων οὐδέποτε πρέπει νὰ ἐπιφέρῃ ἀποθάρρυνσιν, ἀλλὰ τ' ἀνάπαλιν πόθον ἐνεργὸν καὶ τελεσφόρον εἰς θεραπείαν αὐτῶν· οὗτος λοιπὸν εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ὅπως ἐν γνῶσει τοῦ γενομένου καλοῦ προβαίνωμεν ἐπὶ μᾶλλον εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ.

Ἀλλὰ καὶ ὕλικήν, πρόσδον τοῦ Ἑλληνικοῦ Παρθεναγωγείου κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο θετικὴν ἔχω νὰ καταδείξω ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν αὐτῷ μαθητριῶν. Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ παρελθὸν ἔτος ἐνεγράφησαν τὸν Σεπτέμβριον

Τρόφιμοι 27
Ἐξωτερικοὶ δὲ καὶ ἰδιότροφοι 78
Τὸ ὅλον 105

Ἐκ τῶν ὁποίων διέμειναν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους,

Τρόφιμοι 20
Ἐξωτερικαὶ 70
Ἐφέτος δὲ προσήλθον τὸ ὅλον μαθητριά 132
Ἐξ ὧν τρόφιμοι 29
Ἡμίτροφοι 11
Ἐξωτερικαὶ ἰδιότροφοι 92
Ἐκ τούτων ἐξωτερικαὶ ἐνεγράφησαν χωρὶς νὰ ἐμφανισθῶσι μετὰ ταῦτα 8
Ἀπεχώρησαν δὲ τοῦ καταστήματος διὰ λόγους οἰκογενειακοῦς ἀσθενείας, ἀποδημίας, καὶ διότι δὲν προσεδιβάσθησαν κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν γονέων των
Τρόφιμοι
μεταξὺ τῶν ὁποίων ἢ νυμφευθεῖσα
Ἡμίτροφοι
καὶ Ἐξωτερικαὶ 10
Τὸ ὅλον 15
Ἀπεχώρησαν δὲ καὶ προσκαίρως νῦν πρὸ τῶν ἐξετάσεων
Τρόφιμοι 1
Ἡμίτροφοι 2
καὶ Ἐξωτερικαὶ 11
Τὸ ὅλον 14
Ἦσαν δὲ παρούσαι νῦν εἰς τὰς ἐξετάσεις
Τρόφιμοι μὲν 25
Ἡμίτροφοι 7
καὶ Ἐξωτερικαὶ 63
Τὸ ὅλον 95
Ἄρα 132

Ἐκ δὲ τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτα 29 τροφίμων
10 ἦσαν ἐκ Μακεδονίας.
6 ἐντεῦθεν.
5 ἐκ τῶν νήσων.
2 ἐκ Πατρῶν.
2 ἐξ Ἰωαννίνων.
2 ἐκ Κωνσταντινουπόλεως,
1 ἐκ Θράκης.
1 ἐξ Ἐνετίας.

29 Καλὸν λοιπὸν ἐκ πάντων τούτων προμηθεύεται τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος, καθ' ὃ μάλιστα αἱ νῦν τῆς Δ'. τάξεως πέντε μαθήτριαι θέλουσιν ἀποτελέσει καὶ τὴν Ε'. τάξιν εἰς συμπλήρωσιν τοῦ Ἑλλ. Παρθεναγωγείου. Τὰς δὲ διακοπὰς ἐφέτος θέλομεν διέλθει ἐν Πειραιεῖ

20 ὅπου ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐγκαίρως ἠτοιμάσθη εὐρύχωρος οἰκία.

70 Ἐπολοῦνται μοι λοιπὸν ἤδη νὰ ἐκφέρω τὴν ἐνδύουχον καὶ μόνην εὐχὴν ἡμῶν ὅπως ὁ πατήρ πάντος ἀγαθοῦ παράσχη εἰς πάσας ἡμᾶς τὰς ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τοῦ καταστήματος τούτου ἐργαζομένας τὴν δύναμιν νὰ ἐμμένωμεν ἐδραίων εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐντολῆς ἡμῶν εἰς ἓνα καὶ μόνον τέλος ἀποβλέπουσαν τὴν κατὰ θεὸν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος ἡμῶν!

Εἰς ὑμᾶς δὲ νῦν μικραὶ μου φίλαι, ἀποτεταμένη σὰς συγκαίρως διὰ τὰς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐπιτυχίας σας.

3 Τινὲς δὲ ὑμῶν κάλλιον ἐμοῦ γινώσκετε πόσον αἱ ἐπιτυχίαι αὐταὶ ἠδύναντο νὰ ὦσι πληρέστεροι.

2 Ἀλλὰ θαρσεῖται, ὑπάρχει ὑμῖν καιρὸς καὶ δύναμις ν' ἀναπληρώσῃτε τὰ ἐλλείποντα ἀνεῖχτε πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι πρὸ πάντων ζητοῦμεν παρ' ὑμῶν καλὴν θέλησιν δι' ἧς μόνης ἐπιτυγχάνετε ἡ ἠθικὴ τελειοποίησις ἢς συνεπεία εἶναι πάσα πρόδος. Διότι ὁ ἀγαθὸς οἶκον τείνει εἰς τὴν κατὰ πάντα μόρφωσίν του. Τί δὲ ὠφελοῦσιν αἱ πολυειδεῖς γνώσεις εἰς τὸν ἀναισθητοῦντα πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ ἀγαθοῦ. Ἐνθυμεῖσθε λοιπὸν, ὅτι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὁ ἀμαθὴς μὲν ἀλλ' ἀγαθὸς κατέχει ἀσυγκρίτως ἀνωτέραν θέσιν τοῦ πολυμαθοῦς, ἀλλ' ἀμελήσαντος τὴν καλλιέργειαν τῶν ἠθικῶν αὐτοῦ δυναμέων, διότι ἀληθὴς σοφία εἶναι μόνη ἢ εὐσέβεια! Προσέλθετε δὲ νῦν ὅπως λάβετε ὡς ἐπαθλον τῶν ἐπιτυχιῶν σας τὰ βραβεῖα ταῦτα καὶ ἀναπέμψατε μετ' ἐμοῦ ἕμνον εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν οὐράνιον ἡμῶν πατέρα τὸν τοσαῦτα ἀγαθὰ ἐπιδαψιλεύσαντα ἡμῖν.

(*Ἐπεταὶ συνέχεια)

ἩΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ.

ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΕΝ ΚΙΝΑ.

Δύο εἶδη γάμων ὑπάρχουσιν ἐν Κίνα· ὁ πρῶτος ὀνομάζεται νόμιμος γάμος· διὰ τῆς ἐνώσεως ταύτης, ἡ γυνὴ ἀναδιβάσσεται εἰς τὴν τάξιν καὶ εἰς τὰς τιμὰς τοῦ συζύγου τῆς, ὅστις δὲν δύναται ν' ἀποπέμψῃ αὐτὴν ἢ εἰς τὰς τι-

μὰς τοῦ συζύγου της, ὅστις δὲν δύναται νὰ ἀποπέμψῃ αὐτὴν ἢ εἰς περιστάσεις σπανιοτάτας καὶ αὐστηρῶς παρὰ τοῦ νόμου προβλεφθείσας. ὁ δὲ δευτέρος ὀνομάζεται γάμος ἐξ ἀριστερᾶς χειρὸς, καὶ δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ παλακεία νόμιμος. Ἡ τοιοῦτον γάμον συνάψασα γυνὴ λαμβάνει τὸ ὄνομα γυναικὸς δευτεροβαθμίου. Ἡ δευτεροβάθμια γυνὴ καθυποβάλλεται πάντοτε εἰς τὰς διαταγὰς καὶ εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τῆς πρωτοβαθμίου γυναικὸς. Ὅθεν πᾶς τις ἐννοεῖ ὅποσον ἡ ζωὴ ὠφελεῖ νὰ εἶναι δυσχερὴς εἰς τὰς γυναῖκας ταύτας, τῶν ὁποίων ἡ εὐδαιμονία ἐξεγείρει πάντοτε τὴν ζηλοτυπίαν τῶν ἀντιζήλων καὶ κυριῶν αὐτῶν καὶ τὰς ὁποίας ὁ ἔρωσ τοῦ συζύγου των δὲν δύναται νὰ προστατεύσῃ ἀρκούντως.

Ὁ Σινικὸς νόμος ἀναγράφει μεγάλοις γράμμασιν ἐν ταῖς δέλτοις αὐτοῦ, ὅτι ἡ πολυγαμία εἶναι ἐπιτετραμένη εἰς τοὺς Σίνας. Ἐν τούτοις ἡ νομοθετικὴ αὕτη διάταξις δὲν εἶναι ἀληθὴς ὑπὸ τὴν ἀκριβῆ ἔνοιαν τῆς λέξεως. Ἐν Κίνα οὐδέποτε δύναται τις νὰ ἔχῃ δύο γυναῖκας πρωτοβαθμίας· εἰς πᾶσαν οἰκίαν δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἢ μία ἀνωτάτη κυρία, γυνὴ, ἀπολαύουσα τοῦ βαθμοῦ καὶ τῶν τιμῶν τοῦ συζύγου της, ἐνῶ δευτεροβάθμιοι δύναται νὰ ὑπάρξωσι τόσαι, ὅσας ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας δύναται νὰ διαθρέψῃ.

Ἐπειδὴ ὁ γάμος ὑποβάλλεται εἰς ἀπειραρίθμους καὶ ἀπαραιτήτους διατυπώσεις, θέλομ ν διέλθω αὐτὰς κατὰ τάξιν, ἐὰν δὲ ἐν τῇ ἐπιθεωρήσει ταύτῃ δὲν συμπαραλάβωμεν καὶ τὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς γάμον, ἃς μὴ ἐκπλαγῆ τις καθ' ὅσον ὁ γάμος οὗτος μόνον εἰς τὴν ἐλευθέραν θέλησιν τῶν συμβαλλομένων μερῶν ὑπόκειται.

Αἱ τελεταὶ τοῦ γάμου διαίρουσιν εἰς δύο τινά· 1) εἰς τοὺς ἀρραβῶνας καὶ 2) εἰς αὐτὸν τὸν γάμον.

Οὐδεὶς ἀγνοεῖ τὴν κατάστασιν τῶν γυναικῶν ἐν Κίνα. Γνωρίζομεν ὅτι διέρχονται τὴν ζωὴν των εἰς τὸ βάθος τῶν γυναικωνιτῶν μακρὰν τῶν βλεμμάτων τοῦ ἀνδρὸς, ὅστις ἀποβάλλεται τῆς παρουσίας των, ἐωσότου αὐταὶ μένουσιν ἄγαμοι. Εἶναι ὅθεν ἀπαραιτήτως ἀναγκαία ἡ χρῆσις τῆς ὑπουργείας τῶν προζεντριῶν. Μὴ δυνάμενός τις νὰ ἰδῇ δι' ἑἰδὸς τὴν γυναῖκα ἢ νὰ μέλλει νὰ νυμφευθῇ, πρέπει νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τὰς διαβεβαιώσεις τρίτου τινὸς προσώπου, καὶ τὸ τρίτον τοῦτο πρόσωπον λαμ-

βάνει τὸ ὄνομα τῆς προζεντριᾶς. Ἴδου δὲ πῶς τοῦτο συμβαίνει.

Ὅποταν νέος τις ἐπιθυμῇ νὰ συνάψῃ γάμον ἐν Κίνα ἀφοῦ ζητήσῃ καὶ λάβῃ τὴν συγκατάθεσιν τῶν γονέων τοῦ ἐπιφορτίζει μίαν προζεντριᾶν ὅπως ὑπάγῃ καὶ μεσιτεύσῃ παρὰ τῶν πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ τῆς νεάνιδος, ἐὰν δὲ αὕτη στερεῖται τοιοῦτων παρὰ τῶν μεγαλειτέρων ἀδελφῶν αὐτῆς καὶ τούτου δὲ μὴ ὄντος τότε ἡ αἴτησις γίνεται παρὰ τῶν ἐπαρχῶν. Ἡ ἀνάμιξις τοῦ ἀρχοντος συνάδει πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Σινικοῦ νόμου. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐν Κίνα θεωρεῖται ὡς πατὴρ τοῦ λαοῦ καὶ ἐπωνομάζεται καὶ τοιοτοτρόπως. Ὅθεν ἡ ἐξουσία του ἀναπληροῖ τὴν πατρικὴν. Οἱ δὲ ἐπαρχοὶ οἵτινες εἶναι οἱ νόμιμοι αὐτοῦ ἀντιπρόσωποι, ἐξασκῶσιν ἐν ὀνόματι αὐτοῦ τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν.

Ἴδου δὲ τίνι τρόπῳ δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ὁ γάμος εἰς μίαν νεάνίδα. Ἀφοῦ γείνη ἡ πρότασις δεκτὴ οἱ γονεῖς τῆς νεάνιδος τῇ διακοινοῦσιν αὐτὴν καὶ συνιστῶσιν αὐτῇ νὰ σκεφθῇ ἐπὶ τῆς διαγωγῆς ἣν ὠφελεῖ νὰ τηρήσῃ. Διότι, καθ' ἀρχὴν, ἡ θέλησις τῆς νεάνιδος δὲν παραβιάζεται. Ἐὰν ἡ νεάνις σκερθεῖσα ἐπὶ τῆς παρὰ τῶν γονέων καθυποβληθείσης προτάσεως ἐνδῶσῃ τότε ὀφείλει νὰ πέμψῃ ἢ ἰδίᾳ εἰς τὸν νέον γραμματίον περιέχον ὀκτὼ ψηφία. Ὁ νέος φέρει πάραυτα τὰ ψηφία ταῦτα εἰς τὸν μάντην, ὅστις τὰ ρίπτει ἐντὸς δοχείου καὶ τὰ ἐκβάλλει ἐν πρὸς ἐν. Ἐὰν τὰ οὕτω ἐξαχθέντα ψηφία δῶσιν ἔνοιαν ἔλλογον, πρέπει ἀμέσως νὰ δώσῃ πέρασ εἰς τὸ διαπραγματευόμενον συνοικέσιον, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει τὰ πάντα ματαιοῦνται. Τὰ ὀκτὼ ταῦτα ψηφία ἐξαχθῶνται πάντα ἐκ τοῦ Ἰκίγκ, ἐν τῶν ἱερῶν βιβλίων τῶν Σινῶν. Δύο ἐξ αὐτῶν σχετίζονται μὲ τὸν μῆνα, δύο μὲ τὴν ἡμέραν, δύο μὲ τὴν ὥραν καὶ δύο μὲ τὴν στιγμὴν τῆς γεννήσεως τῆς νεάνιδος.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν τὸ γραμματίον τοῦτο σημαίνει ἐν Κίνα, ὅτι τὸ παρ' ἡμῖν βαπτιστικόν, μὲ μόνον τὴν διαφορὰν, ὅτι ἐπειδὴ τὰ ψηφία ταῦτα ἔχουσι διττὴν ἔνοιαν, δύναται νὰ ἐξηγηθῶσι διττῶς.

Ἐξερχόμενος τῆς οἰκίας τοῦ μάντεως ὁ νέος, πρὸς ὃν ἡ τύχη ἐφάνη εὐμενὴς στέλλει εἰς τὴν μνηστὴν του πολυτελέστατα δῶρα. Τὰ δῶρα ταῦτα ὀνομαζονται Βου-Λη, ἧτοι γαμήλεια δῶρα. Ἀμα ἡ νεάνις ἀποδεχθῆ ταῦτα θεωρεῖται ἀμετακλήτως συνεζευγμένη. Ἐπειδὴ ἡ παραδοχὴ τῶν γαμηλείων δῶρων

κείται ἐν Κίνα τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ὅπερ κίαν τὸ παρ' ἡμῖν Ναὶ τὸ ἐνώπιον τοῦ δημάρχου προσφερόμενον.

Πᾶσα γυνὴ, λέγει ὁ Σινικὸς Κώδικς, ἀποποιουμένη νὰ ἐνωθῇ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς ὃν ἐκουσίως ἐνυμφεῖται τιμωρεῖται αὐστηρῶς καὶ συζεύγνυται διὰ τῆς βίας.

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ νέος πέμπει τὰ γαμήλεια δῶρα, προσκαλεῖται ὑπὸ τῶν γονέων τῆς νεάνιδος ἵνα παρευρεθῇ καὶ οὗτος μετὰ τῶν γονέων του εἰς μέγα τι συμπόσιον. Ἡ μελλόνυμφος δὲ παρευρίσκεται ἐν τῷ συμπόσιῳ τούτῳ. Εἰς τὸ τέλος τοῦ συμποσίου, τοῦ συμπουσίου δηλαδὴ τῶν ἀρραβῶνων, ἐκλέγουσι μίαν ἡμέραν ἀνεγνωρισμένην ὡς αἰσίαν διὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου. Ἡ δυσδιαμονία παρὰ τοῖς Σίνας εἶναι τοιαύτη, ὥστε σπανίως βλέπει τις τελοῦμενον γάμον ἐν ἡμέρᾳ νομιζομένη ἀπαισίῳ. Συνήθως παρεθέτουσι διάλειμμα τινῶν ἡμερῶν μετὰ τῶν ἀρραβῶνων καὶ τοῦ γάμου, σπανίως δὲ βραδύνουσι περισσώτερον. Ἐπιστάτης τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου, ὁ νέος πολυτελῶς ἐνδεδυμένος καὶ ἱππεύων ἵππον πολυτελῶς ἐπασαγμένον ἀπέρχεται εἰς τὸν οἶκον τῆς μνηστῆς του.

Ὅλιγον πρὸ αὐτοῦ ταλαντεύεται φορεῖον κεκαλυμμένον ὑπὸ ἀνθέων καὶ μετὰξῆς τὸ φορεῖον τοῦτο εἶναι προωρισμένον διὰ τὴν μελλόνυμφον, ὀνομάζεται δὲ φορεῖον νυμφικόν. Ἀμέσως ἔπειτα πλῆθος μουσικῶν, οἵτινες πληροῦσι τὸν ἀέρα χαρμωπύων ἤχων μετ' αὐτοῦ βαίνει ὁ νέος ἀκολουθούμενος ὑπὸ πλῆθος συγγενῶν καὶ φίλων. Κατὰ τὴν ἀφίξιν του ὑποδέχονται αὐτὸν οἱ συγγενεῖς τῆς νεάνιδος, οἵτινες περιμένουσιν ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας καὶ οἵτινες συνομιλοῦσι μετ' αὐτοῦ, ἐνῶ ἡ νέα κόρη κεκαλυμμένη ὑπὸ πέπλου εἰσέρχεται ἐντὸς τοῦ νυμφικοῦ φορεῖου. Τότε τὸ φορεῖον κλείεται, ἢ δὲ κλείς παραδίδεται εἰς τὸν σύζυγον, ὅστις καθίσταται τοῦ λοιποῦ ἀπόλυτος κύριος τοῦ ἐμπεριεχομένου ἀντικειμένου. Συχνάκις ὁμως κατὰ τὸ διάστημα τῆς πορείας ὁ σύζυγος ἀνοίγει τὸ φορεῖον καὶ παρατήρει μὴ τυχόν ἢ προξενήτρια τὸν ἡπάτσει, καὶ ἂν νομίσῃ ὅτι ἠπατήθη, ἐπαναστέλλει μετ' ὀργῆς τὸ φορεῖον πρὸς τοὺς γονεῖς τῆς νεάνιδος καὶ ὁ γάμος διαλύεται. Τὸ προνόμιον τοῦτο δὲν παραχωρεῖται εἰς τὴν γυναῖκα.

Κίσελθούσης τῆς νύμφης ἐν τῷ φορεῖῳ ἡ πομπὴ τίθεται εἰς κίνησιν κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς

πρότερον τάξιν, καὶ ἀπέρχεται εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ νέου ἔνθα μέλλει νὰ γείνη ἡ τελετὴ. Ἀμα τῇ ἀφίξει πεζεύουσι καὶ ὑπάγωσι νὰ χαιρετήσωσι τοὺς γονεῖς τοῦ νέου, πρὸς οὓς ἡ νεάνις ὑπόσχηται ἀγάπην καὶ ὑπακοήν. Ἐκείθεν μεταβαίνουσιν εἰς τὸν θάλαμον τῶν προγόνων ἔνθα ἡ νύμφη γονυκλιεῖ μετὰ σεβασμοῦ. Μετὰ ταῦτα εἰσέρχονται εἰς τὴν νυμφικὴν παστάδα, ὅπου λαμβάνει χῶρον ἡ τελετὴ τοῦ κύπελλου. Εἰς τῶν συγγενῶν τοῦ νέου προσφέρει εἰς τὸν νεόνυμφον κύπελλον πλῆρες οἴνου οὗτος μετὰ τῶν γονέων του εἰς μέγα τι συμπόσιον. Ἡ μελλόνυμφος δὲν παρευρίσκεται ἐν τῷ συμπόσιῳ τούτῳ. Εἰς τὸ τέλος τοῦ συμποσίου, τοῦ συμπουσίου δηλαδὴ τῶν ἀρραβῶνων, ἐκλέγουσι μίαν ἡμέραν ἀνεγνωρισμένην ὡς αἰσίαν διὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου. Ἡ δυσδιαμονία παρὰ τοῖς Σίνας εἶναι τοιαύτη, ὥστε σπανίως βλέπει τις τελοῦμενον γάμον ἐν ἡμέρᾳ νομιζομένη ἀπαισίῳ. Συνήθως παρεθέτουσι διάλειμμα τινῶν ἡμερῶν μετὰ τῶν ἀρραβῶνων καὶ τοῦ γάμου, σπανίως δὲ βραδύνουσι περισσώτερον. Ἐπιστάτης τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου, ὁ νέος πολυτελῶς ἐνδεδυμένος καὶ ἱππεύων ἵππον πολυτελῶς ἐπασαγμένον ἀπέρχεται εἰς τὸν οἶκον τῆς μνηστῆς του.

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Γ. Ν. ΠΙΛΑΒΙΟΣ.

Ο ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΤΕΘΝΕΩΤΑΣ ΧΕΡΑΙΤΙΣΜΟΣ.

Mortuis te Salutant.

Ἡ πρώτη ἦτο νεφελώδης καὶ ψυχρά.

Ὁ νεκροκράββατος, νεκροκράββατος τῆς τελευταίας τοῦ λαοῦ τάξεως ἠτομάζετο ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ δημοτικοῦ νοσοκομείου. Ἐπρόκειτο νὰ ἐνταφιάσωσιν ἀγαθὸν τινα καὶ ἐνἄρετον νέον ὅστις εἶχεν ἀποθάνει ἐκ τῆς πολλῆς μελέτης δι' ἧς ἠλπίζε νὰ ζήσῃ. Τίνος ἄρα ἔσπερευετο ἡ εὐγενὴς ἐκείνη καρδιά ὁ εὐφυὴς ἐκείνος νοῦς ὅπως διὰ τῆς φήμης φθάσῃ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν; Ἐστερεῖτο τόσων ἐλαττωμάτων ὅσας ἀρετὰς εἶχεν. Ὁ Ἰωάννης ἦτο μετροφόρων, εὐσυνείδητος, εὐλικρινὴς καὶ γενναῖος τρωμερὰ τετράς ἐπικινδύνων ἀρετῶν! Ὄστε πρῶτον τινα ἡ ἀσθένεια καὶ μετ' αὐτὴν . . .

Γνωρίζετε τὰ λοιπά.

Ἐμμεθα τρεῖς εἰς τὴν κηδείαν, ἧτις ἐγώωσι πρὸς τὸ Β' κοιμητήριον Ἀθηνῶν. Ἡ νεκρική πομπὴ ἔβαινε βραδέως καὶ καθ' ὁδόν, καθ' ἀρχαῖον ἔθος, οἱ ἄνδρες ἀπεκαλύπτοντο αἱ δὲ γυναῖκες

ναΐκες έποίουν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ. Πτωχοί τε καὶ πλούσιοι νέοι τε καὶ γέροντες, ἀπένεμον τὸν τελευταῖον πρὸς τὸν τεθνεῶτα χαιρετισμὸν. Πολλάκις ὑπῆρξα μάρτυς τοῦ πρὸς τοὺς νεκροὺς σεβασμοῦ τῶν διαβατῶν πολλάκις ἐγὼ αὐτὸς ὁρμεμψύτως πῶς ἀπένεμον τὸν τελευταῖον χαιρετισμὸν πρὸς τοὺς τελευταίους αὐτοὺς παραδίτας. Ἀλλὰ διατὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ χαιρετισμὸς ἐκείνος μοὶ προύξενε τοιαύτην βαθειάν ἐντύπωσιν; Ὅποιον τὸ αἶτιον; Ἴσως ἡ πένθος τῆς ἐκπορᾶς πηγῆ, ἴσως ἡ ὥρα τοῦ ἔτους καθ' ἣν ὁ Ἰανουάριος ἐξέτύλισσε τὸν νεκρικὸν μανδύαν του, ἴσως ἡ ἀνάμνησις τοῦ δυστυχοῦς φίλου. . . Ἴσως πάντα ὁμοῦ.

Ἐν τούτοις ἤρχισα νὰ σκέπτομαι καὶ σκεπτόμενος μοὶ ἐφάνη ὅτι ἤκουσα γνωστὴν μου τινὰ φωνήν. Ἦτο ἡ φωνὴ τοῦ Ἰωάννου ὅστις διὰ τοῦ μελαγχολικοῦ καὶ εἰρωνικοῦ ὕφους του μοὶ ἔλεγε:

— Βλέπεις; μὲ χαιρετοῦν ὅλοι σήμερον . . . ἐνῷ χθές . . . εἰς εὐρεῖς ὅτι εἶναι ὠραῖος ὁ θάνατος; Ἐκεῖνος εἰς οὗ τινος τὰς ὁδύνας οὐδὲν ἐστρέφετο βλέμμα, σήμερον βλέπεις τοσαύτας κεφαλὰς ἀποκαλυπτομένους ἐνώπιόν του: Φίλε μου, πρέπει ν' ἀποδείξω εἰς τοὺς φιλόφρονας τούτους ὅτι καίτοι πένθος, ὑπῆρξα ὅμως νέος καλῆς ἀνατροφῆς καὶ διακεκριμένης συμπεριφοράς. Φίλε μου, ὀφείλω νὰ ἀνταποδώσω αὐτοῖς τὸν χαιρετισμὸν.

Ἰδοὺ κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν, διαβαίνωμεν ἤδη τὸ πανεπιστήμιον ὅπου τοσαῦτα διήλθον ἐτη ἀκρωμένους τῶν σοφῶν καθηγητῶν καὶ ἐνθα μίαν ἡμέραν ἐσχάτως, ἔλαβον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν μέγα τι χαρτίον δι' οὗ ἀνηγορευομένη διδάκτωρ. ὦ! πόσας γλυκείας ἐλπίδας ἀνέλειπε τὸ πτυχίον ἐκεῖνο! Ἦτο τὸ ἀνά τὴν κοινωνίαν διαβατήριόν μου, ἦτο ἡ βᾶσις τοῦ μέλλοντός μου ἡ κρηπίς τῆς εὐτυχίας μου, καὶ ὅμως εἰς τί μ' ἐχρησίμευσεν; Ἴσως μετὰ τινὰ καιρὸν ὁ πολῦτιμος ἐκεῖνος χάριτος χρησιμεύσῃ ὡς περιτύλιγμα τίς οἶδε τίνος πράγματος! Ἀλλ' ἐμπρός!

Ἰδοὺ τώρα διαβαίνωμεν τὴν πλατείαν τῆς Ὁμονοίας, τὴν συνοικίαν ἣν κατοκοῦν. Ὅλα τὰ πρόσωπα ταῦτα τὰ γνωρίζω, ἐνῷ οὐδεὶς μὲ ἀναγνωρίζει ἐμέ. Λοιπὸν ἄς ὤφελθῶ ἐκ τῆς μεταβολῆς μου ταύτης. Ζῶν δὲν ἤθελον βεβαίως ἐνοχλήσει ἢ δυσαρεστήσει τὸν πλησίον μου διὰ

τραχείας τινος ἀληθείας; ἀλλ' ἤδη ἀναχωρῶν διὰ παντός, ἔχω νομίζω τὸ δικαίωμα νὰ κάμω μίαν ἐξαίρεσιν.

— Καλὴ ἡμέρα σας, φίλιτατε κύριε Φιλαργυριάδη: Ποῦ ὑπάγετε τόσον πρῶτ' ἐνεσφιγμένος εἰς τὸν παχὺν καὶ παμμεγέθυν αὐτὸν μανδύαν; Εἰς τὸν περίπατον βεβαίως; καὶ ἐγὼ, ὡς βλέπετε, ὑπάγω εἰς τὸν περίπατον; καὶ μάλιστα φέρομαι ὡς ἐν θριάμβῳ ἐπ' ὧμων! Μὴ συνοφρῶσθε! Δὲν προτίθεμαι νὰ ταπεινώσω τὴν πολυτελῆ ἀμαξίαν σας. Καλὴν ἡμέραν, κύριε Φιλαργυριάδη! Ἵπῆρξατε ὀλίγον ἀπεινὴς πρὸς ἐμέ, σὰς ὤφειλον ἐν μνηστικῶν διὰ τὸ δωμάτιόν μου, ἀλλ' ὁ καιρὸς ἦτο τόσῳ ψυχρὸς; δεκατέσσαρας δραχμάς. . . ἀλλὰ ἐπιπτε τόση χιῶν. . . Σὰς παρεκάλουν σὰς καθικέτευον. Σὰς ἐξήτουν ὀκτῶ ἡμερῶν προθεσμίαν ὅπως ἐξέλθω, ὀκτῶ ἡμέρας καὶ τίποτε περισσότερον. Δὲν ἠελήσατε ὅμως νὰ μὲ ἀκούσητε δὲν συνῆσατε καὶ μὲ ἀπεθάλετε τοῦ αἵκου. Ὅθεν ἐφυγα ἐγκαταλείπων ὡς ἀντιμίσθιον τὰ πενήχρα μου ἐπιπλα. Ἐπὶ ὀλοκλήρους νύκτας ἠναγκάσθην νὰ περιέρχωμαι τὰς ὁδοὺς μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι, διότι μοὶ εἶχετε ἀφαιρέσει πᾶν ὅ,τι καὶ ἂν εἶχον. Ἴσως κατὰ τὰς ἐν τῷ ὑπαίθρῳ ἐκείνας νύκτας, φίλιτατε Φιλαργυριάδη, ἀπέκνησα τὸ στηθικὸν αὐτὸ νόσημα ὑπερ καὶ μὲ ἀφῆρπασεν ἀπὸ τῆς γῆς. . . Ἀλλ' ἀδιάφορον! δὲν ζαλιζέσθε διὰ τοιαῦτα μικρὰ πράγματα! Μὲ συγχωρεῖτε ὅτι σὰς ἐμποδίζω ἀπὸ τὸν δρόμον σας; σὰς ἐμποδίζω ἴσως ἐνῷ πορεύεσθε ὅπως περατώσητε ἐπικερδῆ τινα πρᾶξιν φέρουσαν ὄφελος ἐβδομηκοντα πέντε τοῖς ἑκατόν. Ἰδοὺ, φεύγει. Ἦ συνειδησίς σας δὲν σὰς τίπτει βεβαίως! διότι μ' ἐχαιρετίσατε, ὑγειαινέτε, κύριε Φιλαργυριάδη!

— Ἀγαθὲ μοι προστάτα, εἶμαι ὅλος ἡμέτερος, ἐπανελάβε μετὰ μικρὰν σιγὴν ἡ φωνὴ τοῦ νεκροῦ ἀποτεينوμένη πρὸς παχύσωμόν τινα κύριον, ἀγνοεῖτε ἴσως πρὸς ποῖον ἐκβάλλετε τὸν πῖλον σας. Ἐνθυμεῖσθε ἴσως τὸν ἀθῶον ἐκεῖνον καὶ ἄπειρον νεανίαν ὅστις ἦλθεν εἰς Ἀθήνας πρὸ πέντε ἐτῶν; Εἶχον μίαν συστατικὴν ἐπιστολὴν πρὸς ὑμᾶς διότι ἐνομιζέσθε ὡς ὁ ἐναρετώτερος τῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ συμπατριωτῶν μας. . . ὦ! τί λαμπρὰ ὑποδείξις! Γνωρίζετε τῷ ὄντι ὡς οὐδεὶς ἄλλος τὸν κόσμον καὶ εἰς εὐρεῖτε νὰ περιποιηθῆτε τοὺς πρωτοπαιτρους; Ἐπιθυμῶ μόνον νὰ μοὶ εἴπητε ἂν ἦναι δυνατόν, τί ἔγινε τὸ λαχεῖον ἐκεῖνο τῶν βιβλίων

μου ὅπερ εἶχον ἀναθέσει εἰς ὑμᾶς; Ὡς ἔμαθον ἐπληρώθησαν ὅλοι οἱ ἀριθμοὶ, ἡ ἐκκύβευσις ἐγένετο εἰς τὸν οἶκόν σας καὶ κατὰ δικαίαν σύμπτωσιν ὑμεῖς ἐκερδήσατε. Λέγω δικαία, διότι ἐγὼ οὐδ' ὀβολὸν ἔλαβον ἐκ τῶν χρημάτων ἐκείνων διότι ὁσάκις ἤρχόμην ἐκτοτε εἰς τὸν οἶκόν σας εὗρισκον τὴν θύραν κλειστήν. Ἀλλὰ τί σημαίνει! Μὴ τάχα δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι κατεχράσθητε τῶν ὀλίγων ἐκείνων χρημάτων; Ἀπαγε! Ὑμεῖς ὁ φιλελεύθεμος, ὁ ἀγαθοεργὸς, ὁ εὐσπλαγχνος, ὁ προστάτης τοῦ ὀρφανοῦ καὶ τῆς χήρας ὁ πρόεδρος τοσοῦτων φιλανθρωπικῶν ἐταιριῶν; Μὴ σὰς μέλλει τὸ παραπάν! Ἐγὼ βλέπετε ἀπέθανον καὶ τοιοῦτο τρόπον ἐξώφλησα πάντα λογαριασμόν. Μὴ σὰς μέλλῃ! Ὅταν ἀποθάνητε ὑμεῖς θὰ σὰς πλεξῶσι ἐγκώμια, θὰ σὰς ἀναβιβᾶσωσιν ἀμέσως μέχρι τρίτου οὐρανοῦ πάντες οἱ παρ' ὑμῶν ὡς ἐγὼ εὐεργετηθέντες. Χαίροιτε, ἀγαθὲ μοι προστάτα, ὁ Θεὸς νὰ σὰς ἀνταμείψῃ!

— Σὺ εἶσαι Πηνελόπη μου; Ὅποσον μετεβλήθησ καλὴ μοὶ! Ἐνθυμεῖσαι; σὲ δυσηρέσσει ὅταν μὲ ἤκουες νὰ βῆχω! Δὲν ἦμην πλέον φαῖδρος, δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ χορεύσω οὔτε νὰ ψάλλω ἄσματα ὑπὸ τὰ παράθυρά σου. Δὲν ἦμην πλέον ὁ εὐθυμος σύντροφος τῶν πρώτων μας διασκεδάσεων! Καὶ μὲ ἐλησμόνησες πετάξασα πρὸς ὀρίζοντα μᾶλλον σαπφειρόχρουν! Δὲν ἐζήτησα νὰ σὲ ἐμποδίσω. . . Σὺ ἤθελες πάντοτε νὰ γελᾶς ἐνῷ ἐγὼ δὲν ἐγέλων πλέον. . . Πρόσεξον ὅμως μὴ ταχέως τὸ δάκρυ κυλίον ἐκ τοῦ γλαυκοῦ ὀμματός σου ἐβῆσθαι τὸ ἐπὶ τῶν χειλέων σου μεϊδιάμα. . . Ἐντὸς ὀλίγου ὑπανδρεύεσαι νομίζω μὲ παχύσωμόν τινα κύριον, πλούσιον ἔμπορον ὅστις θὰ σοὶ διδῇ μεταξωτὰ καὶ τρίχαπτα, ἀντὶ ποιήσεων ἃς ἐγὼ σοὶ ἐδώρουν. . . Περιέργον σεῖς αἱ γυναῖκες πόσον εὐκόλως ἀνταλλάσσετε τὴν λύραν τοῦ Ἀπόλλωνος ἀντὶ τοῦ Ἑρμαϊκοῦ βαλαντείου. . . Ὑγίαινε Πηνελόπη μου ἔσο εὐτυχὴς μετὰ τοῦ θονοπώλου σου. . . δὲν μνησικακῶ. Σ' εὐχαριστῶ διὰ τὸν τελευταῖον σου τοῦτον χαιρετισμὸν, εἶθε δὲ ὁ ἰδικός μου νὰ μὴ σημαίνῃ ταχείαν ἐντάμωσιν.

— Καὶ ὑμεῖς μὲ χαιρετᾶτε, ἐνδοξὲ βιβλιοπῶλα, κορδωνόμενος ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς οἰκίας σας;

Καὶ ὁμοίως, ὅτε ἀπειρῆς καὶ δειλῆς νεανίας παρουσιάσθη ἐπὶ τῆς φλοῖας τοῦ καταστήμα-

τός σας συστρέφων μετ' ἀμηχανίας εἰς τὰς χεῖρας τὸν πῖλον μου, μοὶ ἐστρέφατε τὰ νῶτα. Ἐτόλμησα νὰ σὰς ἀναφέρω περὶ ἐνὸς δραματός, ὅπερ ἀρτίως εἶχον συγγράψῃ, πλὴν ὑμεῖς ἤρχισατε νὰ συρίζητε τὴν πόλκαν, παρατηρῶν τὸν εὐρὸν οὐρανό. Μυρίας εὐχαριστήσεις, ἐνδοξὲ βιβλιοπῶλα διὰ τὸν χαιρετισμὸν σας τοῦτον.

— Ἀπλοῦς μόνον χαιρετισμὸς ἀπὸ σὲ εἰς οὐ τινος τὴν εἰλικρινῆ φιλίαν ἦμην πεπεισμένος; Πῶς τρέχεις τόσῳ δραματῶ; Δὲν ἔλαβες ἀρὰ γε τὴν εἰδήσιν τοῦ θανάτου μου καὶ τὴν παράκλησιν τοῦ νὰ μὲ συναδεύσῃς εἰς τὸν τελευταῖόν μου περίπατον; Διατὶ μὲ ἐγκατέλειπες; Χάριν μιᾶς ἐπισκέψεως εἰς τὸν ῥάπτῃν σου, ἡ χάριν ἐνὸς προγεύματος, ἢ ἴσως χάριν μιᾶς ἐρωτικῆς συνεντεύξεως! οἱ φίλοι σου θὰ μὲ ἐδικηθοῦν μίαν ἡμέραν ἐπὶ σοῦ, καὶ θέλεις αἰσθανθῆ πόσον ὀδυνηρὸν εἶναι νὰ βλέπῃ τις ἐκεῖνον ὃν ὠνόμαζεν εἰλικρινῆ φίλον του ἐν τῷ κόσμῳ διαβαίνοντα ἀπαθῶς πλησίον τοῦ φερτροῦ του.

— Εὐχαριστῶ, ὠραία μου ἄγνωστος; εὐχαριστῶ. . .

Εἶσαι ὠραία, εἶσαι νέα, εἶσαι καλὴ. Ναί, καλὴ! τὸ ἐμάντευσά ἐπὶ τῆς ἐπὶ τοῦ προσώπου σου ἀντανακλωμένης συμπαθείας. Ἐλαβες οἶκτον πρὸς τὸ πτωχικὸν φέρετρον τὸ ὑπὸ πάντων ἐγκαταλειμμένον. Τίς ἤξευρε ἂν ἡ εἰμαρμένη σὲ εἶχε θέσει ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ βίου μου, ἴσως ἤθελες εἶσθαι ὁ προστάτης μου ἄγγελος. Ἦθελον σὲ ἀγαπήσει! ὦ! πολὺ σὲ ἀγαπήσει. . . καὶ ὁ ἀληθὴς ἔρωσ προφυλάττει πᾶσι. . . καὶ ὁ ἀληθὴς ἔρωσ προφυλάττει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοσαῦτα βάραιρα! τὸν ὑποστηρίζει εἰς τοσαύτας δοκιμασίας! Εὐχαριστῶ, γλυκεῖτα μου ἄγνωστος! ὁ χαιρετισμὸς οὗτος εἶμαι βεβαίος, θὰ σοὶ φέρῃ εὐδαιμονίαν.

— Καὶ σὺ μεϊράκιον μὲ θεωρεῖς μετ' ἐκπλήξεως; ἀγνοεῖς εἰς τί ἐστὶ θάνατος, δὲν ἐγνώρισες ἀκόμη τί ἐστὶ βίος. Ἦ παιδικὴ σου ἡλικία εἶναι ὅλη χάρις καὶ εὐθυμία, καὶ ὁ πρὸς ἐμὲ χαιρετισμὸς σου εἶναι ἀγνός καὶ ἀθῶος; καὶ ἐγὼ θέλω σὲ ἀνταμείψῃ διὰ μιᾶς συμβουλῆς; Ἀθῶον μεϊράκιον μὴ ζητήσης νὰ γείνης διδάκτωρ.

— Πῶς; καὶ ὑμεῖς περιώνυμε δόκτωρ κλίνετε τὴν κεφαλὴν σας; ὦ, ἐάν ἤξεύρατε τίς εἶμαι ἴσως ἡ συνειδησίς ἤθελε τύψῃ τὴν καρδίαν σας. Διότι μὰ τὴν ἀλήθειαν αἱ ἐπιστημονικαὶ ἐκείνας, in anima vili, δοκιμαί σας, ἐπέ-

τάχυνον τὸ τέλος μου. Μὴ ἐμπιστευθήσθε, δόκτωρ, εἰς τὰ νέα φάρμακα· φροντίζετε ὀλιγώτερον περὶ τῆς φήμης καὶ περισσότερο περὶ τῶν ἀσθενῶν. Τὸ νέον ἐκεῖνο φάρμακον οὐτινος ὑμεῖς ἐπαγγέλλεσθε τὸν ἐφευρετὴν εἶναι μουσὰ ἀγυρτεία! Εὐτυχῶς τὰ τείχη τοῦ νοσοκομείου δὲν ὀμιλοῦν. Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, δὲν μνησικακῶ πρὸς ὑμᾶς· ἡμέραι τινες περιπλέον, ἡμέραι τινες ὀλιγώτερον, μηδαμινὴ ὑπόθεσις! Χαίρετε δόκτωρ, δὲν μνησικακῶ . . . πλὴν μὴν ἐμπιστεύεσθε εἰς νέας ἐφευρέσεις.

Ἴδου καὶ εἷς ἐφημεριδογράφος! μόλις ἐκβάλλει τὸν πῖλόν του· διατὶ τοῦτο; ἂ, ἐννοῶ· διότι τὸ πολιτικὸν του κρανίον εἶναι ἐστερημένον τριχῶν! ἐνθυμησθε ἐκεῖνο τὸ δράμα μου· μετὰ πόσης πικρίας καταφέρθητε διὰ τῆς ἐφημερίδος σας! Ἄρα γε τὸ δράμα μου ἐπιταίει; ὄχι· ἠθέλατε νὰ ἐπιδειξήτε κριτικὸν πνεῦμα καὶ οὐδὲν πλέον! . . . δοῦλος σας, Μεττερνίχειος φαλακρὰ κεφαλή!

Ἴδου καὶ ἄλλη κηδεῖα! καὶ ἄλλος συνάδελφος τοῦ νοσοκομείου. Ὡ, εἶχον ἀδικον νὰ παραπονοῦμαι! ἐὰν κανεὶς δὲν με συνώδευσεν εἰς τὴν θανάμ μου, εἶναι ὅμως κάτι σκληρότερον ἀπὸ τὴν μοναξίαν· ἡ παρουσία μιᾶς τεθλιμμένης γυναικὸς ἢ ἐγκαλείπει τις χήραν, ἢ θεὰ κλαίωντων τέκνων, ἅτινα καθίστησιν ὄρφανά·

Πτωχὲ σύντροφε τῆς τελευταίας κλίνης! μοὶ δίδης ἐπωφελέστατον μάθημα καρτερίας καὶ ὑπομονῆς.

Ἠσυχάσατε, κύριε ἀνθοπῶλα, μὴ προσπίπτητε ἐδαφιαίως· δὲν θὰ κάμητε καλὴν πώλησιν μετὰ τὰ ἄνθη σας· τὸ μέτωπόν μου δὲν προωρίσθη νὰ στεφθῆ μετὰ δάφνην οὔτε ἐν τῷ βίῳ οὔτε ἐν τῷ θανάτῳ! Καὶ σὺ ὡς βλέπω τὸ ἐννόησες, καὶ διὰ τοῦτο ἐπανερχεσαι πάλιν εἰς τὸ κατάστημα ψιθυρίζων:

— Κακὸς πελάτης!

Χὰ, χὰ, χὰ! ὡς καὶ ὁ θυρωρὸς τοῦ νεκροταφείου με χαιρετᾷ! ποτὲ ἐφ' ὄρου ζωῆς δὲν ἔτυχον τιμῆς τοιαύτης ἀνεμφιβόλως καλὰ ἔκαμα καὶ μετοίκισα! ἐδῶ θὰ κοιμῶμαι ἡσυχός, δὲν ἔχω ἐνοίκεια νὰ πληρῶνω οὐδὲ δικαστικούς κλητῆρας νὰ φοβοῦμαι· πρὸς τούτους δὲ, θὰ ἔχω καὶ θυρωρὸν εὐγενῆ πρὸς τοὺς ἐνοικιάτοράς του!

Ἡ συνοδία ἐπληρώσασεν, ὁ νεκροθάπτης ἐξετέλεσα τὸ ἔργον του, ἡ φωνὴ ἐσίγησεν.

Ἐπανεκάμψα οἴκαδε βεδυθισμένους εἰς σκέ-

ψεις καὶ συλλογιζόμενος ὅποσα ἠδύνατο νὰ εἰπωσιν οἱ νεκροὶ πρὸς τοὺς ζῶντας, ἐὰν μίαν ἡμέραν ἠγείροντο τοῦ τάφου.

I. X. K.

Ο ΙΟΥΛΙΟΣ ΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΑΙ ΠΕΡΔΙΚΕΣ.

Ὁ διάσημος οὗτος ἀνὴρ οὐδέποτε ἐσθίει κρέας· πέρδικος ἕνεκα τοῦ ἐπομένου συμβεβηκότος. Παιὶς ὢν ὁ Ἰούλιος Σίμων ἐπέστρεψε μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἐκ τοῦ σχολείου του, παρὰ τὴν θύραν δὲ τῆς οἰκίας του εὗρε πέρδικα ἡμιθανῆ ὑπὸ τοῦ ψύχους, καὶ ἦς ὁ ἕτερος τῶν ποδῶν ἦτο τεθλασμένος ὑπὸ βραχέως τινός λίθου καταπεσόντος ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ εὐαίσθητος παιὶς λαμβάνει τὸ πτηνὸν φέρει αὐτὸ ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ διὰ πλείστων ὄσων περιθάλψων ἐπανάγει αὐτὸ εἰς τὴν ζωὴν. Πρὸς τούτους φοβούμενος μὴ ἡ πληγὴ τοῦ ποδὸς ἐπιφέρει τὸν θάνατον τῆς πέρδικος λαμβάνει μαχαίριδιον καὶ μετ' ἐπιτηδειότητος χειρουργοῦ ἀποκόπτει τὸν πόδα ὃν καὶ ἀντικαθίστησι διὰ ξυλίνου. Μετ' οὐ πολὺ τὸ πτηνὸν ἐξοικιωθὲν μετὰ τοῦ προσθέτου καὶ καλῶς προσηρμοσμένου ποδός του ἤρχισε νὰ περιέρχηται τὴν οἰκίαν ἀφ' ἧς καὶ δὲν ἀπομακρύνετο πλέον. Ἄμα ἐπιστάντος τοῦ ἕαρος, ἡ ἀναρρώσασα πέριξ ἤρχισε νὰ περιέρχηται καὶ τὸν κήπον, πετῶσα καὶ ἐνίοτε καθ' ὅσον ὁ ξύλινος αὐτῆς ποὺς τῆ τὸ ἐπέτρεπε. Ὁ Ἰούλιος Σίμων ἠγάπα τὸ πτηνὸν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο καὶ ἀφιέρου ἀπάσας τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του εἰς τὴν περιθάλψιν καὶ περιποίησιν αὐτοῦ. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἐνῶ ὁ παιὶς ἦτο ἀπὸν ὑετός ἐνέσκηψεν, ἡ δὲ πέρδιξ εὐρεθείσα κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν μακρὰν τῆς οἰκίας καὶ μὴ δυναμένη ἕνεκα τῆς ἐλλείψεώς της νὰ προφυλαχθῆ παρὰ τὴν ὑπό τινος πλημμυρῆσαντος αὐλακὸς τοῦ κήπου, ἀπώλεσε τὸν πόδα της καὶ ἐπνίγη. Ὅτε ὁ Ἰούλιος Σίμων ἐπέστρεψε καὶ εὗρε τὴν περιπόθητόν του πέρδικα νεκρὰν ἔχουσα δάκρυα ἄφθονα, κατέστη μελαγχολικὸς ἐπὶ ἡμέρας καὶ ἔκτατε δὲν ἠθέλησε νὰ θέσῃ εἰς τὸ στόμα του πέρδικιον κρέας.

I. X. K.

ΠΟΙΗΣΙΑ.

ΤΟ ΜΑΝΤΕΙΟΝ.

ΦΥΛΛΙΣ ΚΑΙ ΔΑΦΝΙΣ.

— Ἡ αὐγὴ, ὦ φυλλίς μου, προβαίνει·
ἐν πρὸς ἐν σβύνον τ' ἄστρα ὠχρὰ,
δρόσος ἄπειρος τ' ἄνθη μας ραίνει,
πλὴν ἐν φίλημ' ὁ Δάφνης προσμένει·
δός μοι, δός μοι αὐτὸ ἐν χαρᾷ.

— Δάφνη, ὄχι· προχθὲς τὸ μαντεῖον
τῶν ἐρώντων ἤρώτησα: τί,
τί τὸ αἴτιον τῶν δακρῶν;
τὸ κατέχον με αἴσθημ' ὅποιον;
διατὶ ἀγρυπνῶ, διατὶ;

Καὶ τὰ φύλλα εὐθὺς ἀποσπῶσα
λευκανθέμου ἀθῶου, χλωροῦ,
τὴν ἀπάντησιν τούτου σιγῶσα
ἐπερίμενον κ' ἤκουτα ὅσα
μὲ λυποῦσι πρὸ τῆς αἰρού.

Ἔρω . . . εἶπ' ὁ ἄνθρωπος· με εἶπε . . .
Δι' αὐτὸ δὲν σ' ἀσπάζομαι νῦν·
μὲ ταράττουσιν ἄλλοκοι λίπαι.
Ναί! μεγάλα δεινὰ με προεἶπε
καὶ καρδίαν ἐλπίδων κενήν.

— Μὲ σπαράττεις, Φυλλίς τὴν καρδίαν·
τὸ λευκάνθημον εἶπεν ὀρθῶς·
θῆλω μόνον ἀθῶαν φιλίαν,
ἔχι ἔρωτα, ὅστις εἰς μίαν
φεύγει μόνην στιγμὴν ἀληθῶς.

Καὶ ὁ Δάφνης ἐκκόψας με βίαν
ἐν λευκάνθημον ἄλλο εὐθὺς,
— Μίαν ἔτι φορὰν, λέγει, μίαν
ἴδε, φίλη, ἂν πρέπει φίλιαν
μὲ ἐν φίλημ' ἀπλῶς νὰ δεχθῆς.

Ἡ Φυλλίς τὸ λαμβάνει καὶ φρῖσσει,
ὡς εἰς θέαν ἀγρίας νυκτός:

— Ἄν ἐν φίλημ' ὁ Δάφνης ζητήσῃ,
νὰ τὸ λάβῃ ὃ' ἡ κόρη ἀφήσῃ,
θέλει μείνει ὁ Δάφνης πιστός;

Ἐκφυλλίζει εὐθὺς μ' ἀγωνίαν
τὸν ἐφήμερον μάντιν αὐτὸν

καὶ ἀπάντησιν ἔχει ταχέαν:
«Εἰς ψευδῆ μὴ πιστεύης λατρεία
δὲν θὰ ἔχῃς τὸν Δάφνιν πιστόν»

Ἀπρίλιος, 1869.

ΙΩ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ.

ΟΡΚΟΙ ΚΑΙ ΕΞΟΡΚΙΣΜΟΙ.

Μὰ τοὺς μαύρους ὀφθαλμούς σου
Τοὺς γλυκεῖς, πλὴν καὶ πυρίνους,
Μὰ τοῦ τρυφεροῦ λαίμου σου
Τοὺς ἄβροδους ἐκείνους κρῖνους,
Μ' ἐν σου βλέμμα με φονεύεις!
Μὰ τῆς κόμης σου τὸν πλοῦτον,
Μὰ τὰ κάλλη τῶν στηθῶν σου,
Εἶμαι εἰς τὸν κόσμον τούτον
Ἐρωμένος πρὸ ποδῶν σου,
Δὲν πιστεύεις; δὲν πιστεύεις;

Μὰ τοῦ λάμποντος ἡλίου
Τὰς ἀκτίνας τὰς ὠραίας,
Προτιμῶ ἀνάκτων βίου
Τῆς ἀγκάλης σου τῆς νέας
Τὸν περικαλῆ ἀνθῶνα·
Μὰ τὴν ἀργυρὰν σελήνην,
Μὰ τὰ νέφη, τοὺς αἰθέρας,
Τὰς θεάλλας, τὴν γαλήνην,
Σ' ἀγαπῶ εἰς τὸν αἰῶνα!

Ἔρω φιλάτη, σ' ἐξορκίζω
Νὰ πιστεύσῃς τώρα πλέον·
Τ' ὄνομά σου ψιθυρίζων
Ἡ γελῶν ἢ δακρυχέων.
Παντοῦ ψάλλω τ' ὄνομά σου . . .
Παντοῦ λάμπ' ἢ καλλονή σου,
Καὶ προχέει γοητείας,
Παντοῦ λάμπει ἢ μορφή σου
Καὶ μαγεύεις τὰς καρδίας
Ἐκζητοῦσας βλέμματά σου!

Ἔρω! μὰ ὄλην σου τὴν χάριν,
Μὰ τὰ κάλλη σου τὰ τόσα,
Δέξαι με ἔγγυς σου Πάριν,
Κόρη Δίγδας σὺ γελῶσα,
Ἄλλῃ Κίρκῃ κινδυνώδῃ·
Δέξαι με, ἢ καταπίπτων
Εἰς τοῦ Ἄδου τὰς σκοτίας,
Εἰς ἀδύσσοις πλέον κρύπτων
Τῆς ἀγάπης δυστυχίας,
Δυστυχίας μου φλογώδεις!

ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥΣ.

ΠΑΝΔΑΙΣΙΑ.

Ἐταιρίαι καὶ Σύλλογοι. — Γενομένων τῶν τῆς *Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας* ἀρχαιρεισιῶν ἐξελέχθησαν πρόεδρος μὲν ὁ Κ. Φίλιππος Ἰωάννου ἀντιπρόεδρος ὁ Κ. Κουμανούδης, ταμίας ὁ Κ. Π. Ἐμ. Γιαννόπουλος καὶ μέλη τοῦ συμβουλίου οἱ **ΚΚ. Γ. Πανταζίδης, Ε. Καστόρχης, Χ. Καυτατζόγλου, καὶ Γ. Εὐστρατιάδης.**

— Ὑπὲρ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει *Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου* συνεισήνεγκε τὸ μὲν Πανεπιστήμιον 10,000 δρ. ὁ δὲ Σύλλογος πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλλην. γραμμάτων 2000 δραχμᾶς.

— *Ταξείδια Δημόσια Ἔργα.* — Ἡ Βουλὴ τῆς Οὐασιγκτῶνος ἐψήφισε 500,000 φράγκων ὡς ἐξόδα ἀποστολῆς ἀμερικανικῆς ἐκδρομῆς εἰς

τὸν Βόρειον Πόλον. Ὁ δὲ τὸν *Βόρειον Πόλον* πλοῦς ὁ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Γάλλου Lambert πρὸ καιροῦ σχεδιαζόμενος περὶ οὗ καὶ ἄλλοτε ὠμιλήσαμεν εἰσέτι δὲν κατωρθώθη, καθότι ὑπελείποντο 100,000 φράγκων πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀπαντηθησομένων ἐξόδων. Ἡδὴ ὁμῶς τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργεῖον εἰσήγαγε πρότασιν ἐν τῇ Γαλλ. βουλῇ ὅπως τὸ ποσὸν τοῦτο παραχωρηθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

— Μεταξὺ τοῦ Γάλλου Πιὰτ καὶ τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως ὑπογράφεται κατ' αὐτὰς σύμβασιν περὶ κατασκευῆς *σιδηροδρόμου ἀναχωροῦντος μὲν ἀπὸ τινος σημείου τοῦ κόλπου Αἰγίνης καὶ διευθυνομένου εἰς Λαμίαν* ἐκεῖθεν δὲ διὰ τῶν ὀθωμανικῶν συνόρων ἐνωθησομένου μετὰ τῶν αὐστριακῶν σιδηροδρόμων. Ἡ παραχώρησις τοῦ προνομιῶν τῆς ἑταιρίας θέλει διαρκεῖ 99 ἔτη.

ΠΑΡΟΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ Γ'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ.

Σελίς 72, στήλη β'. στίχος 26 — ἀντὶ Ἀριστοτέλης γράφ. Πραξιτέλης.
 » 86, » » » 43 — μετὰ τὴν λέξιν—ἄξιον μνείας—πρόσθεσις Μαργαρίτα κόμησσα τῆς Τυροκίας ἐπωνομασθεῖσα σακκόστομος (Maultasche), ἦς

ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΤΩ Β'. ΦΥΛΛΑΔΙΩ ΓΡΙΦΟΥ.

Γῆρας καὶ περὶα δύο κακὰ δυσθεράπευτα.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Μὲ μισεῖς καὶ μ' ἀποφεύγεις μὲ διώκεις μὲ ἀράς,
 *Ἄν σ' ἐπισκεφθῶ γογγύσεις κ' ἀναλύεις εἰς φωνάς.
 *Ἄν τὴν κεφαλὴν μου κόψης κ' ἀντ' αὐτῆς ἑτέραν θῆς,
 Βδελυρὸν θά μ' ἴδῃς τότε καὶ θά φρίξης παρευθῆς.
 Εἰς τοὺς πρώτους ἀπογόνους τοῦ Ἀδάμ θά μ' ἀπαντήσης
 Τὴν γραφὴν ἂν τὴν ἀγίαν πρὸς μικρὸν ἀναδιφήσης.

Π. Κ. Ν.

ΣΗΜ. Πρῶτος ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν μας ἐπεμψε τὴν λύσιν ὁ κ. Π. Κ. Ναούμ καὶ ἔλαβε τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀμοιβήν.
 Μετ' ὀλίγας δὲ ὥρας ἐπεμψεν ἡμῖν αὐτὴν καὶ ὁ κ. Χ. Ἀποστολίδης.